

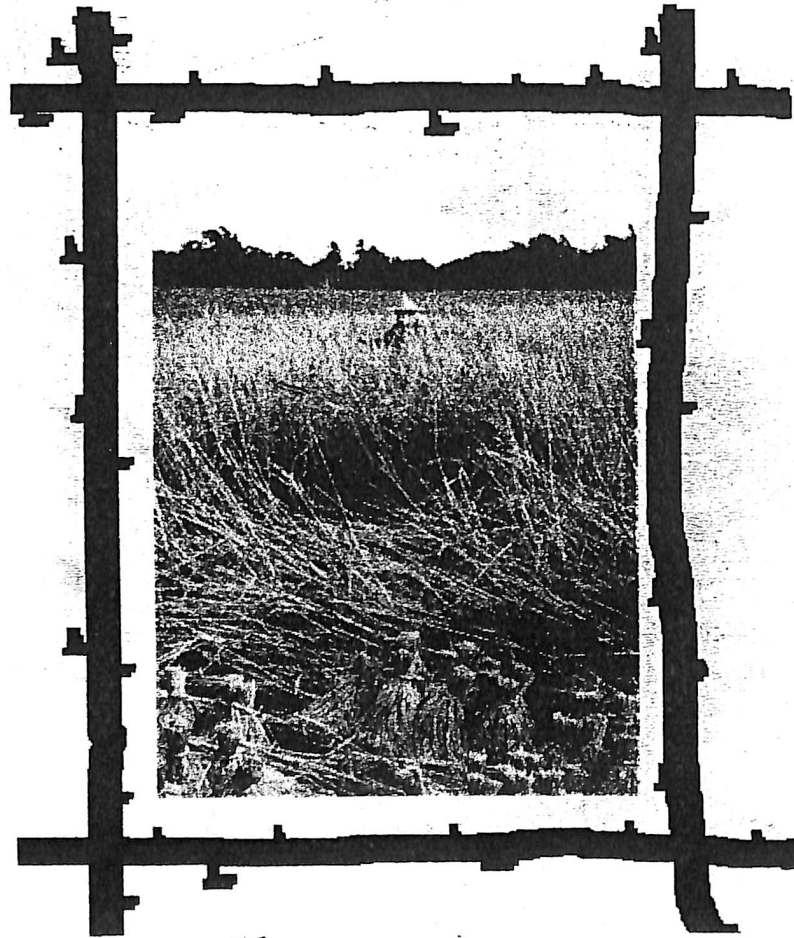
ผลการประเมินสัมพัทธ์ภาพ ปี 2547

- "เพื่ออาหารปลอดภัยในเมืองนคร" สัมพัทธ์ภาพ
จังหวัดนครศรีธรรมราช (ล้าเนา)

(๑) ๙๕ ๑.๑๖ / ๗.๒ (54 หน้า)

กล๑๑ ๑1

"เพื่ออาหารปลอดภัยในเมืองนคร"

สมาคมสุขภาพ
จังหวัดนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราช

ขอเสนอจัดทำวิทยานิพนธ์หัวข้อเกี่ยวกับสุขภาพทางกาย

เคหะศิลปวัฒนธรรม สภากาแฟ มอ.ว.

ชื่อโครงการ และ ชื่อ กันทั่วไป (ปริญญานิพนธ์)
วิทยานิพนธ์เรื่อง สุขภาพของ มอ.ว. (คป.)
หรือ สุขภาพของ คป. มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การ
สุขภาพของ คป. หรือ สุขภาพของ คป.
หรือ สุขภาพของ คป. หรือ สุขภาพของ คป.
หรือ สุขภาพของ คป. หรือ สุขภาพของ คป.

ชื่อผู้จัดทำ และ ชื่อของหน่วยงาน
หรือ ชื่อของหน่วยงาน หรือ ชื่อของหน่วยงาน
หรือ ชื่อของหน่วยงาน หรือ ชื่อของหน่วยงาน

ชื่อของหน่วยงาน หรือ ชื่อของหน่วยงาน
หรือ ชื่อของหน่วยงาน หรือ ชื่อของหน่วยงาน

ชื่อของหน่วยงาน หรือ ชื่อของหน่วยงาน
หรือ ชื่อของหน่วยงาน หรือ ชื่อของหน่วยงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราช

สรุ ป

สมัชชาสุขภาพนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗

เพื่ออาหารปลอดภัย
ในเมืองนคร

ภาคผนวก ๑

"อาหารปลอดภัยในเมืองนครศรี" ๑๒

ภาคผนวก ๒

สมัชชาอาหารปลอดภัยในเมืองนครศรีธรรมราช ๒๐

ภาคผนวก ๓

15 กรณีศึกษาจากสมัชชาพื้นที่
"อาหารปลอดภัยในเมืองนคร" ๒๘

ภาคผนวก ๔

อาหารปลอดภัย (Food safety) ๖๒

ภาคผนวก ๕

Road Map of Food safety ๗๔

ภาคผนวก ๖

สิ่งที่ดีกว่าด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนคร โดยกลไกจังหวัด ๘๓

กำหนดการสมัชชาสุขภาพนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗ ๙๖

๑. พื่ออาหารปลอดภัยในเมืองนคร

จากอาหารที่กินกันอยู่ทุกวัน.....ในนคร

รายงานของกระทรวงสาธารณสุขระบุว่าคนไทยเสียชีวิตจากโรคอันเนื่องมาจากอาหารการกิน-กินไม่ถูกต้องเหมาะสม ถึงชั่วโมงละ ๗ คนต่อปีละ ๖๑,๓๒๐ คน มากกว่าที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่กำลังตื่นตัวตกใจ ซึ่งมีอัตราเพียงชั่วโมงละ ๕ คน - ปีละ ๔๓,๘๐๐ คน ในขณะที่เด็กไทยทุกวันนี้ล้วนมีภัยคุกคามเรื่องอาหารการกินมากขึ้น ผู้ใหญ่เองก็เช่นกัน เด็กไทยอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี เป็นโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นปีละ ๒๐๐ คน เด็กไทยส่วนใหญ่ฟันผุอย่างน่าเป็นห่วง ในขณะที่ผู้ใหญ่ ไม่ว่าโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดในสมองตีบ-ตัน-แตก โรคหัวใจขาดเลือด และโรคมะเร็ง ที่เป็นลำดับต้นของการป่วยตายนอกจากไม่ลดแล้วยังกำลังเพิ่มเอาเพิ่มเอา

ทั้งหมดนี้ปัจจัยหลักเกิดจากอาหาร-การกินที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการกินมาก กินไม่เหมาะสม กินไม่ถูก กินผิด กินที่ไม่ควรกิน และกินอย่างไม่ควรกิน จากพฤติกรรมและการเลือกการกินที่มีปัญหารวมทั้งมีของกินที่ไม่ควรเป็นของกิน ไม่เป็นของกินที่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจากพฤติกรรมการผลิต ประมงและบริการอาหารที่เป็นปัญหา

พฤติกรรมการเลือกการกินที่มีปัญหา เช่นการกินของสวดย ของมันของไม่มีประโยชน์ ของมีโทษของไม่สะอาด กินมาก กินเกิน กินจุบกินจิบ พฤติกรรมการผลิต ประมงและบริการอาหารที่เป็นปัญหา เช่น การใช้สารเคมี-ปฏิชีวนะ-ยาสารพัดมากเกินเพื่อเพิ่มพูนผลผลิต เพื่อความสวยงาม-สีส้มของผลผลิต ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ย ยาฆ่าหญ้าฆ่าแมลง สารเร่งผลผลิต น้ำยารักษา

ความสด-ยืดอายุ สารเร่งและเสริมสีส้ม จนกระทั่งการเสริมรส ปรับความเหนียว-เปื่อย-ดั่งดั่ง

ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่พวกเราอยู่อาศัยกันกว่าหนึ่งล้านห้าแสนคนก็ไม่ได้แตกต่างจากภาพรวมของประเทศ ทั้ง ๆ ที่ทุกฝ่ายต่างเห็นและให้ความสำคัญในเรื่องนี้

1. ภาคเกษตรกรรมพืชสวนไร่นากำลังเร่งลดการใช้สารเคมีและเพิ่มพูนการเกษตรอินทรีย์-ปลอดสารพิษ แต่จากการสุ่มสำรวจพืชผลเกษตรก็ยังพบสารตกค้าง ต้องห้ามปนเปื้อน - พอร์มาลีน สารกันรา บอแรกซ์ สารฟอกขาว ยาฆ่าแมลง - ในอัตราไม่น้อย
2. ภาคปศุสัตว์ เพื่ภรณ์รงค์ทำฟาร์มมาตรฐานหมู-ไก่ได้เพียงแห่งเดียว ในขณะที่ทั้งจังหวัดยังไม่มีโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานสักแห่งเดียว
3. ภาคประมง พบว่าเจ้าของแพปลาหลายรายมีระบบสำรองกึ่งปูปลาสำหรับครอบคร้วแยกต่างหากจากที่ส่งขายในท้องตลาด
4. ในขณะที่ตลาดสดเมืองนครยังไม่มีที่ถึงขั้นตลาดมาตรฐานมีเพียง ๒๙ ตลาดที่ผ่านเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน ดาวเดียว
5. ส่วนร้านอาหารและแผงลอยประมาณ ๓,๕๐๐ แห่งในนครที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐานแล้วร้อยละ ๙๑.๔๒ นั้นยังผ่านเกณฑ์มาตรฐานอาหารสะอาดรสชาติอร่อยเพียงร้อยละ ๑๔.๐๙ เท่านั้น(๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗)

ประเด็นจึงอยู่ที่ว่า แล้วเราจะกินอยู่อย่างปลอดภัยในนครกันได้อย่างไร
สมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชในปี ๒๕๔๗ นี้ จึงได้หยิบยกเรื่องนี้มาร่วมขบและคิดค้นหาหนทางร่วมกัน เพื่อสุขภาพ

ที่ดีของคนนครทุก ๆ คน ไม่ว่าจะเป็นใคร ผู้ใหญ่หรือเด็ก ชาวบ้าน ชาวราชการจนกระทั่งภาคธุรกิจหรือวิชาการอะไรก็ตาม ล้วนต้องชวนกันคิดชวนกันทบทวน และชวนกันทำว่าเราจะจัดการกับระบบอาหารบ้านเราอย่างไรให้ปลอดภัยในเรื่องนี้.....อาหาร-การกิน

จาก ๒๐ ความพยายามเล็ก ๆ ในระบบอาหารเมืองนคร

ระบบการผลิต

ระบบการผลิตเป็นเสมือนประตูด่านแรกอันจะนำสู่อาหารปลอดภัย (Food Safety) ไม่ว่าจะเป็นการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ หรือการคัดสรรวัตถุดิบจากธรรมชาติ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพของวัตถุดิบก่อนนำมาปรุง แปรูป จำหน่ายให้เรามั่นใจได้ว่ากินอาหารที่มีความปลอดภัย ทั้งนี้ในการจัดสัมมนาว่าด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนครครั้งนี้ ก็ให้ความสำคัญกับกลุ่มที่อยู่ในระบบผลิต ได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ค้นหาสิ่งดีดีในแต่ละกลุ่มที่ทำอยู่ ร่วมระดมความคิดเพื่อหาแนวทางพัฒนาต่อ พร้อมวิเคราะห์ระบบกลไกเกี่ยวข้องที่หนุนเสริมให้เกิดการดำเนินงานจริงและมีพลัง และยังมีข้อเสนอจากเวทีในระดับพื้นที่ระดับจังหวัด และระดับชาติ ในการกำหนดนโยบายด้านอาหารปลอดภัย

โดยกลุ่มที่สนใจเข้าร่วมจัดเวทีสัมมนาสุขภาพและมีกรณีศึกษาที่น่าสนใจในระบบการผลิต ประกอบด้วย เครือข่ายเรียนรู้ต้นน้ำตาปี (ประเด็นธนาคารอาหารปลอดภัย จัด ๔ เวที : อำเภอ ขวาง, นาบอน, พิปูน, ถ้ำพรรณรา), กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์นากะชะ, กลุ่มเกษตรกร อินทรีย์ม่วงทอง

ชมรมไร่นาสวนผสมลุ่มน้ำปากพนัง, โรงเรียน เกษตรกร บ้านควนชะลิก, ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรม ชุมชนบ้านบางอีโต้, ถั่วเม็ดเดียวสุ่มชนที่โรงเรียนบ้านร่อน, เครือข่ายสุขภาพ ชุมชนเขาแก้ว

จากผลของการจัดเวทีสัมมนาสุขภาพพื้นที่ในครั้งนี้ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการผลิตของแต่ละกลุ่มอย่างเปิดเผย จริงใจ ทุกคนเห็นความสำคัญในการผลิตที่มีความปลอดภัย ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค เกิดการปรับเปลี่ยนจากระบบการผลิตที่ใช้สารเคมีมาใช้สารชีวภาพทั้งในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เกิดการรวมกลุ่มและขยายเป็นเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการผลิต และขยายผลสู่ชุมชนอื่นๆ มีกระบวนการถ่ายทอดการผลิตสู่คนรุ่นใหม่ ในโรงเรียน, สถาบันศึกษา และเยาวชน พร้อมทั้งได้นำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการผลิต มีระบบการผลิตและใช้ปุ๋ยชีวภาพ มีระบบการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าโดยใช้สมุนไพร คำนึงถึงการรักษาระบบสมดุลทางธรรมชาติ มีการอนุรักษ์พืชดั้งเดิม

และสิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างในการรวมกลุ่มของภาคการผลิต คือ เกิดการเชื่อมโยงกลไกเกี่ยวข้องที่ชัดเจนมากขึ้น ทั้งการประสานกับภาครัฐ เกษตร ประมง ปศุสัตว์ สาธารณสุข พัฒนาชุมชน และหน่วยงานที่สนับสนุนอื่น ในการช่วยหนุนเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างมีพลัง

แนวทางการพัฒนาต่อของกลุ่มผู้ผลิต ส่วนมากให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้เรื่องการผลิตอาหารปลอดภัยให้คนอื่น ๆ เข้าใจ และปรับใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญาในการพัฒนาการผลิต พร้อมทั้ง ขยายผลแนวความคิดสู่กลุ่มผู้ผลิตรายอื่นที่ยังมีการใช้สารเคมีอยู่ และร่วมรณรงค์สร้างความเข้าใจในกลุ่มผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการตระหนักร่วมกันทั้งสังคม

ข้อเสนอของกลุ่มผู้ผลิต หน่วยงานองค์กรที่สนับสนุนการผลิตทั้งจากภาครัฐ และเอกชนต่างๆ ต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงบูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และมีความจริงใจ พร้อมทั้งผลักดันนโยบาย รัฐบาลด้านเกษตรสู่การปฏิบัติ

ระบบการแปรรูป, ประมงและจำหน่าย

ระบบการแปรรูป, ประมงและจำหน่าย เป็นเส้นทางของอาหารที่ต้องให้ความสำคัญเช่นกัน ถึงแม้จะมีวัตถุดิบในการผลิตอาหารที่ดี แต่ถ้าขาดการตระหนักในขั้นตอนก็ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการความปลอดภัยด้านอาหาร และในครั้งนี้นักกลุ่มที่อยู่ในระบบการแปรรูป, ประมงและจำหน่ายที่เข้าร่วมในสมัชชาสุขภาพว่าด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนคร ประกอบไปด้วย กลุ่มแม่ลอยในเทศบาล, ชมรมร้านอาหารจังหวัด, กลุ่มสินค้าชุมชน, กลุ่มตลาดสด

ผลการค้นหาสิ่งที่ดีในกลุ่มนี้พบว่าทุกกลุ่มพยายามให้ความสำคัญ และมีการรวมกลุ่มพัฒนา ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย Clean Food Good test , GMP ของกลุ่มไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร ร้านค้า แม่ลอย เพื่อเป็นการส่งเสริมการขาย และยังเข้าร่วมระบบรับรองมาตรฐานกับภาครัฐ พร้อมให้ความสำคัญกับการคัดเลือกวัตถุดิบที่นำมาใช้ประกอบอาหาร และตระหนักเรื่องความสะอาด

แนวทางพัฒนาต่อ ต้องมีการรวมกลุ่มให้มีโครงสร้างที่ชัดเจน สร้างกติการ่วมของกลุ่ม เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจในระบบมาตรฐานอาหาร มีกระบวนการสร้างความยุติธรรมต่อผู้บริโภค

ข้อเสนอจากเวที ต้องให้ภาครัฐที่ดูแลมีความชัดเจนเรื่องนโยบายอาหารปลอดภัย ควบคุมระบบการผลิตที่ได้มาตรฐานที่ปลอดภัย ต้องมีการตรวจรับรองที่ชัดเจน ต้องสร้างแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดสารพิษ มีระบบส่งเสริมด้านความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการแปรรูป ประมง เก็บรักษา ขนส่ง และจำหน่ายที่สะอาดปลอดภัย ให้มีความเข้าใจมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารของกลุ่มผู้ผลิตอย่างถูกต้อง

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

ระบบคุ้มครองผู้บริโภค

กระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกลไกที่สำคัญที่คอยตรวจสอบควบคุมระบบอาหารให้มีความปลอดภัย โดยมีกลไกเครือข่าย ทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน ชุมชนชาวบ้านและสถาบันต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมควบคุมดูแลกันเอง พร้อมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้บริโภค และสมัชชาสุขภาพฯ ก็ได้มีการประสานกลุ่มองค์กรที่น่าสนใจเข้าร่วมจัดเวทีสมัชชาอันประกอบไปด้วย ชมรม อสม. บางชั้น, ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ร.ร.ลานสกาประชาสรรค์, ชมรมรักสุขภาพ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีบทสรุปร่วมของเวทีดังนี้

สิ่งที่ดีที่เกิดจากกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภค มีกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคในระดับชุมชนชาวบ้านอย่างเข้มแข็ง มีการใช้ชุดทดสอบตรวจสอบอาหารให้เห็นผลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งให้ความรู้กับผู้บริโภคในเรื่องอาหารในด้านต่างๆ ทั้งการเลือกสรรอาหารที่ปลอดภัย การจัดการอาหารก่อนการบริโภค การพึ่งตนเองด้านการผลิต หันมาปลูกผักกินเอง และสร้างความกระจำเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ ปลูกจิตสำนึกให้กับผู้ผลิตเชื่อมโยงไปยังผู้ขาย ให้มีความรับผิดชอบต่อบริโภค พร้อมมีกระบวนการผลักดันนโยบายในทุกระดับ โดยเฉพาะปกครองท้องถิ่นได้มีการเกี่ยวร้อยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการระบบคุ้มครองและรักษาสิทธิของผู้บริโภค

แนวทางพัฒนาต่อ สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งผู้ผลิต ผู้ปรุงแปรรูป จำหน่าย และผู้บริโภคให้มีเวทีสะท้อนความต้องการและค้นหาแนวทางร่วมกันที่จะจัดการให้อาหารปลอดภัยทั้งระบบ และนำไปสู่ประเด็นจากเวทีไปพัฒนาต่อ วิเคราะห์หาจุดบกพร่องในเรื่องอาหารปลอดภัยจากวิถีชีวิตคนในชุมชน ผ่านกระบวนการสังเคราะห์เชื่อมโยงให้เห็นภาพรวมระบบอาหารที่เรากิน อันจะนำไปสู่แนวทางการจัดการอาหารทั้งระบบ

ข้อเสนอจากกลุ่มผู้บริโภค ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในระบบอาหารทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการประสานทำงาน ร่วมกันในการจัดการระบบอาหารที่ปลอดภัยอย่างเป็นระบบชัดเจน

พร้อมมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับผู้บริโภคมากขึ้น จังหวัดนครศรีฯ ต้องเพิ่มมาตรฐานเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์ ผู้ผลิตต้องมีจรรยาบรรณรับผิดชอบ ต่อผู้บริโภค ไม่สร้างโฆษณาชวนเชื่อ และหลอกลวงผู้บริโภค รัฐต้องบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอย่างจริงจัง มีการดำเนินนโยบาย คุ้มครองผู้บริโภคที่เอาจริง และรัฐต้องควบคุมราคาคาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ให้ ความเป็นธรรมกับผู้บริโภค

นโยบายว่าด้วยระบบอาหารปลอดภัยในเมืองนคร

ณ วันนี้ ประเทศไทยเราโดยรัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายที่ชัดเจน ต่อระบบอาหารของชาติให้ ๕ กระทรวงหลัก ประกอบด้วยกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวง อุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย ประสานความร่วมมือผลักดัน ๒ เป้าหมายหลักของชาติ

หนึ่ง พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย ด้วยนโยบายครัวไทย สูครัวโลก

สอง เมืองไทยสุขภาพดี ๒๕๔๗ ที่ให้ปี ๒๕๔๗ เป็นปีสุขภาพอนามัย อาหารที่บริโภคในประเทศไทยมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน

โดยให้ระบบผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ-CEO เป็น เครื่องมือและกลไกในการกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ซึ่งยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาของ จังหวัดนครศรีธรรมราชได้วางไว้แล้วว่านครศรีธรรมราช เมืองศูนย์กลาง แห่งการเรียนรู้ เมืองเกษตรและท่องเที่ยวอยู่ สู่สังคมพัฒนายั่งยืน

หนึ่ง เป็นศูนย์กลางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และชุมชน เข้มแข็ง

สอง เป็นศูนย์กลางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ OTOP และการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

สาม มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

โดยยุทธศาสตร์ศูนย์กลางการเกษตรนั้นเน้นการเป็นศูนย์กลาง การเกษตรแบบบูรณาการภาคใต้ ทั้งการพัฒนา บริหาร ฐานข้อมูลสารสนเทศ การเพิ่มผลผลิต เพิ่มมูลค่าแปรรูป การตลาด การส่งออก พัฒนาทรัพยากร อย่างยั่งยืน ที่ใน ๓๕ โครงการสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นครศรีธรรมราช ปี ๒๕๔๗-๒๕๕๐ นั้น หนึ่งในสามเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกับ อาหารปลอดภัย เช่น โครงการผลิตอาหารปลอดภัย, โครงการผลิตผักปลอดภัย สูครัวโลก, โครงการพัฒนาอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ฯ

กลไกสู่อาหารปลอดภัยในเมืองนคร

ณ วันนี้ ตามยุทธศาสตร์และโครงการข้างต้น กลไกขับเคลื่อนใน นครศรีธรรมราช เริ่มแล้ว ไม่ว่าจะเป็นในห่วงโซ่ไหนของระบบอาหารในเมืองนคร

ระบบนโยบายและสนับสนุน ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ภายใต้ การอำนวยการของสำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานกลุ่มส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ตลอดจนท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล และภาควิชาการที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือทางเทคนิควิชาการและพัฒนานโยบาย ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษา, วิทยาลัยเกษตรกรรมที่ควนพลอง, สถาบันราชภัฏมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ระบบการผลิต จากหลายกรณีทีวีเริ่มลงมือกันแล้วในพื้นที่ ดังตัวอย่างที่ได้นำเสนอแล้วข้างต้น จนกระทั่งหลากหลายหน่วยงาน เช่น เกษตรจังหวัดที่มีงบลดสารพิษตกค้างจากกระบวนการผลิต เร่งผลิต พืชผักปลอดภัยปลอดภัยสารพิษ ส่งเสริมปลูกข้าวอินทรีย์ด้วยโรงเรียนเกษตรกร ศูนย์เรียนรู้ชุมชน และตั้งกลุ่มเกษตรปุยหมัก ปุยคอกและปุยชีวภาพ ปศุสัตว์จังหวัดที่มุ่งให้ฟาร์มไก่และสุกรได้มาตรฐาน ตามด้วยกระบวนการ

ข้าและและตรวจที่ดีมีโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานซึ่งต้องประสานกับท้องถิ่น
ประมงจังหวัดที่กำลังเริ่มที่ทะเลเบียนฟาร์มกุ้ง ตลอดจนผู้ประกอบการ
และเกษตรกรทั้งหลาย โดยการประสานกับสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดในการตรวจติดตาม

ระบบแปรรูป ประมงและบริการ ที่นอกเหนือจากข้างต้นแล้ว ยังมีที่
อุตสาหกรรมจังหวัด, พาณิชย์จังหวัด, การค้าภายในจังหวัด และประดา
ผู้ประกอบการที่ดีก็ให้ความใส่ใจดำเนินการกันอยู่ โดยเฉพาะ ชมรมร้านอาหาร
และกลุ่มผู้ค้าแผงลอยในชุดกิจกรรมอาหารสะอาด รสชาติอร่อยที่ประสาน
ดำเนินการกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ระบบคุ้มครองผู้บริโภค ที่ชุมชนชาวบ้านผู้บริโภค โดยเฉพาะเยาวชน
นักเรียนนักศึกษาและอาสาสมัครได้ลุกขึ้นปกป้องคุ้มครองตัวเองแล้ว
หลายแห่ง รวมทั้งคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัด โดยมีสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดอีก เช่น กันที่เป็นหน่วยขับเคลื่อนสนับสนุนส่งเสริมหลักและ
กำลังขยายตัวออกสู่ชุมชนอย่างไม่หยุดยั้ง

สมัชชาเพื่ออาหารปลอดภัยในเมืองนครวันนี้.....ว่าไง ?

นี่คือโจทย์ที่ต้องการคำตอบจากสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗

1. จากสิ่งดีที่ทำกันมาเพื่ออาหารปลอดภัยในเมืองนครนั้นอะไรบ้าง
ที่เข้าทำนุขยายผล พัฒนาไม่ว่าจะในระดับชุมชน ท้องถิ่น
จนถึงขั้นระดับจังหวัด หรือระดับชาติ
2. ที่นำขยายผล พัฒนานั้น ควรทำอะไร
3. ใครจะช่วยกัน หน่วยงานไหนควรทำอะไรในการนั้น ? (กลุ่ม/องค์กร,
ชุมชน,ท้องถิ่น,อำเภอ,ส่วนราชการ,จังหวัด,กระทรวง-กรม,รัฐบาล ฯ)
4. ความร่วมมือเพื่อการนั้น.....สู่อาหารปลอดภัยในเมืองนครควรเป็นอย่างไร,
ใครบ้าง (ระดับชุมชน, ท้องถิ่น, พื้นที่, อำเภอ, จังหวัด, ประเทศ)

าคผนวก

ภาคผนวก ๑

อาหารปลอดภัยในเมืองนคร กับสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช สู่การปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติของชาวไทย

อะไร ? ปฏิรูประบบสุขภาพ

อะไร ? สมัชชาสุขภาพ

อะไร ? ปฏิรูประบบสุขภาพ

อะไร ? สมัชชาสุขภาพ

เริ่มจากปัญหาด้านสุขภาพของคนไทยที่ทับถม ซับซ้อน ตั้งในเชิงรับซ่อมแซมรักษาในอัตราค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นเป็นลำดับ รัฐบาล ไทย(พ.ศ.๒๕๔๓ สมัยนายก ฯ ชวน หลีกภัย) ได้มีมติให้มีการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ขึ้นโดยจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติขึ้นเพื่อศึกษา ประสานและดำเนินการยกย่องระบบและพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ

โดยในปี ๒๕๔๕ ได้มีการประสานดำเนินการทั่วทั้งประเทศทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชนและประชาสังคม ภาครัฐและการเมืองและภาควิชาการ ยกย่องเป็นร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ..... ที่มุ่งปรับระบบ โครงสร้างและกระบวนการงานด้านสุขภาพของชาติ แล้วจัดสมัชชา สุขภาพแห่งชาติขึ้นเพื่อพิจารณา นำเสนอต่อรัฐบาล(พ.ศ. ๒๕๔๕ สมัยนายก ฯ ทักษิณ ชินวัตร) โดยรัฐบาลกำลังพิจารณากลับกรอง

เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการบริหารและนิติบัญญัติ พร้อมกับให้มีการประสานดำเนินการปฏิรูประบบสุขภาพต่อไป

ซึ่งในปี ๒๕๔๗ นี้ ได้วางแนวทางให้มีการขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพทั่วประเทศ โดยประสานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงสาธารณสุขและระบบ บริหารงานแบบบูรณาการจังหวัด(ซีอีโอ) สนับสนุนให้แต่ละพื้นที่ มีสมัชชาสุขภาพระดับพื้นที่หรือเชิงประเด็นตลอดปีตามประเด็น ด้านสุขภาพที่ท้องถิ่นเห็นสำคัญเพื่อนำสู่การพัฒนาแก้ไข ตลอดจนนำเสนอสู่ที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมพิจารณาประเด็นด้านสุขภาพที่สำคัญของชาติ

พร้อมกับการประสาน เพื่อการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติให้ลงตัวภายในปี ๒๕๔๔ โดยร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติได้รับการพิจารณาออกมาเป็นกฎหมาย ในที่สุดสมัชชาสุขภาพที่จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ ๒ ปีก่อน

จังหวัดนครราชสีมาได้ร่วมกระบวนการภายใต้การประสานระหว่าง คณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครราชสีมา-มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์-สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด นครราชสีมา-จังหวัดนครราชสีมา และกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ทั้งรัฐ เอกชน ชุมชนชาวบ้าน ๕๐ กลุ่ม จัดสมัชชาสุขภาพจังหวัด นครราชสีมาเมื่อปี ๒๕๔๕ ที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้ข้อเสนอสู่ที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติที่กรุงเทพฯ

แล้วในปี ๒๕๔๖ ได้ทดลองจัดเป็นสมัชชาเชิงประเด็น "การคุ้มครองผู้บริโภค" ในพื้นที่เฉพาะ " บางชั้น " ที่มีกลุ่มชมรม อสม. ดำเนินการเป็นรูปธรรม ประสานกับอบต.และอำเภอ เป็นกระบวนการขับเคลื่อนนโยบาย เชิงประเด็นในพื้นที่จนมีการขยายผลต่อเนื่อง ได้รับการหยิบยก เป็นกรณีศึกษาในระดับอนุภูมิภาค-ภาคและระดับชาติอยู่เนื่อง ๆ สมัชชาสุขภาพที่จังหวัดนครราชสีมา ปี ๒๕๔๗ นี้

ขณะนี้รัฐบาลโดยคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ที่มี รองนายกรัฐมนตรี (รตอ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์) เป็นประธานได้มีมติและประสานขอความร่วมมือให้จังหวัดนครราชสีมาและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาให้ความสนับสนุนประสาน ดำเนินการกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพและสมัชชาสุขภาพระดับจังหวัด โดยมอบหมายให้คณะทำงานเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครราชสีมาเป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งขณะเดียวกันกับที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

กำลังพัฒนาระบบและโครงสร้างงานสุขภาพภาคประชาชน อยู่จึงได้เชื่อมโยงทั้ง ๓ กิจกรรม (ปฏิรูประบบสุขภาพ-สมัชชาสุขภาพ/เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัด / ระบบสุขภาพภาคประชาชนจังหวัด) เข้าด้วยกัน และนำยุทธศาสตร์การบริหารจังหวัดนครราชสีมาแบบ บูรณาการว่าด้วยอาหารปลอดภัยมาเป็นประเด็นหลัก เนื่องจากสอดคล้องกับข้อเสนอและรูปธรรมกิจกรรมเดิม ยังเป็นประเด็นปัญหาสำคัญด้านสุขภาพของพื้นที่ เป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดตลอดจนของรัฐบาลด้วย หรือเบื้องต้นกับจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ตลอดจนภาคีเครือข่าย เช่นหอการค้าจังหวัดนครราชสีมา ชมรมร้านอาหารจังหวัดนครราชสีมา ตลอดจนภาคีวิชาการ สื่อเยาวชน ชุมชนชาวบ้าน แล้วตกลงว่าจะนำประเด็น "อาหารปลอดภัยในเมืองนคร" เป็นประเด็นขับเคลื่อนในปี

๓ จังหวัดสุ อาหารปลอดภัยในเมืองนคร

จากการปรึกษาหารือเตรียมการเบื้องต้นได้วางจังหวัดงานขับเคลื่อนสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครราชสีมา เพื่อการปฏิรูประบบสุขภาพในประเด็น "อาหารปลอดภัยในเมืองนคร" ไว้ ๓ จังหวัดประกอบด้วย

เชื่อมร้อยภาคีคนนครสู่สุขภาพว่าด้วย "อาหารปลอดภัย" ในเมืองนคร ค้นหาสิ่งดี ๆ ว่าด้วย "อาหารปลอดภัย" ในเมืองนคร พร้อมกับแนวทางพัฒนาต่อทั้งในพื้นที่ / ในจังหวัด / และสู่ระดับ ชาติ ร่วมกันนำเสนอสิ่งดี ๆ พร้อมแสวงหาแนวทางร่วมพัฒนาสู่ "อาหารปลอดภัย" ในเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัดและตลาดนัดสุขภาพจังหวัดสู่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

เชื่่อมร้อยภาคีคนนครสู่สุขภาพว่าด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนคร

นอกจากที่ภาครัฐได้วางยุทธศาสตร์และดำเนินการโดยเฉพาะเกษตรจังหวัดและสาธารณสุขจังหวัดแล้ว ยังมีภาคีภาคส่วนอื่นอีกไม่น้อยที่มีส่วนได้เสียและสนใจใส่ใจในเรื่องนี้ ในเบื้องต้นตกลงประสานเท่าที่เห็นและพอเชื่อมได้มาเข้าร่วม ทั้งจากภาครัฐและท้องถิ่น (จังหวัดนครศรีธรรมราช, สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช, เทศบาลนครนครศรีธรรมราช,)

จากภาคสังคม ชุมชนชาวบ้าน และเยาวชน (ศูนย์เรียนรู้ชุมชนไม้เรียงฉวาง, ชมรม อสม.บางขัน, ชุมชนบ้านบางยี่ว เขียวใหญ่, มหาวิทยาลัยชุมชนวัดป่ายาง, โรงเรียนเกษตรอินทรีย์ควนชิลิต, กลุ่มผักพื้นบ้านที่ชะอวด, กลุ่มน้ำดื่มทุ่งไผ่ ลิขล, ชมรมไม้ผลจังหวัด นครศรีธรรมราช, กลุ่มชาวสวนส้มโอปลอดสารพิษที่ลิขล, กลุ่มร้านค้าแผงลอย ในเมืองนคร, กลุ่มผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนเมืองนคร, กลุ่มร้านอาหารในเมืองนคร, กลุ่มตลาดสดในเมืองนคร, ชมรมร้านอาหารจังหวัดนครศรีธรรมราช, หอการค้า จังหวัดนครศรีธรรมราช, เครือข่ายเยาวชน โรงเรียนคัมภีร์ครองผู้บริโภคนครศรีธรรมราช, ชมรมรักสุขภาพมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, เครือข่ายสื่อชุมชน)

และจากภาควิชาการ (ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาคใต้, ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต ๑๑, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, สถาบันราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ นครศรีธรรมราช) เพื่อให้เห็นประเด็นและแนวทางการร่วมกันขับเคลื่อนเรื่องอาหารปลอดภัยในเมืองนคร ทั้งในระดับกลุ่ม พื้นที่ จนถึงระดับจังหวัดนครศรีธรรมราชและระดับชาติ เป็นกระบวนการทางสังคมและนโยบาย สาธารณะ โดยการหารือวางแผนทางร่วมกันในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๗ ณ ห้องบรรยาย ๑ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาคใต้ นครศรีธรรมราช แล้วร่วมประสานดำเนินการต่อเนื่องสู่สุขภาพจังหวัด และสุขภาพแห่งชาติ ตลอดจนกิจกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ต่อไป

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

ค้นหาสิ่งดี ๆ ว่าด้วย "อาหารปลอดภัย" ในเมืองนคร

พร้อมกับแนวทางการพัฒนาต่อ ทั้งในพื้นที่ / ในจังหวัด / และสู่ระดับชาติ

ระหว่างเดือน มีนาคม - มิถุนายน ๒๕๔๗ ให้เป็นกระบวนการเวทีทบทวนในระดับพื้นที่หรือกลุ่ม เพื่อสรุปและหยิบยกกรณีศึกษาของกลุ่มที่ทำเรื่องเกี่ยวกับ "อาหารปลอดภัย" อยู่ออกมาให้เห็นกรณีศึกษา เพื่อการพัฒนาเรียนรู้ พร้อมกับแนวทางการพัฒนาต่อ พร้อมข้อเสนอสู่จังหวัด นครศรีธรรมราชเพื่อให้ไปถึงซึ่ง "อาหารปลอดภัยในเมือง นคร" และข้อเสนอสู่ระดับชาติเพื่อให้ได้มาซึ่ง "อาหารปลอดภัยของไทย ทั้งชาติ"

โดยเป็นการจัดกระบวนการกิจกรรมในกลุ่ม-พื้นที่ที่มีการสมทบสนับสนุนงบประมาณและ กระบวนการเชิงวิชาการ สรุปสังเคราะห์ออกมาประมาณ ๒๕ กรณีศึกษา พร้อมบทสังเคราะห์เป็นแนวทางทำกันต่อไปในกลุ่ม พื้นที่ ภาคีเครือข่าย และข้อเสนอร่วมสู่จังหวัด และรัฐบาลในการร่วมกันให้บรรลุเรื่อง อาหารปลอดภัยทั้งในกลุ่มในพื้นที่ ในจังหวัด และในชาติ ร่วมกันนำเสนอ สิ่งดี ๆ พร้อมแสวงหาแนวทางร่วมพัฒนาสู่ "อาหารปลอดภัย" ในเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัด ตลาดนัดสุขภาพจังหวัด สุขภาพแห่งชาติ

ร่วมกันจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชที่เชื่อมต่อกับตลาดนัด สุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๗ ณ บริเวณ ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ๓ กิจกรรมหลัก การสัมมนานำเสนอบทเรียนกรณีศึกษาอาหารปลอดภัยในเมืองนคร (ห้องประชุมศาลากลาง) การประชุมสมัชชาสุขภาพเพื่อพิจารณาว่า ด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนคร(ห้องประชุมศาลากลาง)

การจัดกิจกรรมสาธิตนำเสนอรูปธรรมกรณีศึกษาและตลาดนัดผลงานผลิตภัณฑ์สินค้าสร้างสุขภาพ (สนามหน้าศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช / ศาลาประตูหัก / สนามหน้าเมือง)

โดยมีการทำบทสรุปข้อเสนอเป็นแนวทางดำเนินการของแต่ละกลุ่มพื้นที่, ของจังหวัด พร้อมข้อเสนอสู่ระดับชาติในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติในต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๔๗ ต่อไป ซึ่งจะขยายไปสู่การขับเคลื่อนด้านนโยบายของประเทศเพื่อ "อาหารปลอดภัย" โดยเฉพาะหลายอย่างที่ไม่สามารถขับเคลื่อน ที่พื้นที่ได้โดยลำพัง

**นี่แหละ สมัชชาสุขภาพ
นี่แหละ ปฏิรูประบบสุขภาพ**

จากปัญหาด้านสุขภาพที่มีมากมายหลากหลายและแสนซับซ้อนเกี่ยวพันกันไปเสียแทบทุกด้าน และเรากำลังเผชิญสารพัดปัญหาที่รื้อรับและซ่อมแซมแก้ไขไม่ได้แล้ว ดังเช่นเรื่องอาหารที่ถ้าไม่ปลอดภัยก็ไม่ต่างกับสะสมพิษใส่ตัวให้แกกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันแล้วรอวัน "ป่วยเป็นพิษ" ให้คอยแก้และซ่อมแซมด้วยราคาที่สูงขึ้น ๆ ทั้ง ๆ ที่ทุกคนก็รู้และลงมือทำกัน จังหวัดและแทบทุกหน่วยงานตลอดจนรัฐบาลก็รู้และออกมาเป็นยุทธศาสตร์เป็นแนวนโยบายมากมาย

แต่หลายอย่างก็ยังไม่พียงยังสามารถขับเคลื่อน ให้บรรลุสุขภาพ-สุขภาพะได้ง่ายๆ กลไกสมัชชาสุขภาพจึงเป็นกระบวนการ เชื่อมร้อยผู้คนในพื้นที่บนประเด็นร่วมเพื่อการร่วมขับเคลื่อนเชิงนโยบาย ทั้งในพื้นที่ในจังหวัดประสานเชื่อมต่อกับระดับชาติอีกกลไกหนึ่ง ทั้งเพื่อร่วมสร้างนโยบายสาธารณะและเพื่อผลักดันนโยบายสาธารณะนั้นๆ สู่ภาคปฏิบัติให้เป็นจริงทั้งในพื้นที่ ท้องถิ่น จังหวัดและทั้งชาติ โดยในร่าง

อาหารปลอดภัยที่เมืองนคร

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ..... หมวด ๕ สมัชชาสุขภาพ ส่วนที่ ๑ สมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ เฉพาะประเด็น มาตรา ๖๔ วรรคแรก ระบุว่า ประชาชนสามารถรวมตัวกันเพื่อจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่หรือสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นได้หรือเสนอให้จัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่หรือสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นก็ได้โดยคณะกรรมการ (สุขภาพแห่งชาติ) และสำนักงาน (คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ) ต้องให้การสนับสนุน ตามความเหมาะสม"

สมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗ ว่าด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนคร จึงเป็นหนึ่งในกระบวนการที่ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้เสียเรื่องสุขภาพและอาหาร ได้มีส่วนร่วมแสวงหาแนวทางจากประสบการณ์จริงจากพื้นที่สู่การพัฒนา นโยบาย ประสานและดำเนินการระดับท้องถิ่นจังหวัดและประเทศชาติอันเป็นการปฏิรูประบบสุขภาพใหม่ที่ไม่ใช่จำกัดอยู่แต่เพียงเรื่องการเจ็บป่วย การซ่อมรักษา และเป็นภาระของใครหน่วยใดโดยลำพัง

กระบวนการการมีส่วนร่วมจะเป็นอีกรูปแบบการจัดการหนึ่งที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางการจัดการระบบอาหารเป็นยุทธศาสตร์แกนกลางที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการระบบอาหารท้องถิ่น โดยมีใช่การให้บทบาทกับภาคราชการหรือองค์กรปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่ต้องเป็นการสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐและชุมชน โดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทุกแห่งมีนโยบายในการจัดการระบบอาหารและให้เครือข่ายชุมชนเป็นภาคีหลัก ทำงานในลักษณะเครือข่ายจัดการใช้หลักการที่ให้ผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหา มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางแผนการจัดการปัญหาและตัดสินใจได้เอง สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ต้องวางแผนการจัดการระบบอาหารครบวงจรในท้องถิ่นตั้งแต่การผลิตแปรรูป การตลาด การจำหน่ายจนถึงการบริโภค

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดงานจิตสัมาชฌาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗
คณะกรรมการเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัด นครศรีธรรมราช
งานสุขภาพภาคประชาชน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช
ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาคใต้ นครศรีธรรมราช
สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

ปรับปรุงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗

ภาคผนวก ๒

สัมาชฌา อาหารปลอดภัยในเมืองนคร ร่วมใส่ใจสุขภาพประชาชนนครศรีฯ

สัมาชฌาสุขภาพ เป็นกระบวนการหนึ่งที่คนได้รวมตัวกันขับเคลื่อน ประเด็นใดประเด็นหนึ่งหรือหลายๆ ประเด็น มีขึ้นมีตอน มีการแลกเปลี่ยน โสเหลกัน มีการพูดคุยกัน ทุกแง่มุมมีการนำเสนอในวงเสวนาสัมาชฌา ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

บางกิจกรรมบางเวทีอาจเป็นการยืนยันสิ่งที่ทำอยู่ว่า ถูกต้อง ไม่เปลี่ยนแปลง บางเวทีหาทางออกสำหรับปัญหา บางเวทีต้องเจรจาต่อรอง เรียกร้อง โดยมีกลุ่มคนเกี่ยวข้องมากมาย และผลของสัมาชฌามักจะมีเงื่อนไขมาเกี่ยวข้องเสมอมีคนมารวมกลุ่มกันขับเคลื่อนเฉพาะกาล เฉพาะเรื่อง(ประเด็น) เฉพาะพื้นที่ มีการระดมพลังปัญญาหาทางออกเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ กระบวนการสัมาชฌาอาจเป็นหนึ่งหนทางที่นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมิตร แบ่งทุกข์แบ่ง สุขร่วมกันในสังคม (จากการสรุปบทเรียนที่ผ่านมาของคณะกรรมการ เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพในการร่วมจัดเวทีสัมาชฌาสุขภาพจังหวัด นครศรีธรรมราช)

จากชุดประสบการณ์การจัดเวทีสัมาชฌาสุขภาพจังหวัดนครศรีฯนั้น ได้ผ่านการจัดเวทีทั้งเวทีสัมาชฌาสุขภาพจังหวัด ๒๕๔๕ ในการพิจารณาร่าง พ.ร.บ.สุขภาพ ที่ ม.วลัยลักษณ์ และเวทีสัมาชฌาสุขภาพ ๒๕๔๖ เฉพาะเดิน คุ่มครองผู้บริโภค เฉพาะพื้นที่อ.บางขัน ซึ่งพบว่า ผลรับจากเวทีทั้งสองมีความ แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังเวทีสัมาชฌาสุขภาพจังหวัด ๒๕๔๕ พบว่า ผู้เข้าร่วมเวทีมีจำนวนมากและมีความหลากหลาย ทำให้ยากลำบากใน การจัดการ ไม่สามารถพูดคุยลงลึกถึงเนื้อหาได้ ผู้เข้าร่วมขาดความเข้าใจ

และความชัดเจนในกระบวนการสมัชชา โดยรูปการณ์มีลักษณะเป็นเวที นำเสนอกรอบความคิดเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้เข้าร่วมเวทีส่วนมาก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและร่วมคิดใคร่ครวญกับเรื่องนั้น ๆ จึงทำให้ประเด็นหรือขาดแนวร่วมที่จะทำให้เกิดพลังผลักดันได้ แต่

สมัชชาสุขภาพ ก็มีเสน่ห์ดึงดูดผู้คนให้สนใจและเกิดการเรียนรู้ใหม่ อย่างน่าสนใจ ซึ่งมองว่าเป็นเวทีที่ร่วมสร้างวิถี การเชื่อมสัมพันธ์ พุดคุย กระตุ้น สร้างกระแส พร้อมร่วมสืบค้นสิ่งดีดีที่สร้างสุขในชุมชนพื้นที่แล้วนำเสนอ ผ่านการแสดง การละเล่น และมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิด การเรียนรู้ระหว่างกัน รวมทั้งเป็นการหาทางออกร่วมกันในประเด็นปัญหา ร่วม มีการสร้างบรรยากาศให้เป็นไปตามวิถีชีวิตจริง ให้เกิดการหลอมรวมเป็น วัฒนธรรมที่แบ่งทุกข์แบ่งสุขร่วมกัน

ซึ่งเวทีขนาดใหญ่มีความเหมาะสมใน การถ่ายทอดบรรยากาศ ที่หลากหลายในลักษณะนี้และทำให้เกิดการ สื่อสารสร้างกระแสที่มีพลังมากพอ ในการขับเคลื่อนทั้งจังหวัดร่วมกันผลักดัน กลไกขับเคลื่อนงานสุขภาพะ จังหวัดให้สอดคล้องกับทุกภาคส่วน โดยได้เชิญชวนเพื่อนพ้องที่ดำเนินงาน ด้านสุขภาพและผู้เกี่ยวข้องมาหารือร่วมกัน ก่อให้เกิดเครือข่ายสุขภาพะ ภาคประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนเวทีสมัชชาสุขภาพ ๒๕๔๖ เฉพาะประเด็นคุ้มครองผู้บริโภค เฉพาะพื้นที่บางชั้น พบว่ามีความชัดเจนในประเด็นขับเคลื่อน สามารถเจาะ กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องได้ ทำให้เนื้อหาที่พุดคุยมีน้ำหนักในเชิงการปฏิบัติ ได้ในพื้นที่ สามารถจัดการได้ มีการจัดบรรยากาศโดยรวมได้อย่างลงตัวและ เป็นไปตามวิถีของพื้นที่ เกิดการมีส่วนร่วมทั้งความคิดและความรู้สึกที่ เป็นส่วนหนึ่งของเวที นำสู่แนวทางการดำเนินงานร่วมกันในประเด็นคุ้มครอง ผู้บริโภคทั่วอาณา แต่ถึงพบว่ากระแสที่เกิดขึ้นไม่มีพลังเพียงพอที่จะทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทั้งจังหวัดได้

และจากการดำเนินงานของเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัด นครศรีธรรมราช (NODEนครศรีฯ) ที่ผ่านมา ได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์วางแผนเชิง ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนงานสุขภาพะของจังหวัด ให้เกิดกลไกการขับเคลื่อน งานสุขภาพะ อย่างเป็นขบวนและสอดคล้องประสานกับระบบขับเคลื่อนและ หนุนเสริมการดำเนินงานของส่วนราชการ ฝ่ายปกครอง ภาคประชาชน ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายสาธารณสุขจังหวัด และศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาคใต้ จ. นครศรีฯ

และได้ข้อสรุปร่วมในการขับเคลื่อนงานสุขภาพะจังหวัด ซึ่งมีประเด็น ใหญ่ ๆ สองประเด็นคือ เรื่อง ระบบอาหารปลอดภัย และการออกกำลังกาย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องและหนุนเสริมการสร้างกลไกการขับเคลื่อนงานสุขภาพะ จังหวัดพร้อมทั้งขณะนี้นี้สถานการณ์โรคระบาดและสารพิษตกค้างในระบบ อาหารเป็นประเด็นที่ชุมชนพื้นที่ให้ความสนใจ และนโยบายของภาครัฐ ที่สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นครัวโลก หรือแม้แต่ยุทธศาสตร์ผู้ว่า CEO ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ยังร่วมกันขับเคลื่อนประเด็น อาหารปลอดภัย ซึ่งก็เป็นประเด็นหลักที่ถูกกำหนดให้เป็นประเด็นในการขับเคลื่อนสมัชชาสุขภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗

เมื่อประมวลประสบการณ์การจัด สมัชชาสุขภาพที่ผ่านมาทั้งสองครั้ง เพื่อนำมาประกอบการจัดสมัชชาสุขภาพ นครศรีฯ ๒๕๔๗ โดยนำจุดเด่นของ ทั้งสองเวทีมารวมกัน แล้วได้ออกแบบเป็นกระบวนการจัดสมัชชาสุขภาพ ทั้งในระดับพื้นที่และระดับจังหวัดโดย มุ่งเน้นให้เกิดการขับเคลื่อนใน กลุ่มพื้นที่เป้าหมายที่มีความสนใจ ร่วมกันขับเคลื่อนในประเด็นอาหาร ปลอดภัย และสืบค้นสิ่งดีดีที่สร้างสุข ของพื้นที่เพื่อนำเสนอในเวที สมัชชาสุขภาพจังหวัดและยังเป็นการ สานกลไกการสร้างสุขภาพะของ จังหวัด ซึ่งมีกระบวนการในการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดโดยรวม คือ ชักชวนภาคีที่เกี่ยวข้องด้านระบบอาหารในจังหวัด จัดเวทีทำความเข้าใจร่วมกัน ในทิศทางสมัชชาสุขภาพนครศรีฯ ๒๕๔๗ ร่วมแลกเปลี่ยนนำเสนอ

ประสบการณ์การจัดสัมผัสสุขภาพที่ผ่านมา ร่วมทบทวนผลักดัน
พ.ร.บ.สุขภาพ และสถานการณ์ต่างๆ ของพื้นที่
และประสานอำนวยความสะดวกให้กลุ่มพื้นที่ได้จัดเวที พุดคุยในประเด็นร่วมและ
ประเด็นของพื้นที่ตามที่สนใจพร้อมยังมีการสืบค้น สิ่งดีที่สร้างสุข
หลังจากนั้นหลอมรวมเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สัมผัสสุขภาพ นครศรีฯ
๒๕๔๗

วัตถุประสงค์ทั่วไป/วัตถุประสงค์เฉพาะของสัมผัสสุขภาพ

นครศรีฯ ๒๕๔๗๑)

- ๑) เพื่อเป็นการรวมพลัง รวมใจ รวมคนให้เกิดการเชื่อมโยง
องค์กรภาคีรวมใจรวมคนเชื่อมโยงองค์กรภาคีเครือข่าย
- ๒) ประสานความคิด สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างแนว
คิดสร้างนโยบายนำสู่การสร้างเสริมสุขภาพ
- ๓) ค้นหาสิ่งดีดี หาวิธีแก้ปัญหา ร่วมสร้างสุขวิถีปฏิบัติ
- ๔) เผยแพร่ สร้างกระแส กระตุ้นการตื่นตัวที่นำไปสู่การ
เปลี่ยนแปลงวิถีสุขภาพ
- ๕) ภาคประชาชน/ชุมชนมีความเข้มแข็ง

เครือข่ายด้านระบบอาหารปลอดภัยในจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ๑) เพื่อการประสานความคิดภายในองค์กรชุมชนพื้นที่และระหว่าง
องค์กร ให้เกิดความรู้ความเข้าใจร่วมกันพร้อมร่วมแสดงควา
มเห็นในการกำหนดนโยบายด้านอาหารปลอดภัยในระดับชุมชน
พื้นที่จังหวัดและประเทศ
- ๒) เพื่อเป็นการสืบค้นสิ่งดีดีที่สร้างสุขในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งร่วมนำ
เสนอ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
- ๓) เพื่อทบทวน ผลักดัน พ.ร.บ.สุขภาพในประเด็นด้านอาหาร
ปลอดภัย

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

สิ่งที่จะได้รับ(output)

- ๑) ได้มิตร ได้เพื่อน พร้อมมีแรงหนุนให้เกิดพลังกลุ่ม และมีระบบ
สัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับประชาชน
- ๒) ได้ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องอาหาร
ปลอดภัยและ พ.ร.บ.สุขภาพ
- ๓) เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบสุขภาพที่เป็นรูปธรรมเรื่องอาหาร
ปลอดภัย พร้อมได้บทเรียนสร้างสุขสู่การเผยแพร่
- ๔) มีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้านอาหารปลอดภัย และ
ข้อมูลอื่นๆมากขึ้น
- ๕) ภาคประชาชนมีบทบาท ในการรวมกลุ่มแก้ปัญหาด้วยตนเอง
หรือมีบทบาทเสนอทางออกให้หน่วยงาน ภาคีที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่ตามมา(Impact)

- ๑) เกิดกิจกรรมสร้างสุขภาพที่หลากหลายของเครือข่ายสุขภาพะภาค
ประชาชน
- ๒) เกิดการขยายเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพในจังหวัดนครศรีฯ
- ๓) เครือข่ายสุขภาพะภาคประชาชนได้แนวทางในการขับเคลื่อนด้าน
ระบบอาหารปลอดภัย
- ๔) สานนโยบายเรื่องอาหารปลอดภัยของจังหวัดให้สอดคล้องประสา
นกับท้องถิ่น
- ๕) ภาครัฐและภาคประชาชนตื่นตัวและร่วมจัดระบบอาหารปลอดภัย
(มาตรฐานที่ทุกภาคส่วนยอมรับ เช่น GMP)ของชาวนครศรีฯ"
- ๖) เกิดสำนึกร่วมของประชาชน

กระบวนการขับเคลื่อน

เป็นกิจกรรมสมัชชาสุขภาพของคนคอน เพื่อคนคอน โดยชาวนครศรีฯร่วมกำหนดบทบาทและแสดงความรับผิดชอบต่อระบบชีวิตร่วมกัน เริ่มสัปดาห์เครื่องที่การพูดคุยปรึกษาหารือด้านอาหารก่อนแล้วค่อยขยายสู่การจัดการเรื่องอื่น ๆ เพื่อให้ชาวนครศรีฯมีสุขภาวะที่ดีร่วมกัน

กิจกรรมขับเคลื่อนขอเริ่มง่าย ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ ดังนี้

๑. ประสาน หาแนวร่วม ทำความเข้าใจร่วมกัน

คณะทำงานออกแบบการประสานกลุ่มองค์กรที่มีบทบาทในระบบอาหารของชาวนครศรีฯ เท่าที่สามารถประสานหาแนวร่วมได้ โดยกระบวนการพูดคุย ชักชวน กระตุ้น นำเสนอแลกเปลี่ยน ประสบการณ์สมัชชาที่ผ่านมา หลังจากนั้นนัดพูดคุยจัดเวทีทำความเข้าใจร่วมกันกับตัวแทน กลุ่มองค์กรในพื้นที่ ๆ ละ ๓ คน ร่วมตั้งโจทย์สู่การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านอาหารของชาวนคร/ทั่วประเทศ/ทั่วโลก โจทย์อื่น ๆ ที่น่าสนใจ และร่วมขบคิดสร้างระบบสุขภาพของชาวนครศรีฯ พร้อมร่วมผลักดัน พ.ร.บ.สุขภาพ

๒. จัดเวทีพื้นที่

เมื่อเข้าใจร่วมกันในทิศทางสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗ ก็ประสานอำนาจการให้เกิดการจัดเวทีพูดคุยในระดับพื้นที่ ทั้งในประเด็นหลักเรื่องอาหารปลอดภัยและประเด็นรองตามแต่ละพื้นที่สนใจหารือร่วมกันวางแผนนโยบายสู่แนวทางการปฏิบัติได้จริงในพื้นที่ ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หาทางออก และข้อเสนอในเวทีระดับพื้นที่ และข้อเสนอรวมในระดับจังหวัดและประเทศ

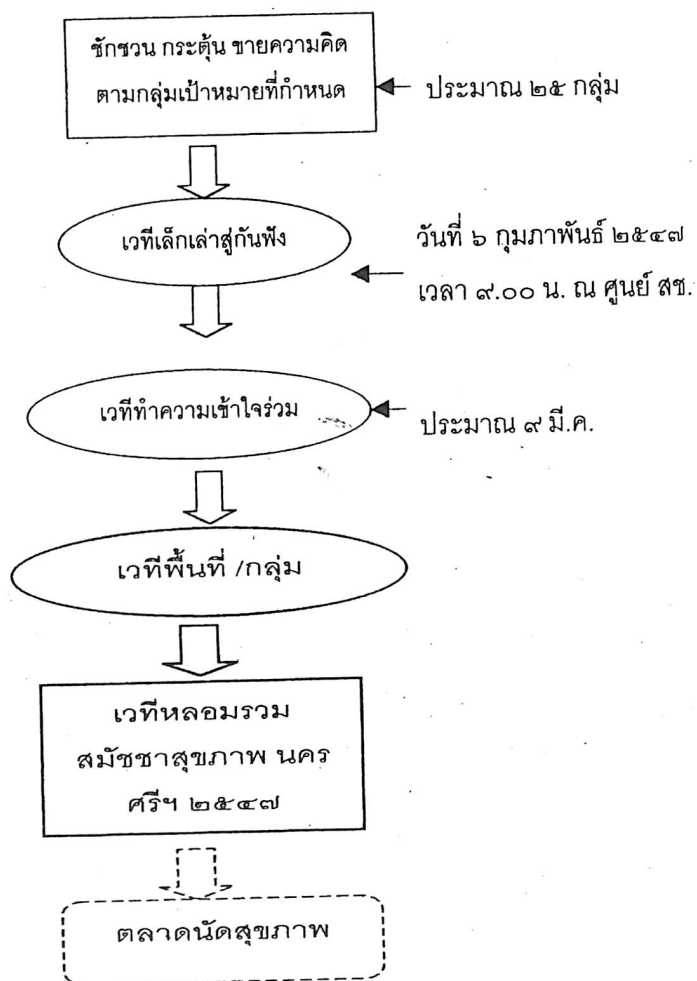
๓. เวทีหลอมรวม สมัชชาสุขภาพนครศรีฯ ๒๕๔๗

เป็นเวทีรวมพลังหมู่อีกครั้งหนึ่งเพื่อแลกเปลี่ยนประเด็นจากการหารือในแต่ละพื้นที่ ทั้งในประเด็นหลักเรื่อง อาหารปลอดภัย และประเด็นรองใน การสืบค้นสิ่งดีที่สร้างสุขภาพ ของแต่ละพื้นที่มาร่วมกันนำเสนอแลกเปลี่ยน ในรูปแบบสมัชชาสุขภาพที่มีทั้งการนำเสนอ แล้วร่วมกันอภิปรายในเวทีกลาง มีนิทรรศการ การแสดง การสาธิต การพูดคุยแลกเปลี่ยนอย่างเป็นกันเองและไม่มีรูปแบบสำหรับกลุ่มคนหรือองค์กรที่สนใจในเรื่องเดียวกัน พร้อมวางแผนรณรงค์สร้างกระแส ในประเด็นอาหารปลอดภัยด้วย การร่วมจัดกิจกรรมตลาดนัดสุขภาพ ระดับจังหวัดขึ้นหลังจากเสร็จสิ้นงานสมัชชาสุขภาพจังหวัด ที่สำคัญเป็นการหลอมรวมข้อเสนอประเด็นหลัก และประเด็นรองให้เป็นข้อเสนอร่วมกันของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชสู่การนำเสนอในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ๒๕๔๗

ประเด็นหารือของเวทีสมัชชาสุขภาพในระดับพื้นที่

หลังจากผ่านการพูดคุยทำความเข้าใจในทิศทางการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชแล้ว พื้นที่ที่สามารถวางแผนวางการขับเคลื่อนของตนเองได้ตามความสนใจในประเด็นต่างๆของพื้นที่ แต่ก็ยังมีพันธกิจร่วมในการหารือประเด็นหลักเรื่องอาหารปลอดภัย ในการนี้ ก็มีตัวอย่างประเด็นที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อเวทีในประเด็นพื้นที่คือ

- ๑) สถานการณ์ปัญหาที่พบ/เผชิญอยู่ทำให้เกิดความชัดเจนขึ้น
- ๒) สรุปบทเรียนของแต่ละกลุ่ม
- ๓) ค้นหาศักยภาพที่แต่ละกลุ่มองค์กรมีอยู่
- ๔) การเชื่อมโยงภาคี เครือข่าย
- ๕) แนวร่วมผลักดัน พ.ร.บ.สุขภาพ

ภาคผนวก ๓

๑๕ กรณีศึกษาจากสมาชิกพื้นที่ "อาหารปลอดภัยในเมืองนคร"

สามารถจำแนกเป็น ๓ กลุ่มหลัก ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ระบบการผลิต

เครือข่ายเรียนรู้ต้นน้ำตาปี, กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์นากะชะ, กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ม่วงทอง, ชมรมไธนาสวนผสมลุ่มน้ำปากพนัง, โรงเรียนเกษตรกรบ้านควนชะลิก, ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว, ชมรมไม้ผลส้มโอปลอดภัยสารพิษ สีชล, ถั่วเม็ดเดียวสุ่มชนที่โรงเรียนบ้านร่อน, เครือข่ายสุขภาพชุมชนเขาแก้ว

กลุ่มที่ ๒ ระบบการแปรรูป, ประงและจำหน่าย

กลุ่มแมลงลอยในเทศบาล, ชมรมร้านอาหารจังหวัด, กลุ่มสินค้าชุมชน, กลุ่มตลาดสด

กลุ่มที่ ๓ ระบบการคุ้มครองผู้บริโภค

ชมรม อสม. บางขัน, ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค
ร.ร.ลานสกาประชาสรรค์, ชมรมรักสุขภาพ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

กลุ่มที่ ๑ ระบบการผลิต

เครือข่ายการเรียนรู้ต้นน้ำตาปี ๔ เวที

ครอบคลุม ๔ อำเภอ อ.ฉวาง, อ.นาบอน, อ.พิปูน, อ.ถ้าพรอนรา

ผู้ประสานงานเครือข่าย นายขจร ทิพาพงศ์ ๐๑ - ๒๕๔๙๔๓๒

เป็นพื้นที่ที่เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีฯ ร่วมกับกลุ่มองค์กรในพื้นที่ประกอบด้วย คกแผนแม่บทชุมชน, ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม้เรียง ฯ ผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนในประเด็น "ธนาคารอาหารปลอดภัย" โดยเริ่มในปีโครงการ ๒๕๔๗ ครอบคลุมพื้นที่ ๔ อำเภอ ฉวาง, นาบอน, พิปูน, ถ้าพรอนรา ซึ่งพบว่าคนในพื้นที่ก็ให้ความสนใจพร้อมให้การสนับสนุนและร่วมทดลองเรียนรู้ปฏิบัติไปพร้อมๆกันทั้งนี้จึงได้ออกแบบการจัดเวทีสมัชชาสุขภาพพื้นที่ ในเครือข่ายนี้ออกเป็น ๔ เวที พร้อมกันนี้ยังเป็นเวทีเตรียมการทำแผนการขับเคลื่อนประเด็น ธนาคารอาหารปลอดภัย โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เรื่องการผลิต การปลูก การสืบค้นสืบทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมการกินอยู่ของคนในท้องถิ่นในอดีต และการอนุรักษ์เรียนรู้การใช้ทรัพยากรป่าไม้ พืชพันธุ์ ธรรมชาติให้เกื้อหนุนกับวิถีชีวิต ผ่านสื่อการค้นหารวบรวมพันธุ์พืชพื้นถิ่นที่กินได้แล้วยังมีเวทีถ่ายทอดภูมิรู้ที่ผ่านการศึกษาจากการดำเนินการจริงมีการพบกันเป็นระยะๆ หลังจากนั้นก็ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนสู่วงกว้างต่อไป

๑. เวทีสมัชชาสุขภาพ "ธนาคารอาหารปลอดภัย" อำเภอฉวาง

เจ้าภาพหลัก กลุ่มการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรอำเภอฉวาง

ตั้งอยู่ที่ ๑๒๕/๖ หมู่ ๔ ต.จันดี อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช

ผู้ประสานงาน นายชาติ ศิลปรัตน์ ๐๗๕ - ๔๔๖๓๗๒

ผู้เข้าร่วมเวทีครั้งนี้มีความหลากหลายมีทั้งนักเรียนวิชาแพทย์แผนไทย อสม. ครูอาจารย์ และชาวบ้านทั่วไปในชุมชน ซึ่งเป็นการร่วมกันหารือของภาคีชุมชนในประเด็นอาหารปลอดภัย ทั้งการผลิต การพัฒนาและการบริโภค สำหรับกระบวนการค้นหาสิ่งดีด้วย "ธนาคารอาหาร" เป็นการค้นหาสิ่งดีที่มีความคาดหวังและแนวทางการดำเนินงานต่อ พร้อมกับข้อเสนอของกลุ่มที่จะร่วมกันพัฒนาให้ชุมชนสู่การมีอาหารปลอดภัยในอนาคต

ผลิตผลสิ่งดีดีของพื้นที่

1. ชุมชนมีการปลูกและผลิตยาสมุนไพรรักษาโรคต่างๆ ในครัวเรือนทั้งเพื่อเป็นอาหารและยารักษาโรค

2. ชุมชนมีการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้พร้อมกันนั้นก็มีการรับประทานผักพื้นบ้านที่ปลอดภัยเป็นส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวัน

1. มีการเลี้ยงสัตว์ไว้กินเองโดยเป็นการเลี้ยงโดยอาศัยวิถีแบบธรรมชาติปลอดจากสารพิษเช่น ไก่ ปลา กบ เป็นต้น
2. มีการให้ความรู้เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคจาก อสม. และผู้นำในชุมชน ทำให้ชุมชนตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเลือกกินอาหารที่ปลอดภัย

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

1. มีกระบวนการและกิจกรรมในการรณรงค์ส่งเสริม ชักชวนโดยคนที่ปลูกผักแบบชีวภาพ ให้คนที่ใช้ปุ๋ยเคมีหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพด้วย
2. มีกระบวนการส่งเสริมและสานต่อการประกอบอาหารโดยการใช้วัตถุดิบที่มีในชุมชน เช่น นำเอาปลา-พืชผักที่ปลูกในชุมชนมาประกอบอาหาร
3. ขยายกิจกรรมผักสวนครัวรั้วกินได้ และสมุนไพรในครัวเรือนสู่คนในชุมชนในวงกว้างมากขึ้น

4. พัฒนาสมุนไพรและนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา และมีส่วนร่วมของชาวบ้านให้มากขึ้นรวมทั้งการพัฒนาสูตรอาหารที่ใช้สมุนไพรเป็นส่วนประกอบ
5. มีกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ ภายใต้อาหารที่ปลอดภัย

ข้อเสนอของเวทีสมัชชาสุขภาพ "ธนาคารอาหารปลอดภัย" อำเภอฉวาง

1. สร้างแนวร่วมและปลูกฝังให้ชุมชนเห็นคุณค่าและประโยชน์ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรทั้งที่เป็นอาหารและยา สืบค้น ถ่ายทอด ภูมิปัญญาพืชสมุนไพร
2. ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณค่าสมุนไพรที่เป็นอาหาร ควรสร้างมาตรฐานการยอมรับ เช่น การใช้มันประกอบอาหารควรมีการอธิบายคุณค่าทางยา รวมทั้งรัฐต้องให้ความจริงใจในการพัฒนาภูมิปัญญาสมุนไพรไทย
3. รณรงค์ให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการอาหารปลอดภัยให้ชาวบ้านมากกว่านี้
4. ให้มีการจัดสมัชชาแบบนี้หลายๆ ครั้งในชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมของคนที่หลากหลาย เพื่อปลูกให้ชุมชนตื่นอยู่เสมอ
5. ดึงทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้มากขึ้น
6. ควรจัดตั้งเป็นชมรมหรือภาคีเครือข่ายในเรื่องอาหารปลอดภัย

๒. เวทีสมัชชาสุขภาพ "ธนาคารอาหารปลอดภัย" อำเภอพิบูลย์

เจ้าภาพหลัก กลุ่มปฎิชีวนภาพเพิ่มปัจจัยการผลิต หมู่ที่ ๗ ต.ยางค้อม
ตั้งอยู่ที่ ๖๕ หมู่ ๗ ต.ยางค้อม อ.พิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช

ผู้ประสานงาน นายเล็ก จันทร์วงศ์ ๐๗๕ - ๓๗๒๓๓๔, นายวิทยา วิชัยดิษฐ์

กลุ่มเป้าหมายของเวทีมีความหลากหลาย ประกอบด้วย ตัวแทนชุมชน ตัวแทนกลุ่มองค์กร อบต. เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในเขตอำเภอพิบูลย์ และตัวแทนคณะทำงานสมัชชาสุขภาพ คณะวิชาการ คณะประเพณีจาก สปรส. กระบวนการเวทีมีการแบ่งกลุ่มย่อยระดมความคิดสืบค้นสิ่งดีด้านอาหาร มีการตั้งประเด็นโดยฝ่ายจัดการแต่ละกลุ่ม และเสริมโดยฝ่ายวิชาการและฝ่ายประเพณีของ สปรส. จนนำมาสู่การค้นหา และข้อเสนอแนะที่มีคือประเด็นอาหารปลอดภัย

ผลิตผลสิ่งดีดีของพื้นที่

1. ชาวชุมชนรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อจำหน่ายให้สมาชิกและคนทั่วไป โดยมีสมาชิก ๔๔ คน
2. มีการรณรงค์ให้ชุมชนลด ละ เลิกการใช้สารเคมี และหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพทดแทนในส่วนยาง และสวนผลไม้
3. จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
4. มีการปลูกผัก พืชสมุนไพร และเลี้ยงสัตว์ โดยใช้กระบวนการแบบธรรมชาติ

สิ่งที่พัฒนาต่อ

1. นำภูมิปัญญามาพัฒนาปรับใช้กับทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม ทั้งด้านอาหาร สมุนไพร เพื่อตอบสนองวิถีชีวิตที่ปลอดภัย

2. ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ และเพาะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนและท้องถิ่น
3. ส่งเสริมและพัฒนาการคิดวิเคราะห์พัฒนาสูตรอาหารที่เหมาะสมกับวัย ช่วงอายุ โดยวิเคราะห์จากสรรพคุณและคุณค่าโภชนาการจากส่วนผสมของอาหาร
4. ส่งเสริมให้มีการอบรมเรื่องการตรวจหาสารตกค้างในอาหาร
5. ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้ค่า

ข้อเสนอของเวทีสมัชชาสุขภาพ "ธนาคารอาหารปลอดภัย"

อำเภอพิปูน

1. อบต. ควรมามีส่วนช่วยสนับสนุนโครงการและเป็นแกนนำในการชักนำภาคีรัฐมามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาล อส. สสอ. อสม.
2. นักวิชาการอิสระและผู้สนใจควรให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมทั้งการพัฒนาที่ดิน เผยแพร่ความรู้เรื่องอาหารปลอดภัย สมุนไพร
3. ควรมีนโยบายจากภาครัฐที่มีการสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม
4. มีการทำงานเป็นทีมเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเกิดการประสานความร่วมมือกับนักวิชาการภายนอก
5. มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ชาวบ้านโดยมีการอบรมเรื่องอาหารปลอดภัย
6. มีการสร้างอาชีพให้กับชุมชนโดยการดึงทรัพยากรในชุมชนมาใช้
7. มีกิจกรรมและกระบวนการปรับเปลี่ยนทัศนคติเรื่อง อาหารปลอดภัย ให้กับชาวบ้านในชุมชน

๓. เวทีสมัชชาสุขภาพ "ธนาคารอาหารปลอดภัย" อ. ถ้าพรณรา

ผู้จัดงานหลัก กลุ่มลุ่มน้ำตาปี อ.ถ้าพรณรา

ที่ตั้ง 21 หมู่ 3 ตำบลคลองเส อำเภอถ้าพรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ประสาน นายควง แสงสว่าง และนายชูลิตร์ ศรีรัตน

มีการจัดเวทีแผนแม่บทชุมชน ตั้งแต่ปี 2544 จากการทำแผนแม่บทชุมชนทำให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีการพบปะแลกเปลี่ยนระหว่างผู้นำในชุมชน และการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้นำกับบุคคลภายนอก รวมทั้งกลุ่มเครือข่ายต่างๆ จึงทำให้มีความคิดที่จะนำมาปรับใช้กับชุมชนของตนเอง และการเรียนรู้ของชุมชนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดคนทีริเริ่มในการดำเนินการพัฒนาชุมชนตนเองให้มีความเข้มแข็ง

สิ่งดีได้จากพื้นที่

1. ผลผลิตของใช้ทดแทนการนำเข้า โดยใช้สมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน
2. มีการผลิตปุ๋ยชีวภาพ โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น
3. มีการแปรรูปสมุนไพร
4. มีการฝึกอบรมการผลิตของใช้ให้นักเรียน

สิ่งที่พัฒนาต่อ

1. การอนุรักษ์พื้นที่การทำนา โดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมี
2. การอนุรักษ์พันธุ์ผักพืชสวน
3. การปรุงอาหารเองภายในครอบครัว โดยไม่พึ่งอาหารสำเร็จรูป
4. จัดตั้งกลุ่มถ่ายทอดความรู้ชาวบ้านภายในชุมชน

ข้อเสนอ

1. ภายในกลุ่ม ให้มีการจัดตั้งเป็นทีม เพื่อร่วมกันศึกษาและหาแนวทาง
2. ประสานต่อนักวิชาการเข้ามาให้ความรู้ และร่วมเรียนรู้กับกลุ่ม
3. สนับสนุนให้คนในชุมชนมีการบริโภคแบบผักพื้นบ้าน
4. ให้มีการจัดตั้งกลุ่มภายในชุมชน เพื่อให้มีการสำรวจข้อมูล ผู้รู้ และพันธุ์กรรมพืชที่มีอยู่ในชุมชน

๔. เวทีสมัชชาสุขภาพ "ธนาคารอาหารปลอดภัย" อ.นาบอน

องค์กรหลัก ศูนย์วิสาหกิจบ้านหนองดี

ที่ตั้ง 101/3 หมู่ 9 ตำบลทุ่งสง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ประสาน นายพิทักษ์ เชาว์ภาณี และนายขจร ทิพาพงศ์

ผู้เข้าร่วมเวทีครั้งนี้มีหลายระดับตั้งแต่เจ้าหน้าที่อนามัย, อสม., กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, สมาชิกกลุ่มบ้านหนองดี, ครู และชาวบ้านในเขตตำบลทุ่งสง รวมถึงผู้สังเกตการณ์จากมอ.และภาควิชาการ กระบวนการค้นหาสิ่งที่คิดว่าด้วย "ธนาคารอาหารปลอดภัย" จึงเป็นเพียงสิ่งที่คาดหวัง และแนวทางการดำเนินงานต่อไปพร้อมกับข้อเสนอของกลุ่ม

สิ่งที่ได้จากพื้นที่

1. ปลูผัก และเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเอง เช่น ไข่ ปลา ผักสด เป็นต้น
2. มีการรวมกลุ่มแม่บ้าน เพื่อคิดเมนูอาหารและนำไปแข่งขันกับกลุ่มอื่นๆ
3. การทำสวนสมุนไพรไว้เป็นแหล่งศึกษาในชุมชน
4. การทำสวนสมุนไพรไว้เป็นส่วนประกอบในการทำอาหาร

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

5. ระดมทุนของสมาชิกเพื่อผลิตน้ำดื่มและน้ำแข็ง
- จำหน่ายให้กับสมาชิกในชุมชน (ราคาถูกกว่าท้องตลาด)
6. ผลิตปุ๋ยชีวภาพแทนการนำเข้า
7. ผลิตของใช้ภายในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาน สบู่ แชมพู
8. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และจัดสวัสดิการ
9. มีการผลิตน้ำสมุนไพร น้ำผลไม้ เพื่อให้คนในชุมชนดื่มลดการดื่มน้ำอัดลม

ปัญหา

ชาวบ้านบางส่วน ยังไม่เข้าใจถึงความหมายของอาหารปลอดภัยอย่างแท้จริง ชาวบ้านยังลังเลใจในการรวมกลุ่ม เพราะทุกคนยังขาดปัจจัยเรื่องเงิน และต้องทำมาหากิน

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

ข้อเสนอ

1. ทางกลุ่มควรจัดอบรมเรื่องอาหาร และหลักการในการประกอบอาชีพเสริมให้ชาวบ้านได้รู้อย่างทั่วถึง
2. ควรมีการจัดตั้งกองทุนจากผู้ที่สนใจให้ประชาชนและผู้สนใจ
3. รูปแบบด้านความคิดของชาวบ้านเรื่องของอาหารปลอดภัย ยังไม่ค่อยตรงประเด็น ยังต้องพัฒนากันต่อ
4. ผู้ช่วยประสานเวทียังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์และไม่เต็มที่
5. ควรมีบรรยายภาคการถ่ายทอดความรู้ในเวทีโดยคนรุ่นก่อน
6. ควรทำให้แปลงสาธิตเรื่องสมุนไพรเกิดขึ้นจริงได้
7. ควรมีการแลกเปลี่ยนอาหารระหว่างชุมชน

กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์นากะชะ

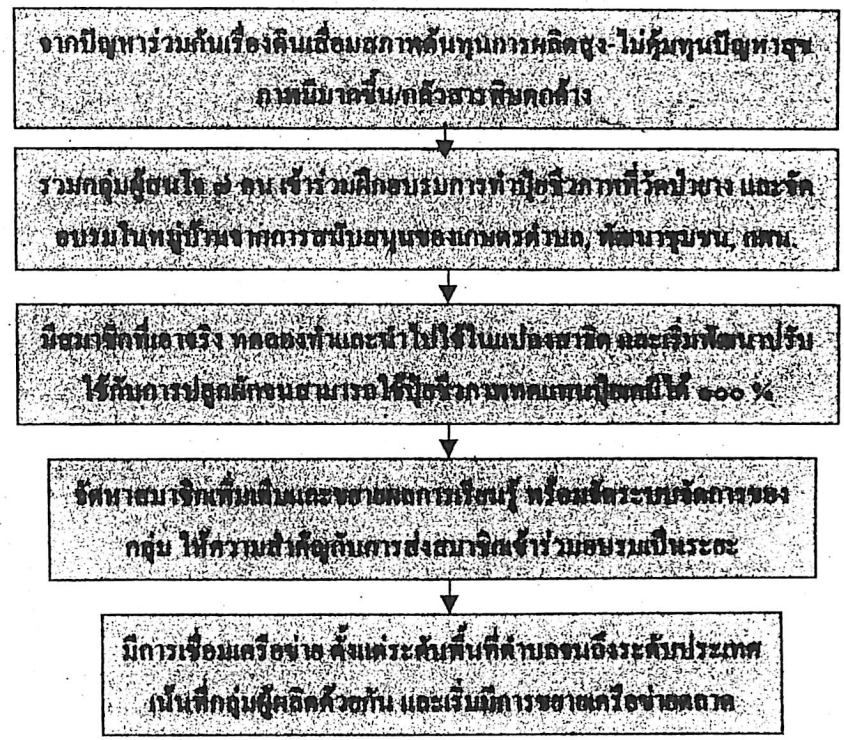
ตั้งอยู่ที่ ๕๗ หมู่ ๑ ต.นากะชะ อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้ประสาน นายสำเริง พลพิชัย, นายนิคม ละภา

เป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ผลิตเริ่มจาก ๗ - ๑๐ คน ที่อยากพัฒนาระบบการผลิตที่ปลอดภัยและมี จึงได้รวมกลุ่มกันศึกษาเรียนรู้การทำปุ๋ยชีวภาพ และทดลองใช้ในกลุ่มสมาชิก เมื่อได้ผลสำเร็จก็เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน

ผลิตผลสิ่งดีดีของกลุ่ม

1. ผัก-ผลไม้ปลอดภัย เช่น แตงกวา ถั่วฝักยาว ลองกอง มังคุด โดยผลผลิตได้วางจำหน่ายที่ตลาดดงหลวง ส่วนในหมู่บ้านยังไม่มีระบบวางจำหน่าย
2. ปุ๋ยน้ำชีวภาพ ผลิตใช้กันเองในกลุ่มสมาชิกและจำหน่ายให้คนทั่วไป
3. เมื่อใช้ปุ๋ยชีวภาพไประยะหนึ่งพบว่า สภาพดินดีขึ้น สัตว์เลี้ยงไม่เป็นโรค ปลาในคลองไม่เป็นโรคระบาด สุขภาพของผู้ผลิตแข็งแรงปกติ
4. สามารถลดต้นทุนการผลิตและเป็นการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่ามากขึ้น เพราะเป็นการนำวัตถุดิบที่เหลือใช้มาแปรรูป
5. กระบวนการรวมกลุ่มที่เป็นอยู่ยังก่อให้เกิดการร่วมพัฒนาชุมชนในเรื่องอื่นๆ และหันมาใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิต พร้อมทั้งมีกระบวนการสนับสนุนใช้กันเองในชุมชน

กระบวนการกลุ่ม

ปัญหาที่พบ

ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ / เกษตรกรในหมู่บ้านยังให้ความสำคัญน้อย / ผู้ผลิตหรือคนในหมู่บ้านไม่ได้รับประทานอาหารปลอดภัยที่ผลิต (คนกินไม่ได้ปลูก คนปลูกไม่ได้กิน) ผู้บริโภคยังไม่มั่นใจผลผลิตของกลุ่ม

สิ่งที่พัฒนาต่อ

จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์นากะชะ โดยความร่วมมือของเกษตรกร หมู่ ๑, ผู้นำชุมชน, กลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน ประกอบด้วยกลุ่มแม่บ้าน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์, กองทุนเงินล้าน, องค์กรปกครองท้องถิ่น, เกษตรตำบล, พัฒนาชุมชน, กศน., โรงเรียนนากะชะ เป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการผลิต และระบบตลาด มีการจัดฝึกอบรมและสาธิตพร้อมขยายหลักสูตรให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้สนใจ, นักเรียนโรงเรียนนากะชะและพื้นที่ใกล้เคียง

ข้อเสนอจากเวทีสมัชชาสุขภาพ กลุ่มเกษตรอินทรีย์นากะชะ

รณรงค์ร่วมกันผลิตและใช้ปุ๋ยชีวภาพกับพืช, ผักและผลไม้ ให้เต็มพื้นที่หมู่ที่ ๑ ตำบลนากะชะและขยายเครือข่ายให้มากขึ้น โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยร่วมแสดงบทบาทดังนี้

1. ผู้นำเกษตรกรประสานจัดการ ชักชวนสมาชิกให้หันกลับมาให้ความสำคัญกับการผลิตที่ปลอดภัย
2. ภาครัฐในพื้นที่ : เกษตรตำบล พัฒนาชุมชน สาธารณสุขอำเภอ สนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิต, จำหน่าย, คุ้มครองผู้บริโภค
3. องค์กรปกครองท้องถิ่นเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ทั้งเรื่องงบประมาณ และร่วมผลักดันเป็นนโยบายท้องถิ่น
4. ในระดับจังหวัดทุกภาคส่วนต้องร่วมกันผลักดันเรื่องการผลิตที่ปลอดภัย จัดระบบตลาดที่มีการตรวจรับรองคุณภาพ พร้อมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจกับการบริโภคที่ปลอดภัย
5. กลุ่มเห็นด้วยกับนโยบายด้านอาหารปลอดภัยของชาติพร้อมให้การสนับสนุน

โรงเรียนเกษตรกร ต.ควนชะลิก อ.หัวไทร

ที่ตั้ง : 124 หมู่ 5 ตำบลควนชะลิก อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ประสาน : นายฉ่ำ ขุนพรรณราย และนายพิพัฒน์ หนูชิงแก้ว

เริ่มจากนายฉ่ำ ขุนพรรณราย ได้สนใจและเริ่มผลิตปุ๋ยธรรมชาติ เพื่อใช้ในส่วนพืชผักและนาข้าว และยังชวนคนในชุมชนรวมกลุ่ม แต่ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในช่วงเวลานั้น และภาครัฐก็ยังส่งเสริมให้ใช้สารเคมีอยู่ ต่อมาเมื่อมีการส่งเสริมให้มีการแปลงพื้นที่นา เป็นไร่นาสวนผสมมากขึ้น นายฉ่ำ ขุนพรรณราย จึงใช้โอกาสนี้รวมกลุ่มและจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรขึ้น เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกษตรกรในชุมชน ลักษณะกิจกรรม เป็นเวทีให้ความรู้รวมของเกษตรกร

สิ่งที่ได้จากพื้นที่

1. สวนส้มโชกุนปลอดสารเคมี
2. มีกิ่งพันธุ์ส้มโชกุน โดยขยายสู่ชุมชนในตำบลและอำเภอใกล้เคียง
3. เป็นแหล่งดูงาน เรียนรู้ของชุมชน
4. มีการใช้ปุ๋ยชีวภาพ จากของเหลือใช้ รวมทั้งยาไล่แมลงแบบชีวภาพ

สิ่งที่พัฒนาต่อ

1. ปลูกพืชกินเอง
2. เลี้ยงปลากินเอง
3. ทำปุ๋ยชีวภาพใช้ในชุมชน
4. ทำยาไล่แมลงโดยใช้ชีวภาพ
5. ทำหนังสือให้ทางราชการได้มาดู

ข้อเสนอแนะ

1. ห้ามนำปุ๋ยเคมีและสารเคมีเข้ามาในหมู่บ้าน

เครือข่ายสุขภาพชุมชนเขาแก้ว

ตั้งอยู่ที่ วัดศรีกันทร ต.เขาแก้ว อ.ลานสกา

จ.นครศรีธรรมราช

ผู้ประสานงาน นายเผด็จ อุพันธ์

จากการรวมกลุ่มกันของประชาชนในตำบลเขาแก้วที่เห็นความสำคัญในเรื่องต่างๆ ที่ตรงกัน เกิดเป็นกลุ่มต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะการรวมกลุ่มด้านสุขภาพมีให้เห็นมากขึ้น เช่นกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มทำอาหารสมุนไพร กลุ่มแอโรบิก ฯลฯ และพบว่าแต่ละกลุ่มมีความมุ่งหมายเพื่อให้สุขภาพดีด้วยกันทั้งนั้น และมีลักษณะกิจกรรมในแนวเดียวกัน จึงได้รวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายสุขภาพเขาแก้ว และเมื่อเกิดเวทีสมัชชาสุขภาพอาหารปลอดภัยในครั้งนี้ก็มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ทางกลุ่มให้ความสนใจ จึงได้ชวนสมาชิกมาช่วยกันคิดในเรื่องนี้

สิ่งดีได้จากพื้นที่

1. มีแปลงสมุนไพรขึ้นในวัด โดยให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม
2. ให้ความรู้กับชาวบ้านเรื่องสมุนไพร/แจกเมล็ดพันธุ์
3. มีกิจกรรมปลูกปลอดสารพิษ
แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ให้ความรู้เรื่องพันธุ์ดีและปุ๋ยชีวภาพ
4. มีกิจกรรมการออกกำลังกาย(แอโรบิก) จัดตั้งทีมแอโรบิกชายเขามีสมาชิก 200 คน มีกิจกรรมรณรงค์ให้ชาวบ้านมาใส่ใจสุขภาพ โดยร่วมมือกับทางสถานีอนามัย มีการจัดเป็นศูนย์สุขภาพชุมชน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายออกกำลังกาย วัดสมอ-ดินดอน

5. กิจกรรมทานอาหารเพื่อสุขภาพ สานต่อยุทธศาสตร์ 5 อ.ของกระทรวงสาธารณสุข

ข้อเสนอจากเวที

1. การจัดให้มีการอบรมเรื่องสมุนไพร สุขภาพบ้านโน้นทุกด้าน
2. จัดตั้งกลุ่มพืชสมุนไพร ชักชวนคนหลายระดับมามีส่วนร่วม
3. รณรงค์ให้ชาวบ้านปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อให้ขยายสูงกว้างมากขึ้นโดยใช้เงื่อนไขของความเป็นเครือข่ายด้วยกัน คือ โครงการพืชสมุนไพร ปลูกปลอดสารพิษและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายสามัคคี
4. มีศูนย์ออกกำลังกาย ครอบคลุม จัดตั้งเป็นชมรมมีคนหลายระดับ
5. มีคณะทำงานที่เข้มแข็ง ใน 2 ส่วนคือ ชุมชนและข้าราชการ โดยมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม
6. เชื่อมโยงการทำกิจกรรม สุขภาพกับโรงพยาบาล

ปัญหาอุปสรรค

พบว่าเรื่องสมุนไพรชาวบ้านยังมีความรู้น้อยและชาวบ้านส่วนใหญ่ยังไม่อุทิศเวลาให้กับส่วนรวม

เครือข่ายสุขภาพโรงเรียนบ้านร่อน

ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านร่อน ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ประสาน นางกุลศานต์ เจริญสม

การเปิดเวทีด้วยการขับเสภา "เรื่องถั่วเม็ดเดียว" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนบ้านร่อน มีเนื้อหาเล่าถึงการขับเคลื่อนประเด็น "ถั่วเม็ดเดียวสู่ชุมชน" ของโรงเรียนบ้านร่อนเพื่อการผลักดันเป็นโรงเรียนสุขภาพดี โดยเชื่อมโยงกับกิจกรรมด้านการเกษตร ผลิตภัณฑ์ผักปลอดสาร และเป็นอีกทางหนึ่งที่จะปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนนักเรียนให้มีความตระหนักและใส่ใจเรื่องสุขภาพของตนเองและบุคคลรอบข้าง โดยให้เรื่องถั่วเม็ดเดียวเป็นจุดเริ่มต้น ซึ่งมีที่มาจากแรงบันดาลใจที่อาจารย์ท่านหนึ่งในโรงเรียนบ้านร่อนย้ายบ้านใหม่เมื่อตอนย้ายบ้าน มีเมล็ดพันธุ์ถั่วที่พ่อของอาจารย์ท่านนี้เก็บไว้ ได้หล่นลงพื้นดินในบริเวณบ้านใหม่ แล้วเจริญงอกงามจนให้ผลผลิตรับประทานแล้วยังเหลือได้ขายเป็นเงินถึงห้าร้อยบาท เมื่อเห็นผลเช่นนี้อาจารย์ท่านนี้จึงอยากจะขยายแนวความคิดให้ผู้คนได้เห็นคุณค่าพืชผักที่ธรรมชาติสร้างขึ้นพร้อม กระตุ้นความทรงจำของมนุษย์ให้เห็นบุญคุณที่พืชผักเป็นเสมือนหล่อเกิดชีวิตในระดับฐานรากที่สุดหรือแม้แต่ในระบบอาหาร อาจารย์ท่านนี้ได้นำแนวคิดเข้าสู่โรงเรียนให้ถั่วเม็ดเดียวเป็นสื่อการเรียนรู้สร้างความสัมพันธ์ให้เห็นคุณค่าต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นครูกับนักเรียน นักเรียนกับเรียนนักเรียนกับครอบครัว นักเรียนและคนทั่วไปกับธรรมชาติ พืชผัก อาหาร เป็นต้น มีกระบวนการแจกเมล็ดพันธุ์ถั่วให้นักเรียนไปปลูกที่บ้าน เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้พ่อแม่ได้รับทราบแนวคิด และขยายผลพร้อมทั้งขับเคลื่อนสู่การพูดคุย เรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ ต่อไป

สิ่งดีที่ได้จากพื้นที่

1. เกิดการกระจายความรู้ให้เด็กนักเรียนได้ถ่ายทอดต่อไปยังชุมชน โดยการให้เมล็ดพันธุ์ถั่วไปปลูก และเมื่อนักเรียนปลูกสำเร็จทางโรงเรียนก็ขอเมล็ดพันธุ์กลับคืนมาเพื่อใช้เป็นแหล่งเผยแพร่ต่อไป
2. เกิดการถ่ายทอดประสบการณ์จากชนรุ่นหลัง เช่น วิธีการกำจัดแมลง , การปลูกพืชผสมเพื่อฆ่าแมลงทางอ้อม
3. ในอนาคตทางกลุ่มเขียนโครงการเสนอ อบต. และตึงอบต.เข้าร่วมโครงการอีกด้านหนึ่งเพื่อเป็นการเสริมแรงผลักดันที่ดีสู่ชุมชน
4. มีการทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น

ปัญหา

ทีมบริหารยังขาดการวางแผนระบบที่ดี ทำให้งานในบางตอนเกิดปัญหารวมทั้งมุมมองของคนภายในยังไม่เห็นภาพที่ชัดเจน

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

ข้อเสนอ

1. ในด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ ควรมีผู้มีประสบการณ์มาถ่ายทอดตั้งแต่วิธีการปลูก การดูแลรักษาจนถึงระยะเวลาที่ขายได้
2. ทางกลุ่มควรพัฒนาและจัดระบบต่างๆ ให้มีความเด่นชัดมากกว่านี้
3. มีกระบวนการและกิจกรรมเพื่อลดภาพการมองจากคนบางกลุ่มที่คิดว่าไม่มีการทำงานอย่างจริงจังและได้ผล
4. ทางกลุ่มควรมีการตอบสนองในสิ่งที่ชาวบ้านอยากรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหารปลอดภัย
5. ทางกลุ่มควรมีการสานต่อกับชมรมรักต้นไม้ เพื่อเป็นการพัฒนากิจกรรมต่อไปในอนาคต
6. ควรมีการอบรมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทดสอบสารพิษที่ปนมาในอาหารแบบง่าย

เวทีสมัชชาสุขภาพ

การผลิตอาหารปลอดภัยใช้บริโภคในครัวเรือน

เจ้าภาพหลัก ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรม

ชุมชนบ้านบางยี่

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ต.เกาะเกิด อ.เชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช 80190

ผู้ประสานงาน นางระบา มากชุมพล

ผู้เข้าร่วมเวทีเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ ที่มีความหลากหลายของวัย มีทั้งเด็กระดับประถมและมัธยม, อสม., ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นเวทีระดมความคิดถึงอันตรายของสารเคมีในอาหารที่ใช้บริโภคในครัวเรือนในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการหลีกเลี่ยง ลด ละ เลิก อาหารที่ไม่ปลอดภัย

ผลผลิตสิ่งดีดีของเวที

1. การปลูก และ เลี้ยงแบบปลอดสารเคมีเพื่อไว้บริโภคในครัวเรือน
2. การใช้มูลสัตว์และปุ๋ยน้ำชีวภาพหรือหมักแทนปุ๋ยเคมี

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

1. การขยายผลที่ทำอยู่สู่ครัวเรือนใกล้เคียง
2. พัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องสารปนเปื้อนในอาหารอื่นที่เป็นปัจจัยนำเข้า
3. การแลกเปลี่ยนผลผลิตหรือตลาดชุมชน
4. การแลกเปลี่ยนซื้อขายผลผลิตอาหารปลอดภัยกับภาคีเครือข่าย
- 5.

การปลูกข้าวปลอดสารเคมีและแปรรูปเป็นข้าวสารปลอดสารเคมี

ข้อเสนอต่อเวที

1. การบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายกับสารเคมี

เวทีสมัชชาสุขภาพ

ไร่นาสวนผสมเพื่ออาหารปลอดภัย

เจ้าภาพหลัก ชมรมไร่นาสวนผสมลุ่มน้ำปากพนัง

ตั้งอยู่ ๔๒ หมู่ที่ ๘ ต.คลองน้อย อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช

ผู้ประสาน นายเปลี่ยน ชูเกาะทวด

จัดเวทีครั้งที่ ๑ ที่ทำการชมรมฯ ผู้เข้าร่วมเป็นเกษตรกรในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียงผลที่ได้เป็นปัญหาภาพรวมของชุมชน

จัดเวทีครั้งที่ ๒ ที่ศาลาการเปรียญวัดเกาะนาง โดย ผู้เข้าร่วมเป็นคนในเขตพื้นที่บริการของวัดเกาะนาง ซึ่งสภาพพื้นที่ของหมู่ที่ ๑๔ เป็นชุมชนชายฝั่งทะเล มีอาชีพประมงชายฝั่ง, เลี้ยงกุ้งกุลาดำ, เลี้ยงปูดำ หมู่ที่ ๗ และ ๘ เป็นพื้นที่ทำนาข้าวและไร่นาสวนผสม มีสมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๔, อสม. และเจ้าหน้าที่อนามัยตำบลคลองน้อย

ผลผลิตสิ่งดีดีของพื้นที่

1. ปูเปรี้ยวปลอดสารเคมี
2. กะปิกุ้งปลอดปลอมปน

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

1. พัฒนาด้านความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปและการถนอมอาหาร
2. พัฒนาสู่ อย. และสินค้า OTOP
3. การส่งเสริมด้านการตลาด

4. ความรู้ด้านการผลิตปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยชีวภาพและการใช้สมุนไพร
กับการเกษตร
5. การรวมตัว, รวมกลุ่มเพื่อร่วมทำกิจกรรม

ข้อเสนอของเวที

1. ให้มีการควบคุมการใช้สารเคมี
2. การประกันราคาสินค้า
3. ผู้บริโภคต้องตระหนักถึงพิษภัยของสารเคมีและบริโภคพืชผัก
ที่ปกติ (ไม่สวยงามมากเกินไปมีรูจากการกัดกินของหนอนและ
แมลงบ้าง)

กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ม่วงทอง

ที่ตั้ง : 77 หมู่ 4 ตำบลท่าดี อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ประสาน : นายถาวร พัดลับ และ ผอ.อรัญ มีชนะ

ผู้เข้าร่วมจะได้รับเอกสารเรื่องสมัชชาสุขภาพ และเรื่องเราคือ
ชุมชนคนรักสุขภาพ ซึ่งมีผู้เข้าร่วม 61 คน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาจารย์
ผู้สังเกตการณ์ และชาวบ้านในตำบลท่าดี เป็นกิจกรรมสืบเนื่องจาก
การประชุมเครือข่ายสมัชชาสุขภาพ มีจุดประสงค์เพื่อสุขภาพของทุกคนในชุมชน

สิ่งดีได้จากพื้นที่

1. การผลิตผลไม้ดี ๆ ไม่ใช้สารเคมี
2. การผลิตผักดี ๆ ไม่ใช้สารเคมี
3. เกิดกระบวนการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ อาศัยชุมชนที่ก่อให้เกิดการทำ
วิจัยปุ๋ยระดับชาวบ้าน
4. การเลี้ยงสัตว์ที่ไว้วัดดูดิบและกระบวนการแบบธรรมชาติ

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

1. จัดตั้งเป็นสหกรณ์ปุ๋ยชีวภาพระดับชุมชน
2. การปลูกผักกินเองและปลูกผักขายเอง
3. มีบทบาทในเรื่องการผลิตอาหารและให้ความร่วมมือกับ
หน่วยงานอื่นเพิ่มมากขึ้น
4. สร้างองค์ความรู้ และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ความ
รับผิดชอบ ตลอดจนปลูกจิตสำนึกเรื่องอาหารปลอดภัย
ให้เกิดขึ้นในทุกระดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดตั้งกลุ่มผักปลอดสารพิษขึ้นในชุมชน
2. รณรงค์ให้เกษตรกรที่ปลูกผักขายและปลูกผักกินเอง เลิกใช้
สารพิษในการปลูก
3. ควรจัดเวทีอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
4. ในการจัดประชุมแต่ละครั้งควรจัดหาวิทยากรมาพูดให้ความรู้
กับชาวบ้าน
5. การวิจัยปุ๋ยระดับชาวบ้าน ควรมีการรวมกลุ่มคนในชุมชนและ
นักวิชาการวิจัยร่วมกัน
6. ควรหาวิธีการให้เกิดการมีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ เพราะผู้ที่
เข้าร่วมประชุมมีส่วนน้อยที่กล้าคิด กล้าแสดงออก
7. อยากให้หน่วยงานหรือองค์กรอื่นเข้ามาสนับสนุน เชื่อมร้อยใน
การส่งเสริมเรื่องอาหารปลอดภัยให้มากขึ้น

กลุ่มที่ ๒

ระบบการแปรรูป, ประมงและจำหน่าย

กลุ่มแหล่งซื้อขายอาหารเมืองคอน

ตั้งอยู่ที่ เทศบาล อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
ผู้ประสานงาน นายมนตรี ธีระกุล

ปลายปี ๔๕ ได้รวมกลุ่มเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่ม ทั้งด้านความรู้ วิชาการ สุขาภิบาลอาหาร สุขอนามัยร้านค้า มาตรฐานการสุขาภิบาลอาหาร การจัดระเบียบ ร่วมตั้งข้อตกลงในการจำหน่ายสินค้า/อาหารในงานต่างๆ ในตลาดสดต่างๆ ถึงมองว่าเป็นผู้ประกอบการรายเล็กที่สุดระดับรากหญ้า และค่อนข้างพัฒนายาก แต่ปัจจุบันสามารถยกระดับกลุ่มขึ้นมาได้ระดับหนึ่ง ผู้บริโภคเริ่มให้การยอมรับมากขึ้น โดยมีการรวมตัวเป็นกลุ่มแต่ยังไม่มีความชัดเจนนัก

ผลผลิตสิ่งดีดีของกลุ่ม

1. รวมกลุ่มกันเพื่อวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งเป็นการยกระดับและพัฒนาคุณภาพของร้านค้าแหล่งซื้อขาย
2. ผู้ประกอบการมีความสนใจและให้ความสำคัญกับความรู้ทางวิชาการ
3. การประกันคุณภาพอาหาร โดยมีร้านค้าที่ได้รับป้าย Clean Food Good Taste มากกว่า ๒๐ ร้าน
4. ด้านการประกอบอาหาร เช่น การใช้น้ำมันทอดจะไม่เกิน ๒ ครั้ง
5. วัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารต้องสด ใหม่ เช่น พริกแกงสด จะใช้กุ้งสดแทนกุ้งแห้งที่อาจใส่สีลงไป และก็รับรองอย่างมั่นใจในคุณภาพอาหารที่ตนผลิต

ปัญหาอุปสรรค

ความขัดแย้งระหว่างพ่อค้าแม่ค้าด้วยกันเอง จึงทำเลที่ตั้งขายบ้าง ซึ่งลูกค้ากันบ้าง สินค้า/อาหารใดขายดีก็จะขายตามกัน ทำให้ล้นทั้งขบวน

สิ่งที่พัฒนาต่อ

1. รวมกลุ่มให้มีโครงสร้าง มีผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายที่ชัดเจน
2. สร้างข้อตกลง กติการ่วมในกลุ่มสำหรับการจำหน่ายสินค้า/อาหาร เน้นที่ความปลอดภัยของผู้บริโภค
3. ต้องมีการติดป้ายราคาสินค้า/อาหารที่ชัดเจน
4. จัดทำป้ายแขวนคอสำหรับคนที่ขายสินค้า/อาหาร ประกันความมั่นใจให้ลูกค้า

ข้อเสนอพื้นที่

1. ควรตั้งกติกาของสังคมร่วมกัน เช่น กติกาว่าด้วยอาหารทอดด้วยน้ำมัน ไม่ควรเกิน ๒ ครั้ง
2. ในตลาดแต่ละแห่งควรมีระบบอำนวยความสะดวก ป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นในเบื้องต้น เช่น ศูนย์/จุดปฐมพยาบาลอย่างน้อย ๑ จุด เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉินที่มีโอกาสเกิดขึ้น เช่น น้ำร้อนลวก น้ำมันลวก ไฟฟ้าช็อต เป็นต้น
3. เจ้าของตลาดควรให้ความสำคัญกับระบบความปลอดภัยในตลาดมากขึ้น เช่น ควรมีระบบการลากสายไฟฟ้าที่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย พ่อค้าแม่ค้าและผู้บริโภคมั่นใจในความปลอดภัยมากขึ้น
4. พ่อค้าแม่ค้าทุกร้านควรช่วยกันพัฒนาสภาพแวดล้อมที่จำหน่ายสินค้า/อาหาร เริ่มที่ร้านตนเองก่อน

ระดับจังหวัด

1. อยากได้การรับประกัน อาหารสะอาด รสชาติอร่อย
จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
2. ควรสนับสนุนให้มีการจัดแผงลอยฟู้ดแฟร์
เพื่อนำเสนอแผงลอยดีมีคุณภาพให้ผู้บริโภคได้รู้จัก
3. เจ้าหน้าที่ควรลงถึงกลุ่มพื้นที่ให้มากกว่านี้

ร้านอาหารและสถานบันเทิงนครศรีธรรมราช

ตั้งอยู่ที่ ร้านอาหารคันทรี่โฮม ถนนอ้อมค่ายวีรราชู ตำบลท่าวัง
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์ 0-7534-0459 หรือ 0-9473-7976

ผู้ประสาน ร.ต.พิชัย ชูสุวรรณ และจ.ส.อ.สมปอง คำแก้ว

เกิดขึ้นโดยการรวมตัวของผู้ประกอบการร้านอาหาร ภัตตาคาร และสถานบันเทิงในจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545 จำนวน 45 รายด้วยแนวคิดหลัก 4 ประการ ประกอบด้วย การสร้างความรัก ความสามัคคี, การรักษาจรรยาบรรณในอาชีพ, การปกป้องสิทธิประโยชน์ของ สมาชิก และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยการประชุมใหญ่เลือกประธาน ชมรมวาระคราวละ 2 ปี ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน แล้วให้ประธาน รับเลือกเป็นผู้เลือกทีมงานฝ่ายต่างๆ เพื่อบริหารชมรม กิจกรรม โดยส่วนใหญ่ เป็นการประสานงานและจัดกิจกรรมโดยเฉพาะมหรรรมาอาหารเมืองคอนฟู้ดแฟร์ ซึ่งร้านอาหารที่เข้าร่วมจะผ่านการอบรม และได้รับการรับรองมอบป้าย ร้านอาหารสะอาด รสชาติอร่อยจากสาธารณสุขจังหวัดมาก่อนหน้านี้

สิ่งดีที่ได้จากพื้นที่

1. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม และภายในองค์กรอื่นๆ มีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้คุ้มค่า และมีประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม
2. มีการอบรมผู้ประกอบการ (Clean Food Good Test) เพื่อให้มี คุณภาพ
3. อบรมผู้ประกอบการ, ผู้จัดการ, พนักงาน เรื่องมารยาทและ จรรยาบรรณผู้ประกอบการ
4. จัดรายการอาหารเพื่อสุขภาพ ด้วยการจัดเครื่องสมุนไพรมาทำ อาหาร
5. จัดงานฟู้ดแฟร์ ครั้งที่ 1,2 เป็นการยกระดับครัวเมืองคอน สู่มাত্রฐานระดับโลก
6. สร้างเครือข่ายชมรมทุกอำเภอ เพื่อเสริมความเข้มแข็ง
7. ผู้บริโภคมีความสนใจและใส่ใจในเรื่องความสะอาดปลอดภัย ของอาหารมากขึ้น

ปัญหา

วัตถุดิบ อาทิ ผักสด ปลา เนื้อ ยังมีปัญหาในการรับรองคุณภาพ ความสะอาดและราคา สมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุมไม่ค่อย แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่างๆ

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

1. พลิกดันให้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น
2. ให้ความร่วมมือทุกหน่วยงาน เมื่อมีการร้องขอ
3. ดำเนินการให้ทุกส่วนอาหารในจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีเมนูเพื่อสุขภาพ และสมุนไพร

ข้อเสนอแนะ

1. ให้นหน่วยงานของรัฐสนับสนุนให้มากกว่านี้
2. ประเด็นและกลไกของรัฐยังไม่ชัดเจนเรื่องอาหารปลอดภัย
3. สิ่งที่ทำเพิ่มเติม ให้การอบรม Clean Food Good Test ให้ครบร้อยเปอร์เซ็นต์ในแต่ละปี

กลุ่มตลาดสดนำซื้อเทศบาลตำบลขนอม

ตั้งอยู่ที่ เทศบาล อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้ประสานงาน นายสุธรรม ชาญณรงค์

การขับเคลื่อนกิจกรรมตลาดสดนำซื้อ

เป็นกลุ่มผู้ค้าเก่าแก่ ตั้งแต่ สมภพตลาดทูตโทรม สกปรก ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล แออัดไร้ระเบียบ ต่อมาเมื่อมีการยกระดับเป็นเทศบาลตำบลขนอม ได้ตั้งงบก่อสร้างโครงสร้างตลาดที่ถาวรขึ้น แต่ขาดการจัดระเบียบการค้า ลูกค้าเริ่มลดลงเกิดความเดือดร้อน ต่อมาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราชได้เข้าไปปฏิสัมพันธ์ด้วย มองเห็นประโยชน์ในระยะยาว ประกอบกับทาง สสจ.นครศรีฯ ได้จัดทำโครงการตลาดนำซื้อ จึงเลือกตลาดแห่งนี้ เป็นกรณีศึกษา ซึ่งปรับเปลี่ยนให้ถูกต้องตามหลักการสุขาภิบาลตลาด ลูกค้ามีความพอใจมากขึ้น

สิ่งที่ดี

1. จัดสภาพแวดล้อมของตลาดให้น่าจับจ่ายมากขึ้น
2. ได้รับป้ายตลาดสดนำซื้อจาก สสจ.
3. ขายอาหารที่สด สะอาด ปลอดภัย
4. รณรงค์ล้างตลาดสด

ปัญหา

ยังไม่สามารถดึงลูกค้าจากตลาดเปิดท้ายได้ เนื่องจากราคาสินค้า/อาหารที่แตกต่างจากตลาดเปิดท้าย ด้วยต้นทุนค่าเช่าแพงที่สูง

ข้อเสนอ

พื้นที่ มันเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยหรือเปล่าหนอ

1. สำนักงานเทศบาล ควรช่วยจัดระเบียบการจราจร การจอดรถจักรยานยนต์ รถยนต์ ให้เป็นระเบียบ เนื่องจากลูกค้าจอดลำบากจึงไม่อยากจะซื้อ
2. ควรจัดระเบียบแผงลอยให้อยูริมถนนให้หมดจะได้ยุติธรรม
3. เทศบาลควรเข้าไปเจรจากับเอกชนเจ้าของตลาดเปิดท้ายให้มีวันหยุดขาย แบ่งเวลา พื้นที่ และลูกค้าให้ตลาดสดเทศบาลบ้าง

ระดับชาติชาติ

1. ควบคุมราคาสินค้าที่เป็นวัตถุดิบให้ได้ราคามาตรฐาน

กลุ่มที่ ๓

ระบบการคุ้มครองผู้บริโภค

กลุ่มคุ้มครองผู้บริโภค อำเภอบางขัน

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๑๑ ต.ลำนาว อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช
ผู้ประสานงาน นายสัมพันธ์ กิมเส็ง

เป็นกลุ่ม อสม. ที่รวมตัวกันทำกิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภค ในประเด็นอาหารในชีวิตประจำวัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยมีการทำกิจกรรมทดสอบสารพิษในอาหารโดย อสม. แล้วนำสู่การจัดตั้งเป็นกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคระดับหมู่บ้าน ให้ความรู้กับประชาชนตั้งแต่ขั้นตอนการปลูกผักไร้สารพิษจนถึงการบริโภคที่ถูกต้อง ทุกกิจกรรมมีการวางแผนงานการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ผลผลิตและสิ่งดี ๆ ของกลุ่ม

1. มีการตรวจเยี่ยมร้านค้า ทดสอบอาหาร
2. ให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่
3. ทำเกษตรไร้สารพิษ โครงการอาหารพอเพียงสู่ชุมชน
4. จัดตั้งกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภค
5. มีระบบการจัดการการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องส่งผลทั้งในระดับชุมชนและระดับนโยบาย

กระบวนการกลุ่ม

อบรมให้ความรู้กับแกนนำ → นำความรู้สู่ปฏิบัติการขอร่วมมือกับร้านค้า → ให้ความรู้กับประชาชนทั้งบุคคล/กลุ่ม →
สู่การจัดตั้งกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภค → ขยายผลสู่ประชาชนในพื้นที่
→ ขยายแนวคิดสู่การพึ่งตนเองด้านอาหารไร้สารพิษ →
ทุกกระบวนการมีการเรียนรู้ต่อเนื่องภายใต้การมีส่วนร่วม →
ขยายสู่นโยบาย

ข้อเสนอที่ดีจากเวทีสมัชชา

1. ทำความเข้าใจขยายแนวคิดสู่เพื่อน อสม. และสมาชิกภาคีผู้ขยายกิจกรรม ทั้งร่วมหาแนวทางการทำงานร่วมกัน
2. มีการร่วมกลุ่มการดำเนินงานของสมาชิกที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ภายใต้การมีส่วนร่วมของสมาชิก
3. ประชาสัมพันธ์ต่างพื้นที่เพื่อกำหนดการผลิตอาหารตามความถนัดของแต่ละพื้นที่รวมทั้งมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีจุดจำหน่ายหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง
4. มีการขยายความร่วมมือสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น
5. ทางรัฐและเอกชน ควรหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดเพื่อสุขภาพของประชาชน
6. ควรมีการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง
7. อยากให้มีการรวมกลุ่มของชาวบ้านขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในระยะยาว และเกิดการสานต่ออย่างไม่หยุดนิ่ง แต่ต้องมีเป้าหมายที่แน่นอน
8. อสม. หรือ ผู้เกี่ยวข้องควรมีการปลูกจิตสำนึกให้กับผู้ผลิตเชื่อมโยงไปยังผู้ขายให้มีจิตสำนึก
9. การจัดเวที ควรนำแม่ค้ามาร่วมประชุมด้วย
10. ในบางจุดของเรื่องอาหารปลอดภัยต้องสะท้อนให้เกิดภาพจริง
11. ส่งเสริมให้มีการใช้สิทธิรณรงค์ และสังเกตเลือกซื้ออาหารที่ถูกต้อง
12. ควรมีการออกเกียรติบัตรให้กับผู้เข้าร่วมประชุมในเวทีสมัชชาแต่ละครั้ง

สิ่งที่จะพัฒนาต่อ

1. เปิดกลุ่ม ตลาด อสม. อาหารปลอดภัยขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและทำให้จริง โดยมี อบต. เข้ามาดูแลจัดงบประมาณ คัดเลือกตัวแทนตำบล จากกลุ่มย่อยเกิดเป็นกลุ่มใหญ่ระดับอำเภอ

2. นำประเด็นจากเวที ไปพัฒนาต่อ และหาจุดบกพร่องในเรื่องอาหารปลอดภัย จากวิถีชีวิตคนในชุมชนมาสร้างเป็นประเด็นใหม่ให้เชื่อมโยงกับประเด็นหลักเรื่องอาหารปลอดภัย

เวทีสมัชชาสุขภาพ อาหารปลอดภัยที่ลานสกา

เจ้าภาพหลัก ชมรมคุ้มครองผู้บริโภคโรงเรียนลานสกาประชาสรรค์

ตั้งอยู่ที่ โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ อำเภอลานสกา
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ประสานงาน นางสาวนัฐวรรณ ชฎากัญจน์
นางสาวสุทธาทิพย์ สามพิมพ์

ชมรมคุ้มครองผู้บริโภคโรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ เป็นชมรมที่ทำกิจกรรมด้านการคุ้มครองผู้บริโภคทั้งในโรงเรียนและขยายสู่ชุมชน โดยการทำกิจกรรมร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ในปีโครงการ ๒๕๔๖ คือ **โครงการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร** โดยมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิด ค้นหาแนวทางอาหารปลอดภัย ร่วมกับตัวแทนองค์กรปกครองท้องถิ่น, เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทั้ง สอ. สสอ. อสม. และผู้นำชุมชน จึงได้เกิดเวทีพูดคุยเป็นสมัชชาสุขภาพว่าด้วย อาหารปลอดภัยที่ลานสกา โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรมกันมาตั้งแต่ต้น

สิ่งดีได้จากเวที

1. การตรวจสอบสารพิษตกค้างในอาหาร
2. จัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัย
3. เผยแพร่ความรู้เรื่องการบริโภค และสิทธิ หน้าที่ของผู้บริโภค
4. รณรงค์ให้ชุมชนปลูกผักรับประทานเองในชุมชน

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

สิ่งที่พัฒนาต่อ

1. ควรมีปฏิบัติการค้นหาสารปนเปื้อนต่อ
2. มีกิจกรรมการณรงค์การใช้ ปุ๋ยหมักปลอดภัย
3. มีการลงชุมชนเพื่อตรวจสอบคุณภาพอาหาร

ข้อเสนอจากเวที

1. ชมรมควรทำงานอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้
3. เพิ่มการดูแลและตรวจสอบคุณภาพชีวิตของชุมชน

ชมรมรักสุขภาพ มวลัยลักษณ์

ตั้งอยู่ที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ๒๒๒ ต.ไทยบุรี

อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช

ผู้ประสานงาน นางสาวอรรษา ฤทธิ์ดี

ที่ปรึกษา นางสาวสุมาลี สุขโขพล

ร่วมด้วยช่วยกัน สรรค์สร้างอาหารปลอดภัยใน มวล. ชมรมรักสุขภาพ เกิดจากการเห็นสภาพปัญหาสุขภาพของประชาคมวลัยลักษณ์ จึงรวมกลุ่มกันระหว่างนักศึกษาและบุคลากรที่เห็นปัญหาร่วมกัน

เวทีครั้งนี้เป็นการรวมกลุ่มทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และผู้ประกอบการ

ผลผลิตสิ่งดี

1. ฟาร์มมหาวิทยาลัย ผลิตผักปลอดสาร ขายให้ใกล้เคียงใหม่ให้ผู้ประกอบการร้านอาหาร
2. ตรวจสอบคุณภาพอาหารภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

3. ปลุกสมุนไพรรักษาโรคผิวหนัง โดยให้ชาวหอแต่ละหอช่วยกันดูแลเอง
4. รมรงค์ให้มีร้านอาหารเพื่อสุขภาพเกิดขึ้น ๑ ร้าน
5. ผู้ประกอบอาหารมีการทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการ เช่น วัดดุสิต พวกผักจะเลือกแหล่งผลิตที่มั่นใจว่าปลอดภัย เช่น ฟาร์มมหาวิทยาลัย ผักปลอดสารจากหาใหญ่ เป็นต้น ถ้าจำเป็นต้องเลือกซื้อจากแหล่งที่ไม่มั่นใจก็จะเลือกผักที่ไม่งาม ไม่สวยเกินไป มีรอยแมลง หนอนกิน สุขอนามัยผู้ประกอบอาหาร สวมหมวก ใส่ผ้ากันเปื้อน เสื้อผ้าที่สวมใส่ต้องสะอาด มีติด การประกอบอาหาร เช่น อาหารประเภทลาบจะสับหมูเอง ภาชนะ/อุปกรณ์ ภาชนะที่ใส่อาหารจะเหมาะสม

สิ่งที่พัฒนาต่อ

1. เกิดเวทีพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มนักศึกษา ผู้ผลิต (ฟาร์มมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์) ผู้ประกอบการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
2. พัฒนาศาสนาของภาชนะ แยกผ้าเช็ดจาน
3. มีวาระที่ชัดเจน และมีความถี่มากพอ ในการตรวจสอบคุณภาพอาหาร จากความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย
4. ขยายร้านอาหารเพื่อสุขภาพให้มากขึ้น
5. ตั้งคณะทำงานโครงการร่วมด้วยช่วยกัน สร้างสรรค์อาหารปลอดภัย ในมวล.
6. เครื่องปรุงทุกชนิดจะต้องมีการรับรองคุณภาพจากอย.

ข้อเสนอแนะ

ระดับพื้นที่

1. รมรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น
2. ฟาร์มมหาวิทยาลัยควรผลิตผัก ไข่ปลอดสารส่งตลอดปี
3. ปรับปรุงสถานที่ในการล้างจาน และครัวให้ถูกสุขลักษณะมากยิ่งขึ้น
4. ร้านอาหารควรมีการซื้อน้ำยาล้างจานจากของที่ชุมชนผลิต
5. มหาวิทยาลัยควรจัดทำตาข่ายกันนกและสุนัขเข้าโรงอาหาร

ระดับจังหวัด

1. เพิ่มมาตรฐานเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์
2. สนง. สัมชชา ควรสนับสนุนการตรวจสอบผลิตภัณฑ์อย่างจริงจัง สม่ำเสมอและทั่วถึง

ระดับชาติ

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้ เช่น สายด่วนผู้บริโภค
2. รัฐควรควบคุมราคามูลผลิตและผลิตภัณฑ์ เป็นวัตถุดิบ

เวทีสัมมนาสุขภาพ อาหารปลอดภัยที่โรงเรียนเชียรใหญ่

เจ้าภาพหลัก ชมนุมค่ายพักแรม

สถานที่จัดเวที ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติโรงเรียนเชียรใหญ่

ผู้ประสานงาน นางสาวนงรักษ์ รอดหมื่น อ.หะซันนำ หนูกัน

ที่ปรึกษา นายวิชาญ หนูกัน

ชมรมค่ายพักแรมได้ดำเนินกิจกรรมในลักษณะของค่ายมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ และได้ทำกิจกรรมในรูปแบบของการสร้างเสริมการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีสุข มีการศึกษาสิ่งดีดีของจุดตั้งค่ายหรือทางผ่านทุกครั้ง แต่ในปี ๒๕๔๖ ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นการสืบค้นสิ่งดีดีเป็นหลัก โดยการมีส่วนร่วม

ของชุมชนและภาคอื่นๆ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สสส. สำหรับการจกเวทีครั้งนี้มีนักเรียน ครูอาจารย์ นายอำเภอ เข้าร่วม มีการพูดถึงความปลอดภัยในอาหารและสิ่งดีที่มีอยู่ในอำเภอเชียรใหญ่ มีการจัดนิทรรศการ

สิ่งดีจากเวที

1. มีอาหารที่ปลอดภัยในโรงเรียน ทั้งอาหารหวานและอาหารคาว และมีการจำหน่ายให้กับนักเรียนในโรงเรียน
2. มีการผลิต ขนมและอาหารที่ปลอดภัยในโรงเรียน
3. มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับอาหารปลอดภัย
4. มีการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งการใช้ในชีวิตประจำวันและการพัฒนาเป็นอาชีพ

ข้อเสนอจากเวที

1. ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ ให้ทันสมัย
2. เผยแพร่กิจกรรมจากระดับโรงเรียนสู่ ระดับอำเภอและประเทศ
3. หาผู้ร่วมทุนเพื่อขยายตลาด

อาหารปลอดภัย (Food Safety)

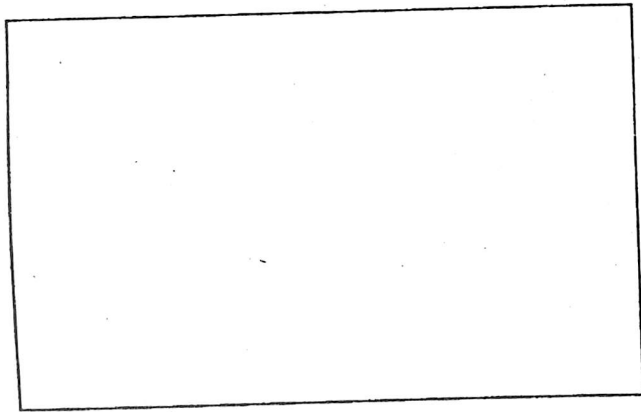
ระหว่างวันที่ 7-8 มิถุนายน 2546 ฯพณฯ เนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ จัดสัมมนาเรื่อง Food Safety หรือ ความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อเป็นการปูทางไปสู่ "Food Safety Year" หรือปีแห่งความปลอดภัยด้านอาหาร ในปีหน้า 2547

ทำไมต้องมีมาตรการอาหารปลอดภัย

ฯพณฯ เนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่าตั้งแต่ 1 มกราคม 2547 เป็นต้นไป รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นปีแห่ง "Food Safety" ของคนไทย ทั้งนี้ด้วย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีตระหนักว่าเท่าที่ผ่านมา การบริหารจัดการปรับโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรให้ความสำคัญกับผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินมากกว่าคุณภาพและมาตรฐานที่จะนำไปสู่ความปลอดภัยของผู้บริโภค

ทุกรัฐบาล ที่ผ่านมามีต้องยอมรับว่า ผลผลิตทางการเกษตรของไทยมี 2 มาตรฐาน ประเทศไทยให้ความสำคัญด้านอาหารแก่ประชาชนไทย น้อยกว่าการให้ ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพชีวิตของคนในชาติอื่น ที่นำเข้าสินค้า การเกษตรหรืออาหารจากประเทศไทย พุดง่าย ๆ คือ ของดีเราขายให้คนอื่น ของไม่ดีเก็บไว้กินเอง ผิดกับประเทศอื่นที่เขาให้ความสำคัญกับคนในประเทศมากกว่า ของดีต้องเก็บไว้กินเอง ของไม่ดีหรือดี น้อยกว่าส่งไปให้คนอื่น ด้วยวิธีการคิดเช่นนี้เอง ต่างชาติจึงไม่ค่อยเชื่อถือ ในคุณภาพสินค้าการเกษตรหรืออาหารจากประเทศไทย แม้ว่าจะมี การตรวจสอบและรับรองไปอย่างดีแล้วก็ตาม เพราะเขาคิดว่าประเทศไทย จะเหมือนกับประเทศอื่น คือของดีเก็บไว้กินเองของไม่ดีส่งไปให้คนอื่น แต่ประเทศไทยเองไม่ได้คิดเช่นนั้น

ดังนั้น ต่อแต่นี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องจัดการกระบวนการผลิตทั้งระบบให้เข้าสู่มาตรฐานเดียวกัน คุณภาพสินค้าเกษตรและอาหาร ของไทยที่ส่งออกไปขายต่างประเทศ กับที่เก็บไว้บริโภคในประเทศจะต้อง มีมาตรฐานคุณภาพเดียวกัน

๒. การพัฒนาระบบและการตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติในการผลิต

เริ่มตั้งแต่การจับสัตว์น้ำจากแหล่งธรรมชาติ การเพาะเลี้ยง โดยมุ่งเน้นถึงการจัดการกระบวนการจับ และกระบวนการผลิตตามหลักการ Code of Practices และ GAP (Good Agricultural Practice) ตลอดจนการเข้าสู่ระบบ Code of Conduct โดยการเผยแพร่กระบวนการจับและกระบวนการผลิต ที่ถูกต้องตามมาตรฐานให้ชาวประมง และผู้เพาะเลี้ยงเข้าร่วมโครงการ พัฒนาการผลิตเข้าสู่ระบบดังกล่าว รวมถึงการตรวจสอบและการรับรอง การผลิต ตั้งแต่โรงเพาะฟัก ฟาร์ม เรือประมง สะพานปลา ท่าเทียบเรือ และตลาดค้าสัตว์น้ำ เป็นต้น

๓. การควบคุมตรวจสอบปัจจัยการผลิต

ได้แก่ยาอาหาร และสารผสมลวงหน้า โดยการตรวจควบคุมการนำเข้า ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข และกรมปศุสัตว์ การตรวจสอบการจำหน่าย การจดทะเบียน และตรวจสอบสูตรอาหาร การตรวจวิเคราะห์ และการตรวจสอบ ผู้ผลิตและผู้นำเข้า เพื่อให้ปัจจัยการผลิตปลอดการปนเปื้อนของสารต้องห้าม และโรงผลิตได้มาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) และ HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point)

๔. การควบคุมตรวจสอบโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ

การควบคุมการผลิตในโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ เริ่มตั้งแต่การควบคุม แหล่งที่มาของวัตถุดิบ โดยที่วัตถุดิบมาจากแหล่งที่ปลอดภัยได้รับการตรวจสอบ หรือรับรองมาตรฐานแล้วรวมถึงสุขอนามัย กรรมวิธีการผลิตและระบบ ควบคุมคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน GMP และ HACCP โดยรวม กรมประมงที่มีหน้าที่ในการตรวจรับรองผู้ผลิตสำหรับการส่งออกเป็นหลัก อย่างไรก็ตามผู้ผลิตเหล่านี้มีการผลิตสินค้าสำหรับตลาดภายในประเทศด้วย

๕. การควบคุมตรวจสอบผลผลิต

ได้แก่ ผลผลิตปฐมภูมิ (สัตว์น้ำธรรมชาติและสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยง) และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ได้แก่ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง กระป๋องเค็มแห้ง หมักดอง เป็นต้น โดยจัดให้มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนของเชื้อโรคและสารปนเปื้อน เช่น แคดเมียม ปรอท สารหนู ในแหล่งประมงทะเลในเขตอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน รวมถึงแหล่งประมงน้ำจืด ตลอดจนการปนเปื้อนในแหล่งน้ำจืดและแหล่งประมงชายฝั่ง รวมถึงการตรวจติดตามคุณภาพและความปลอดภัยของผลผลิตจากการเพาะเลี้ยง

นอกจากนี้ ได้จัดให้มีการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเกี่ยวกับการปนเปื้อนของเชื้อโรค สารปนเปื้อน เช่น โลหะหนัก สารปฏิชีวนะตกค้าง ได้แก่ อ็อกซีเตตราซัยคลิน ซัลฟา คลอแรมฟินิคอล ไนโตรฟูเรนส์ รวมถึงสารเจือปนในอาหารต่างๆ เพื่อผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำมีความปลอดภัยได้มาตรฐานสากล และสามารถส่งออกทำรายได้ให้แก่ประเทศ และยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าสำหรับการบริโภคในประเทศต่อไปด้วย

๖. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการผลิตอย่างรับผิดชอบ

ผู้บริโภคสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ให้เข้าใจการบริโภคสัตว์น้ำที่ถูกต้องและประเทศผู้ซื้อเกิดความมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัยของสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์จากประเทศไทย

Food Safe ด้านปศุสัตว์

ท่านอธิบดี ยุคล ลิ้มแหลมทอง อธิบดีกรมปศุสัตว์ ได้นำเสนอบทบาทของกรมปศุสัตว์เกี่ยวกับ Food Safe โดยสรุป คือ กรมปศุสัตว์ได้นำระบบควบคุมความปลอดภัยมาให้เป็นมาตรฐานในกระบวนการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตั้งแต่ระดับฟาร์มสัตว์เลี้ยงโรงงานผลิตอาหารสัตว์ โรงงานฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ เพื่อให้ได้สินค้าปศุสัตว์ที่มีความปลอดภัยจากสารพิษตกค้างหรือเชื้อโรคตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์จนถึงโต๊ะอาหาร โดยมีการดำเนินงานด้านต่างๆ ดังนี้

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

๑. มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์

กำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงโคนมและการผลิตนํ้านมดิบ มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ดังกล่าวได้กำหนดวิธีการปฏิบัติ องค์ประกอบของฟาร์ม การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ และการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับมาตรฐานฟาร์มโคนม ได้กำหนดมาตรฐานขั้นตอนการผลิตนํ้านมดิบ รวมทั้งการเก็บรักษาและการส่งนํ้านมดิบอย่างเป็นระบบด้วย

๒. การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ได้กำหนดมาตรการดูแลความปลอดภัยของอาหารสัตว์ทั้งระบบตามขั้นตอนการผลิต ตั้งแต่ความปลอดภัยของวัตถุดิบอาหารสัตว์และวัตถุดิบในอาหารสัตว์ที่ให้ความปลอดภัยของกระบวนการผลิตอาหารสัตว์ การขนส่ง การเก็บรักษาในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ การเก็บรักษาในฟาร์ม และการใช้อาหารสัตว์ของเกษตรกร

ในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์และโรงงานผลิตอาหารสัตว์จะต้องผ่านการรับรองมาตรฐาน GMP และ HACCP เช่นเดียวกับพืช เพื่อให้มั่นใจว่าอาหารสัตว์ที่ผลิตมีความปลอดภัยและมีคุณภาพ

๓. การตรวจสอบสุขภาพสัตว์ก่อนเข้าโรงฆ่า

ก่อนที่สัตว์จะถูกส่งเข้าโรงฆ่า จะต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพโดยสัตวแพทย์ที่ฟาร์ม และต้องได้รับรายงานประวัติข้อมูลการเลี้ยงที่ฟาร์มก่อนเพื่อให้แน่ใจว่าไม่เป็นโรคติดเชื้อที่เป็นอันตราย หรือมีเชื้อโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนและไม่มีการใช้ยาหรือสารเคมีที่ห้ามใช้ การขนส่งสัตว์จากฟาร์มไปยังโรงฆ่าสัตว์จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์

๔. สุขลักษณะของโรงฆ่า โรงแปรรูป และกระบวนการผลิต

โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปจะต้องได้รับการขึ้นทะเบียนและตรวจสอบสุขลักษณะของโรงงาน มีการควบคุมการฆ่าสัตว์อย่างถูกวิธี

มีพนักงานตรวจสอบเนื้อปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ประจำโรงงาน
ทั้งนี้ สัตวแพทย์ประจำโรงงานจะเป็นผู้รับผิดชอบในการอนุญาตให้เนื้อสัตว์
และผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและปลอดภัยออกจำหน่ายได้

๕. ตรวจสอบคุณภาพของเนื้อสัตว์

และผลิตภัณฑ์ มีการตรวจสอบคุณภาพเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์
รวมทั้งน้ำมันดิบของห้องปฏิบัติการ เพื่อให้แน่ใจว่าเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์สัตว์
และน้ำมันดิบเหล่านั้นปราศจากยาสัตว์ สารพิษตกค้าง รวมทั้งเชื้อโรค
ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

๖. โครงการเนื้อสัตว์อนามัย

เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพ
ปลอดภัยจากสารตกค้างส่งเสริมให้มีการผลิตเนื้อสัตว์ที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน
ผู้ผลิตที่จะเข้าร่วมโครงการต้องเสนอโครงการการควบคุมการผลิต ตั้งแต่ระดับ
ฟาร์มจนถึงการวางจำหน่ายให้กรมปศุสัตว์พิจารณา เมื่อผ่านการตรวจสอบ
ตามข้อกำหนดของกรมปศุสัตว์แล้ว ผู้ประกอบการจะได้รับตรารับรองจาก
กรมปศุสัตว์รับประกันว่าเนื้อสัตว์นั้นมีคุณภาพและปลอดภัย

๗. การตรวจสอบคุณภาพน้ำมัน

ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำมันตั้งแต่ในฟาร์ม สิ่งแวดล้อม
คอกที่โคอยู่ต้องสะอาด ถูกสุขอนามัย ขณะรีดนมผู้รีดตลอดจนอุปกรณ์ต้อง
สะอาด

๘. การลดมลภาวะจากฟาร์มปศุสัตว์

ดำเนินการโครงการพัฒนาระบบการจัดการฟาร์ม โดยเริ่มที่ฟาร์มสุกร
เป็นอันดับแรก เนื่องจากฟาร์มสุกรมีค่าความสกปรกของน้ำเสีย
มากกว่าสัตว์ชนิดอื่น ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เป็นต้นมา ฟาร์มสุกร
ขนาดใหญ่และกลางต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยน้ำทิ้งออกสู่แหล่งน้ำ
สาธารณะบทบาทของ มกอช.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือ มกอช. มีบทบาท
อย่างไรบ้างเกี่ยวกับ Food Safety ดร.อำพน กิตติอำพน ผู้อำนวยการ มกอช.
ได้นำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาว่า มกอช. มีบทบาท ๓ ต. คือ

ต. ๑ = ติดตาม เฝ้าระวัง ติดตามและเฝ้าระวังมาตรการด้าน
สุขอนามัย และสุขอนามัยพืช (SPS) ต่างๆ ที่ต่างประเทศนำมาใช้อย่าง
ไม่เป็นธรรม และใช้เป็นเครื่องมือกีดกันทางการค้า ได้แก่ การกำหนด
มาตรฐานและการตรวจสอบความเสียหายต่างๆ ตามข้อกำหนดของ CODEX
IPPC และ OIE สำหรับเขตการค้าเสรี หรือ FTA จะตรวจสอบการวางเงื่อนไข
ที่เป็นความตกลงร่วมกัน ในการยอมรับมาตรฐานระหว่างประเทศสมาชิก
อาเซียน รวมทั้งการจัดทำความร่วมมือทางวิชาการด้วย

ต. ๒ = ตรวจสอบ รับรอง กรณีที่มีแผนปฏิบัติการในการควบคุม
ในกระบวนการผลิตตั้งแต่ระดับไร่นาถึงโต๊ะอาหาร มกอช. จะเป็น
ผู้กำหนดมาตรฐานสินค้า และมาตรฐานระบบ สนับสนุนการฝึกอบรม
และการรับรองระบบ รวมทั้งเร่งรัดในการรับรองสถาบันเอกชนใน
กระบวนการผลิตที่ฟาร์มและโรงงาน ดำเนินการสร้างขีดความสามารถ
ด้านห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า

ต. ๓ = ตอบโต้ มกอช. จะสร้างขีดความสามารถในการ
เจรจาต่อรองด้านเทคนิคกับประเทศคู่ค้า โดยการพัฒนาขีดความสามารถ
ในการวิจัย และพัฒนาด้านการพัฒนาระบบมาตรฐาน รวมทั้งการตรวจสอบ
ข้อมูลสินค้าในประเทศคู่ค้าที่ใช้มาตรการเลือกปฏิบัติ สร้างขีดความสามารถใน
การตรวจสอบวิเคราะห์ความเสี่ยงสินค้านำเข้าของประเทศคู่ค้า รวมทั้ง
การตรวจสอบการนำเข้าวัตถุดิบ ของคู่ค้าในการตรวจสอบการนำเข้า
วัตถุดิบต่างๆ

นโยบาย Food Safe ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคสุดท้ายของการสัมมนา ฯพณฯ เนวิน ชิดชอบ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สรุปภาพรวมของการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่าที่ผ่านมาในเรื่องของ ๒ Food Safe ตามนโยบายของรัฐบาล ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ทราบอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งประกาศเป้าหมายการดำเนินงานในระยะต่อไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ๔ หน่วยงานรับไปดำเนินงาน โดยสรุปสาระสำคัญ คือ

เพื่อการก้าวเข้าสู่ปีแห่งชีวิตปลอดภัยด้านอาหาร หรือ Food Safe Year ในปี ๒๕๔๗ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ส่วน คือ พืช ประมง ปศุสัตว์ มีพื้นที่ฟาร์มที่ผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมงกว่า ๖ แสนฟาร์ม ในจำนวนนี้จะต้องดำเนินการพัฒนาเข้าสู่ระบบมาตรฐานให้เสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๔๗ หรืออย่างช้าที่สุดไม่เกินปี ๒๕๔๘ โดยมีเป้าหมายดังนี้

๑) ดำเนินการจดทะเบียนสวน GAP ๓๒๕,๐๐๐ สวน ต้องเสร็จสิ้นในปี ๒๕๔๘ เป็นอย่างช้า โดยจะใช้งบประมาณในการเข้าสู่ระบบประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท และใช้งบประมาณปีละกว่า ๕๐๐ ล้านบาทในการดำเนินงานทางด้านการตรวจสอบสารพิษตกค้างในผลผลิต รวมทั้งการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบรับรองสวน ทั้งนี้ ต้องมีการกำหนดลำดับความสำคัญของชนิดพืชในการดำเนินการ

๒) ดำเนินการจดทะเบียนรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และฟาร์มในทะเล จำนวนประมาณ ๓๐,๐๐๐ ฟาร์ม โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๔๗ ใช้งบประมาณในการดำเนินการให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานประมาณ ๘๐๐ ล้านบาท และงบประมาณในการติดตามตรวจสอบระบบปีละ ๒๐๐ ล้านบาท

๓) ดำเนินการจดทะเบียนรับรองฟาร์มปศุสัตว์ รวม ๘๕,๕๐๐ ฟาร์ม ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๔๗ ใช้งบประมาณในการพัฒนาเข้าสู่ระบบมาตรฐานประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท และงบประมาณในการติดตามตรวจสอบระบบปีละ ๓๐๐ ล้านบาท

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ชี้แจงว่า งบประมาณรวม ๓,๘๐๐ ล้านบาท เพื่อพัฒนาฟาร์มพืช ประมง และปศุสัตว์เข้าสู่ระบบมาตรฐาน และอีกประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อติดตามตรวจสอบระบบนี้ไม่ได้เป็นงบประมาณที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้เพียงแต่ผู้เดียว แต่กระจายไปสู่สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการภาคเอกชนที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบแทนหน่วยราชการ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวต่อไปว่า เรื่องที่ต้องดำเนินการเข้าสู่ระบบ GAP GMP หรือ HACCP ในส่วนของพืชไม่เป็นการเพิ่มต้นทุนให้เกษตรกร แต่ประมง และปศุสัตว์ ปฏิเสธไม่ได้ว่าการจัดการมาตรฐานฟาร์มใหม่จะต้องมีต้นทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนทางด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จะเข้าสู่ระบบสุขอนามัย แต่การลงทุนเพิ่มนี้จะนำไปสู่มูลค่าเพิ่ม และความปลอดภัยในกระบวนการ การผลิตที่จะลดความเสี่ยงในการที่จะมีปัญหาสารตกค้าง หรือการเกิดโรคระบาดในฟาร์ม ซึ่งคุ้มค่ากว่าเกี่ยวกับการลงทุนเพิ่มในฟาร์มปศุสัตว์และประมงนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเสนอให้บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมรายย่อย หรือ บอย. ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธกส. ให้สินเชื่อในอัตราพิเศษ

สุดท้ายรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กล่าวต่อที่ประชุมสัมมนาว่า การดำเนินการตามนโยบายของ Food Safety ของรัฐบาลนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบที่ "ต้นน้ำ" แต่ในทางปฏิบัติ "ต้นน้ำ" ที่ว่านี้มีความสำคัญมากในเรื่องของปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะสารเคมี และเคมีภัณฑ์อื่นๆ ที่นำเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิตสารเคมี หรือเคมีภัณฑ์

ที่มีปัญหาจะต้องดำเนินการควบคุม ห้ามใช้ ห้ามจำหน่าย ห้ามมีไว้ในครอบครอง ๑๐๐% ภายใน ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖

ทั้งนี้จะมีการนำเสนอให้มีการแก้กฎหมาย หรือกฎกระทรวง เพื่อขอให้กำหนดสินบนนำจับ โดยการแบ่งค่าปรับจากการจับสารเคมีหรือตัวที่ไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากปัจจุบันการลงโทษ ในชั้นศาลสำหรับผู้ประกอบการผลิตจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองสารเคมีไม่ได้มาตรฐานเปรียบเทียบปรับแต่ละคดีมูลค่าถึงหลักแสนหรือหลักล้าน จึงเสนอให้มีการแบ่งค่าปรับดังกล่าวเป็นเงินสินบน ให้กับผู้ชี้เบาะแส และเจ้าหน้าที่ผู้เข้าจับกุม

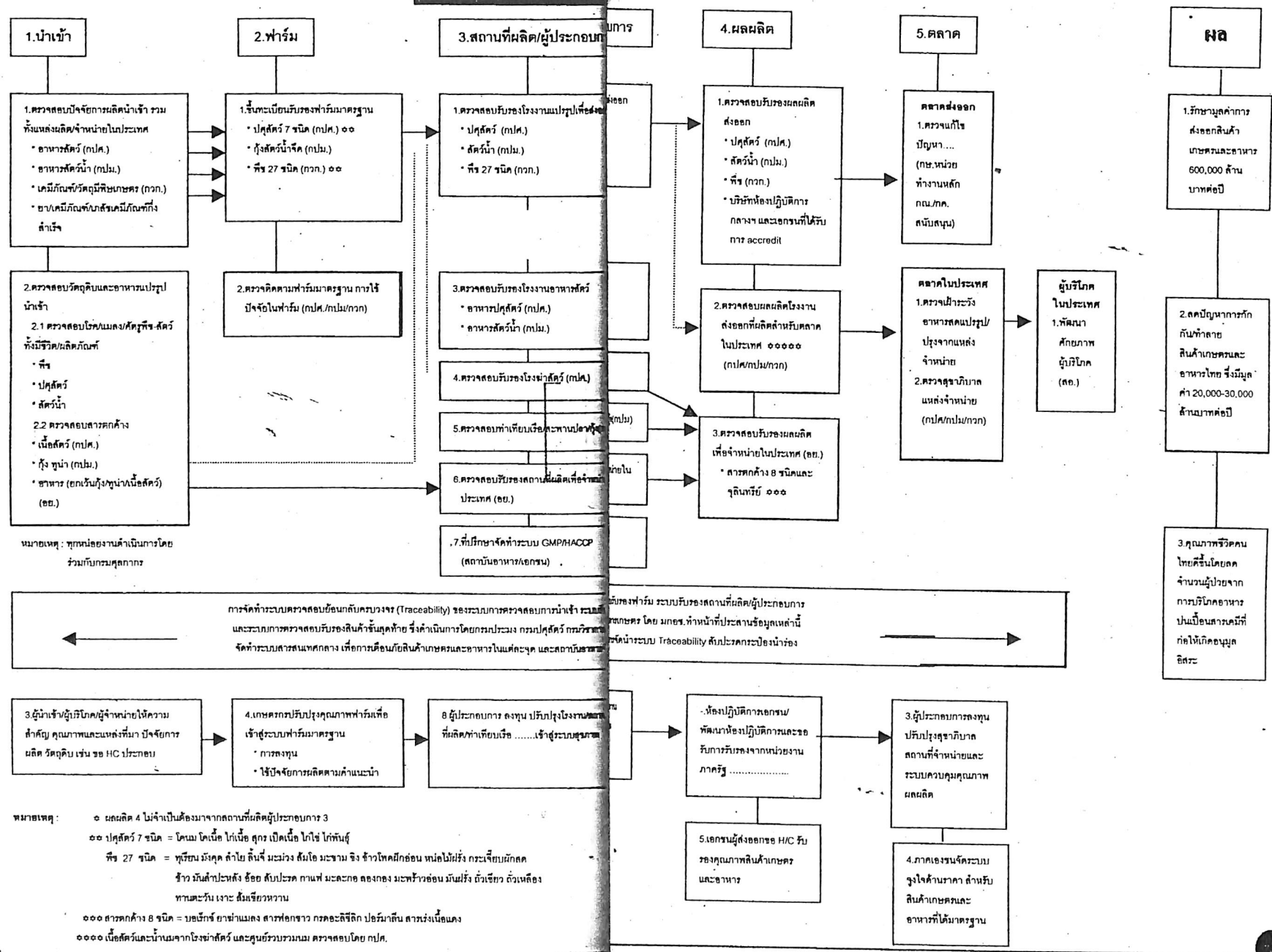
บทสรุป

ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว คือบทบาทหน้าที่ของ ๕ หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วย กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับ Food Safety หรือความปลอดภัยทางด้านอาหารหรืออาหารปลอดภัย ที่ได้ดำเนินการต่อไปอย่างเข้มข้นในปี ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลประกาศให้เป็นปีแห่ง Food Safety มาถึงตรงนี้หลายท่านคงเห็นด้วยกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้วว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนักปฏิบัติ (Operation) ไม่ใช่ นักประชาสัมพันธ์ (Promotion) เพราะแต่ละหน่วยงานได้ทำงานปูพื้นฐานเรื่อง Food Safety มามากพอสมควร และพร้อมแล้วที่จะก้าวเข้าสู่ปีแห่ง Food Safety ตามนโยบายของรัฐบาล

คุณพรณีย์ วิชชาฑู
ผู้เขียน

ภาคผนวก ๕

Road Map of Food Safety

อาหารปลอดภัย

Road Map of Food Safety
 ร่างของกท.กษ. และกท.สธ.

เป้าหมาย	พหุ	แปรรูป	ผลิต	จำหน่าย	บริโภค
(เกษตร-สาธารณสุข) ตรวจสอบปัจจัยการผลิตและแหล่ง ผลิตที่นำเข้าและแหล่ง ผลิตจำหน่าย / สาธารณ ค้ำในวัตถุดิบ	(เกษตร) ใจใจ / บังคับ / จัด ทะเบียนรับรอง ฟาร์มมาตรฐาน	(เกษตร) รับรอง แปลงปลูก / โรงอาหารสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ / สะพาน ปลา (สาธารณสุข) GMP สถานที่ผลิต อาหารตรวจสอบ สถานที่แปรรูปผลิต ยาสัตว์น้ำ	(เกษตร) รับรองผล ผลิตส่งออกและผล ผลิตที่ขายในประเทศ หลังจากโรงงานส่ง ออก (สาธารณสุข) รับรอง ผลผลิต จำหน่ายในประเทศ	(เกษตร) เจาะน้ำ ไปหาเทคนิคส่ง ออก (สาธารณสุข) ตรวจสอบผลผลิต / สถานที่จำหน่ายรูป เปลี่ยนวิธีคิด	(สาธารณสุข) พัฒนา ศักยภาพผู้บริโภค/อย. โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผ่านวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพ

สาระสำคัญจาก Road Map of Food Safety

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ด้านปัจจัยการผลิตและวัตถุดิบ

- ตรวจสอบปัจจัยการผลิตนำเข้า รวมทั้งแหล่งผลิต /
จำหน่ายในประเทศ
 - อาหารสัตว์ / เคมีภัณฑ์เกษตร = กษ.
 - ยา / เภสัช / เคมีภัณฑ์ = สธ.
- ตรวจสอบวัตถุดิบและอาหารนำเข้า
 - โรค / แมลง = กษ.
 - สารตกค้างในเนื้อสัตว์ / กุ้ง / ทุเรียน = กษ.
 - สารตกค้างในอาหารอื่นๆ = สธ.

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ด้านการผลิตระดับฟาร์ม

- ใช้มาตรการจูงใจ / บังคับในการเข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน
- จดทะเบียน / รับรองฟาร์มมาตรฐาน
 - * เป้าหมายดำเนินการ (ประมาณ 4.5 แสนฟาร์ม)
 - พืช 27 ชนิด 325,000 ฟาร์ม
 - ปศุสัตว์ 7 ชนิด 91,723 ฟาร์ม
 - กุ้งทะเล สัตว์น้ำจืด 55,000 ฟาร์ม
- ตรวจติดตามฟาร์มมาตรฐาน / การใช้ปัจจัยในฟาร์ม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ด้านสถานที่ผลิต / ผู้ประกอบการ / โรงงาน

- ตรวจรับรองโรงงานแปรรูปที่ส่งออก
 - โรงงานอาหารสัตว์ = กษ.
 - โรงงานสัตว์ตรวจสอบวัตถุดิบเข้าโรงงาน

2. ตรวจสอบวัตถุดิบเข้าโรงงาน = กษ.
3. ตรวจสอบเทียบเรือ / สะพานปลา / กุ้ง = กษ.
4. ตรวจสอบรับรองสถานที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ = สธ.
5. เป้าหมายการดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตรวจสอบรับรองผู้ประกอบการประมาณ 2,000 แห่ง (โรงงานส่งออก / โรงงานฆ่าสัตว์ / อาหารสัตว์)
 - พืช 105 แห่ง
 - ปศุสัตว์ 1,912 แห่ง
 - ประมง 390 แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ด้านผลผลิต

1. ตรวจสอบรับรองผลผลิตส่งออก - กษ./บริษัท Central Lab/ เอกชนที่ได้รับ Accredited จากกษ.
2. ตรวจสอบรับรองผลผลิตโรงงานส่งออก - กษ.
ที่ผลิตสำหรับตลาดในประเทศ
3. ตรวจสอบรับรองผลผลิตเพื่อจำหน่าย - สธ.
ในประเทศ
4. เป้าหมายดำเนินการของ กษ.
ตรวจสอบรับรองผลิตภัณฑ์ (ประมาณ 350,910 ตัวอย่าง)
 - พืช 39,000 ตัวอย่าง
 - ปศุสัตว์ (เนื้อสัตว์/ผลิตภัณฑ์นม) 256,560 ตัวอย่าง
 - ประมง 55,350 ตัวอย่าง
 - กษ. ไม่คิดค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองผลผลิต
บริษัท Central Lab / Lab เอกชนอื่นคิดเฉลี่ย
2,000 บาท / ตัวอย่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ด้านตลาด

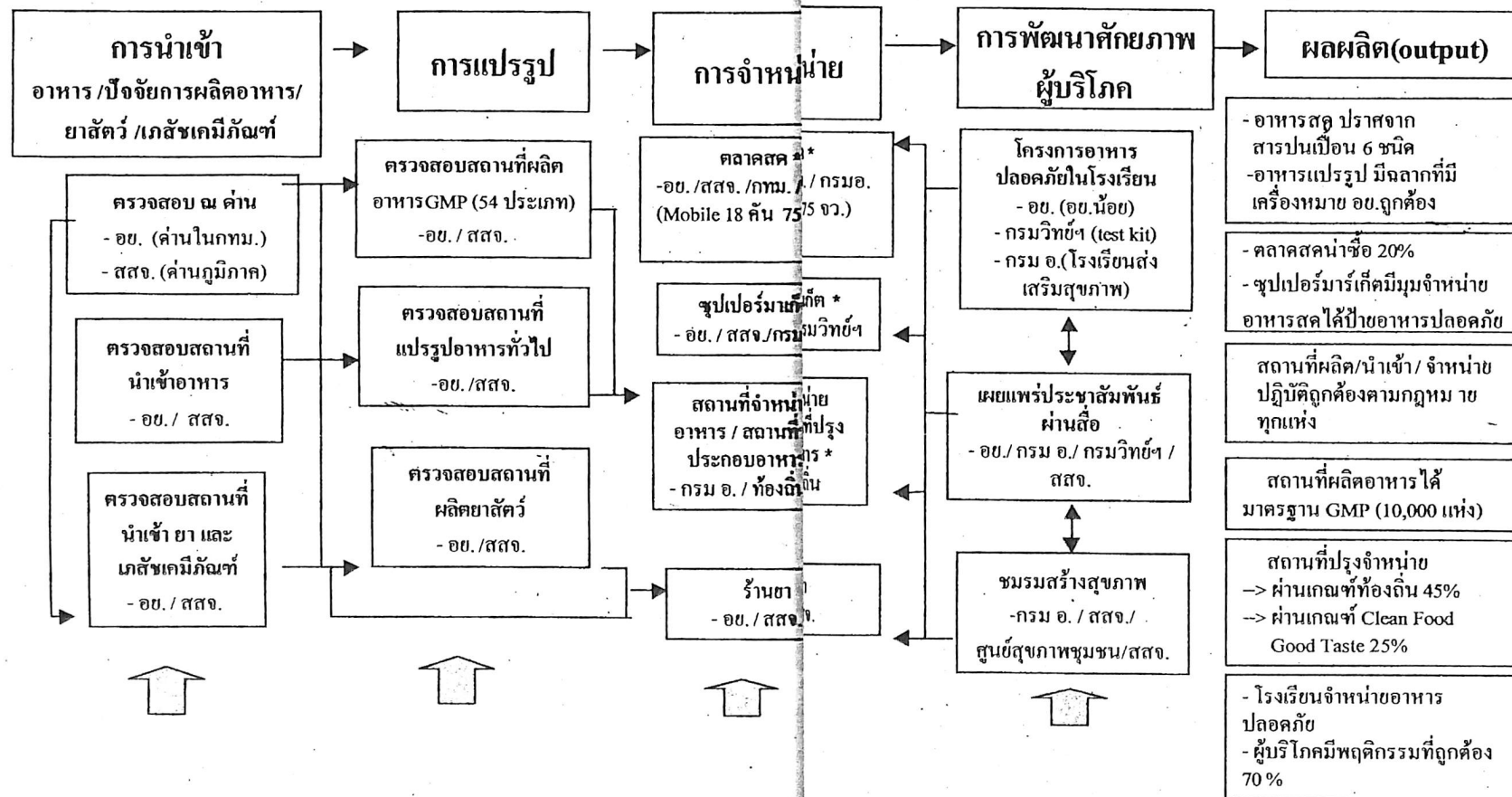
1. เจาะแก้ไขปัญหาทางเทคนิคตลาดส่งออก
= กษ.เป็นหน่วยงานหลัก (พณ. / กต.สนับสนุน)
2. ตรวจสอบเฝ้าระวังตลาดในประเทศ
= สธ.เป็นหน่วยงานหลัก (มท./ กทม.สนับสนุน)
3. พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในประเทศ
= สธ.

ระบบตรวจสอบย้อนกลับครบวงจร (Tracability)

- * การใช้วัตถุดิบทั้งจากการนำเข้าและจากในประเทศ
- * ระบบรับรองฟาร์ม
- * ระบบรับรองโรงงาน
- * ระบบออกใบรับรองผลผลิตขั้นสุดท้าย

หน่วยงาน : กวก. / กปศ. / กปม. ดำเนินการโดย มกอช.
ทำระบบการเตือนภัย
: สถาบันอาหารทำระบบ Traceability
สับปะรดกระป๋องนำร่อง

ผังแสดงการดำเนินงานความปลอดภัยด้านอาหาร กระทรวงสาธารณสุข ปี 2547 (Road Map of Food Safety)

- มีการพัฒนากฎหมายในระดับปฏิบัติให้สอดคล้องกับสากลอย่างน้อย 15 เรื่อง / พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล

- กำหนดการตรวจเฝ้าระวังเชิงระบาดวิทยา ตลาดสดพร้อมกันทั่วประเทศ 2 ครั้งในเดือนก.พ. และ ส.ค. 2547 และตรวจอาหารในโรงเรียนในเดือนม.ค. และ ก.ค. 2547

- มอบภารกิจการตรวจตลาดสดและซูเปอร์มาร์เก็ต ให้ท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก และกระทรวงสาธารณสุขเป็นฝ่ายสนับสนุนโดยในปี 2547 เริ่มที่ กทม. เมืองพัทยา อบจ. และเทศบาล

ภาคผนวก ๖

สิ่งคิดว่าด้วย...อาหารปลอดภัยในเมืองนครโดยกต.ไกลจังหวัด

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางภาคใต้ตอนกลางของประเทศไทย มีเนื้อที่ทั้งหมด ๙,๙๔๒.๕ ตารางกิโลเมตร โดยพื้นที่ตอนบนติดต่อกับจังหวัด สุราษฎร์ธานี ตอนล่างติดกับ ตรัง พัทลุง และสงขลา มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๑,๕๓๐,๕๘๔ คน เป็นชายจำนวน ๗๖๒,๙๒๗ คน เป็นหญิงจำนวน ๗๖๗,๖๕๗ คน (ข้อมูล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย) สภาพเศรษฐกิจของจังหวัด ในปี ๒๕๔๕ พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว ๓๒,๓๖๔ บาท/ปี อาชีพหลักที่สำคัญคือการเกษตรกรรม

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า ๑,๖๐๐ ปี ในอดีตเคยเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในภูมิภาค เป็นศูนย์กลางศาสนา วัฒนธรรม การค้า การปกครองในเขตภูมิภาคนี้ และมีการติดต่อค้าขายสินค้าเกษตร เครื่องเทศ และสินแร่กับต่างชาติ มาตั้งแต่สมัยอยุธยา

พร้อมทั้งยังเป็นอยู่ข้าวอู่น้ำของภูมิภาคมาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน ด้วยภูมิประเทศที่มีความหลากหลายทั้งเขตเทือกเขา เขตลุ่มน้ำ พื้นนา เขตพื้นที่ชายทะเล ทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรด้านอาหารเป็นอย่างมาก มีพื้นที่สำคัญทางการเกษตร (ข้าว พืชผัก)

ในเขตลุ่มน้ำปากพูนัง เรียงใหญ่ หัวไทร ะฮวด มีแหล่งผลไม้ที่มีชื่อเสียงของประเทศในเขต เทือกเขาอ.ลานสกา พรหมคีรี และเขตประมง ที่สำคัญตามชายฝั่งทะเล และที่น่าสนใจในอดีตมีระบบแลกเปลี่ยนทรัพยากรอาหารกันผ่านวัฒนธรรมเกลือ โดยเกลือเขาจะเอาพืชผักผลไม้จากป่าเขา มาแลกเปลี่ยนกับเกลือที่อยู่พื้นราบ แลกข้าวแลกผักกับเกลือนาและ

แลกเปลี่ยนแลกเปลี่ยนทะเลกับเกลือ ส่วนในปัจจุบันการแลกเปลี่ยน สินค้าเกษตรผ่านระบบกลไกตลาด

และในจังหวัดนครศรีฯยังมีตลาดกลางพืชผลทางการเกษตรที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ คือ ตลาดกลางพืช-ผลการเกษตรหัวอูฐ เป็นแหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรเลี้ยงประชากรทั้งภาคใต้ ซึ่งเป็นข้อยืนยันได้ว่าเป็น จังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ มีความมั่นคงทางด้านอาหารเป็นอย่างยิ่งและเป็นจุดแข็งของจังหวัดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้วยรัฐบาลได้กำหนดให้ทุกจังหวัดใช้การบริหารงานจังหวัดแบบ บูรณาการพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสูงสุด (CEO) ให้ทุกจังหวัดจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนา จังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในจังหวัด

- วิสัยทัศน์ของจังหวัด (Vision)
 - นครศรีธรรมราช เมืองศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้
 - เมืองเกษตรและท่องเที่ยวที่น่าอยู่ สู่สังคมพัฒนาที่ยั่งยืน
- เป้าประสงค์ของจังหวัด (Goals)
 - ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาด้าน การศึกษา การเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
 - ไม่น้อยกว่า ๔๐ % ในปี ๒๕๕๐
- ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด (Strategic Issues)
 - ที่เกี่ยวข้องกับระบบอาหาร
 - ๑. เป็นศูนย์กลางเกษตร ผลิตภัณฑ์ OTOP
 - การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม

๒. มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของกลุ่มจังหวัด (Strategic) ที่เกี่ยวกับระบบอาหาร
 ๑. การพัฒนาการตลาด
 ๒. การพัฒนาการผลิต
- ตัวชี้วัดเป้าประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มจังหวัด ที่เกี่ยวกับระบบอาหาร
 ๑. เพิ่มรายได้ภาคเกษตร ๓๐% ภายใน ปี ๒๕๕๐ จากฐานข้อมูล ๒๕๔๔
 ๒. ครบถ้วนยากจนลดลง ๑๐๐% ภายใน ปี ๒๕๕๐ จากฐานข้อมูล ๒๕๔๖

โครงการสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๐ ที่เกี่ยวข้องกับระบบอาหารมี ๑๙ โครงการ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	กรชนยุทธศาสตร์	งบประมาณ (ล้านบาท)				รวม (บาท)
			๔๗	๔๘	๔๙	๕๐	
๑	โครงการเชื่อมโยงและพัฒนาศลาคสินค้าเกษตร ตลาด รวมพัฒนาหัวไร่	เกษตร	๙๙,๐๐	๑๒๒,๖๗๒	๐,๕๒๒	๐,๕๒๒	๒๒๒,๗๑๖,๐๐๐
๒	โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพตลาดกลางกุ้ง	เกษตร	๖๙,๘๑๒	๐,๕๖๐	๒,๕๖๐	๐,๕๖๐	๖๙,๘๑๒,๐๐๐

๓	โครงการพัฒนาตลาดกลางข้าวและพืชไร่	เกษตร	๔,๐๐	-	-	-	๔,๐๐๐,๐๐๐
๔	โครงการผลิตอาหารปลอดภัย	เกษตร	๐,๐๖๐	๐,๐๖๐	๐,๐๖๐	๐,๐๖๐	๒๔๐,๐๐๐
๕	โครงการพัฒนาการผลิตข้าว	เกษตร	๕๑,๔๔๒	๑๓๓,๙๙๙	๕๕,๘๒๕	๔๑,๓๓๔	๒๘๒,๕๙๙,๗๐๐
๖	โครงการพัฒนาการผลิตไม้ผล (มังคุด)	เกษตร	๒๐,๑๕๓	๑๔,๙๔๕	๐,๙๖๓	๒๑,๙๖๐	๙๙,๔๐๖,๒๐๐
๑๐	โครงการพัฒนาเกษตรและองค์การเกษตร	เกษตร	๐,๖๕๙	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๓,๖๕๙,๕๕๙
๑๑	โครงการผลิตอาหารปลอดภัย	เกษตร	๐,๑๑๐	๐,๑๑๐	๐,๑๑๐	๐,๑๑๐	๔๔๐,๐๐๐
๑๒	โครงการโคขุนนครวิสาหกิจ	เกษตร	๒๙,๙๕๒	๓๗,๒๙๗	๕๐,๒๙๗	๖๔,๒๕๒	๑๙๑,๘๔๖,๐๐๐
๑๓	โครงการพัฒนากระบวนการผลิตสุกร	เกษตร	๑๐๔,๔๔๐	๔,๓๙๙	๔,๓๙๙	๔,๓๙๙	๑๑๗,๘๔๖,๐๐๐
๑๔	โครงการผลิตอาหารปลอดภัย	เกษตร	๐,๕๖๐	๐,๓๖๐	๐,๓๖๐	๐,๓๖๐	๑,๘๔๐,๐๐๐
๑๕	โครงการ Road Show OTOP ผู้ตลาดกลาง	OTOP	๓,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐
๑๖	โครงการพัฒนาอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ	OTOP	๐,๒๐๐	๐,๒๐๐	๐,๒๐๐	๐,๒๐๐	๘๐๐,๐๐๐
๑๖	โครงการพัฒนาอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพ	OTOP	๐,๒๐๐	๐,๒๐๐	๐,๒๐๐	๐,๒๐๐	๘๐๐,๐๐๐
๑๗	โครงการปล่อยพันธุ์กุ้งทะเล	เกษตร	๑๙,๓๙๒	๑๙,๓๙๒	๑๙,๓๙๒	๑๙,๓๙๒	๖๙,๕๖๔,๐๐๐
๑๘	โครงการปรับปรุงฟาร์มกุ้งให้ได้มาตรฐาน GAP	เกษตร	๒,๔๒๐	๒,๔๒๐	๒,๔๒๐	๒,๔๒๐	๙,๖๘๐,๐๐๐
๑๙	โครงการสร้างแหล่งเพาะพันธุ์ปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ	เกษตร	๑๑,๑๖๐	๑๑,๑๖๐	๑๑,๑๖๐	๑๑,๑๖๐	๔๔,๖๔๐,๐๐๐

ปศุสัตว์จังหวัด

๑. มีแผนงานผลักดันโรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน ๑ โรงฆ่าสัตว์ต่อหนึ่งอำเภอ ตั้งเป้าไว้ว่าปี ๔๘ มีโรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน ๕ โรง และสัตว์ทุกตัวต้องเข้าโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- * โรงฆ่าต้องได้มาตรฐาน สะอาด
- * เจ้าหน้าที่ฆ่าต้องมีใบอนุญาตผ่านการอบรม
- * มีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ตรวจควบคุมสัตว์/ซาก

มาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ที่กำหนดต้องสามารถส่งออกได้ในจังหวัด นครศรีธรรมราชยังไม่มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับมาตรฐาน แต่มีโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลที่ยังฆ่าอยู่และยังไม่ได้ขออนุญาตให้ถูกต้อง โดยต้องขอต่ออธิบดีกรมปศุสัตว์ ทั้งนี้มาตรฐานการฆ่าสัตว์ก็ยังไม่ยอมรับได้ โดยมีปศุสัตว์ไปดูแลตรวจสอบอยู่ สำหรับที่屠กันดารสามารถให้อบต. ดำเนินการฆ่าได้ในพื้นที่แต่ต้องมีเจ้าหน้าที่ผ่านการอบรมไปตรวจสอบ

ปัญหาที่ยังติดขัดไม่สามารถดำเนินการเรื่องโรงฆ่าสัตว์มาตรฐานได้ เพราะขาดงบประมาณสนับสนุน โดยโรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน ๑ โรงใช้งบดำเนินการประมาณ ๕ ล้านบาท

๒. รณรงค์ให้ทำฟาร์มมาตรฐานทั้งสุกรและไก่ ขณะนี้สุกรสามารถทำได้ ๑ ฟาร์ม คือ ข.การเกษตร

๓. ดำเนินการตรวจควบคุมสารเคมีตกค้าง จากการสุ่มตรวจในภาคสนาม (Test kit) มีผลบวก ตรวจยืนยัน ส่ง Confirm Lab ถ้าเกินมาตรฐานกำหนด ส่งฟ้องศาล ปรับ ๔,๐๐๐ บาท

- * ตรวจสารตกค้างในเนื้อสัตว์ที่โรงฆ่าสัตว์เทศบาล
- * สุ่มตรวจยาปฏิชีวนะในเนื้อสัตว์
- * เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ลงตรวจฟาร์มทุกฟาร์มเป็นประจำ

ตรวจปัสสาวะหนู มีการเก็บตัวอย่างมากที่สุดในภาคใต้ทั้งหมด ๕,๘๓๗ ตัวอย่างพบประมาณ ๑ % เป็นสารเร่งเนื้อแดง

- * ในอาหารสัตว์ตรวจสารเร่งเนื้อแดง, Nitrofuram และคลอแรมฟิสิกอล (Chloramphenicol)
- * ปศุสัตว์มีอำนาจการตรวจควบคุมเฉพาะในอาหาร ส่วนในน้ำเป็นหน้าที่ของ สสจ. ซึ่งที่ผ่านมาพบว่าการผสมสารเร่งเนื้อแดงในน้ำและการผสมในสมุนไพร จำพวกขมิ้นชัน ซึ่งปศุสัตว์ไม่มีอำนาจตรวจสอบ และดำเนินคดี
- * การตรวจสอบอาหารส่วนใหญ่พบสารตกค้างในอาหารผสมและมีแหล่งที่มาจากพืชเป็นส่วนใหญ่
- * ตัวเลขของสารตกค้าง สารเร่งเนื้อแดงลดลงเรื่อยๆ แต่ในปีที่พบว่สูงขึ้นเล็กน้อย สันนิษฐานว่าคนเลี้ยงอยากให้อยู่ หรืออาจจะไม่รู้จากที่มีการผสมมาในหลายรูปแบบ อย่างในสมุนไพรที่ไม่ระบุที่ผลิต วันเดือนปีที่ผลิต มีเพียงสรรพคุณ

เกษตรจังหวัด

เกษตรจังหวัดได้ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยของผู้บริโภค โดยลดสารพิษตกค้างจากกระบวนการผลิต โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๓๗ ไม่มีการแจกจ่ายยาปราบศัตรูพืช

ปี ๔๖ แต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดดำเนินงานผลิตพืช-ผักปลอดภัย เป็นนโยบายชาติปี ๔๘ - ๔๙

ส่งเสริมให้ปลูกข้าวอินทรีย์ โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร มีหลักสูตร ๔ เดือน มีการเรียนการสอนเหมือนนักเรียน เรียนตั้งแต่การปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยว เกษตรกรได้เรียนรู้ทั้งหมด มีการทดลองสาธิตให้ดูแล้วได้ลองฝึกเอง พบว่าประสบความสำเร็จพอสมควร อบรมมาแล้ว ๑๖ ครั้ง

ซึ่งมีการจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน ๑๖๕ ศูนย์ (ไม่มีทุกตำบล แต่มีมากในกลุ่มน้ำปากพนังหัวไทร) มีการสนับสนุนงบประมาณศูนย์ละ ๑ แสนบาท เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับทำปุ๋ย ทั้งปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ และส่งเสริมให้ปลูกถั่วเขียวก่อนปลูกข้าวโดยไม่ไถ่กลบขณะถั่วกำลังออกดอก แทนการใส่ปุ๋ย

กลุ่มผลไม้ มีการรวมกลุ่มกันใช้กระบวนการ GAP ไชน มีกลุ่มมังคุด ๒๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีบให้ ตั้งเป็นโรงเรียนมังคุดเปิดการเรียนการสอนทุกขั้นตอนของการผลิตจนถึงการจำหน่าย และแต่ละกลุ่มเข้มแข็งพอสมควรสามารถส่งออกได้ประมาณ ๔ กลุ่ม ประกอบด้วย ช่อเขา, พิปูน, พรหมคีรี, ลานสกา, ท่าศาลา เป็นต้น ส่วนมากกลุ่มพวกนี้จะมีลูกค้าต่างชาติเข้ามาดูแลคุณภาพ

กลุ่มทุเรียนมี ๑๒ กลุ่ม ทำกระบวนการเหมือนกลุ่มมังคุด

กลุ่มส้มโอปลอดสาร ต.คลองน้อยปากพนังขนอม จัดให้มีการอบรมโดยเจ้าหน้าที่ และมีการติดต่อจัดงานส่งเสริมการผลิตในพื้นที่ทั้งหมด ๕ ครั้ง ที่ปากพนัง, เจริญพระเกียรติ, หัวไทร, เขียวใหญ่

พืชผักที่เน้นการผลิตปลอดภัย ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา มีกลุ่มผักเกิดขึ้น ๒๔ กลุ่มๆ ละ ๒๕ - ๓๐ คน มีโรงเรียนสอน ๔ ครั้งๆ ละ ๔ เดือนจนเก็บเกี่ยวได้มีการสนับสนุนวัสดุ ปุ๋ย, สารสกัด, สารเร่ง ฯลฯ

ผลตอบรับของตลาดต่อผลิตผลเกษตรปลอดสารผลิต ตลาดมีความต้องการสูงแต่ไม่มีสถานที่จำหน่าย รวมถึงผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์แปรรูปก็ยังมีขาดตลาด และปริมาณการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์มีมากขึ้น การใช้สารเคมีก็จะหายไปซึ่งก็จะนำไปตามนโยบายชาติ

งานด้านตรวจควบคุม ทำการตรวจวิเคราะห์ร่วมกับ สสจ.และจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่เกษตร

ประมงจังหวัด

๑. จัดระบบการผลิตแบบควบคุมทั้งระบบ

- * จัดทะเบียนฟาร์มกุ้งมีทั้งหมด ๖ - ๗ พันฟาร์ม
- * ถ้าไม่มีหมายเลขทะเบียนฟาร์มก็ไม่สามารถออกไปกำกับผลผลิตและใบกำกับกับการขนส่งได้
- * การเลี้ยงกุ้งตามมาตรฐาน GAP ไม่ใช้สารเคมี Nitrofuram, คลอแรมฟินิคอล(Chloramphenicol) ใช้ระบบสุ่มตรวจ

๒. เรื่อง Food safety ได้มีการสนับสนุนงบประมาณเลี้ยงกุ้งน้ำจืด ฯลฯ

๓. COC เน้นเรื่องสารเคมีและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาที่พบ ขาดกำลังคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีฯ

ด้วยทุกหน่วยงานขาดแคลน Lab ปฏิบัติการที่ละเอียด และราชภัฏที่มีศักยภาพในเรื่องนี้อยู่ พร้อมทั้งจะเป็นตัวช่วยหน่วยงานราชการทุกหน่วยที่ทำเรื่องอาหารปลอดภัย แต่ด้วยราชภัฏขาดงบประมาณสนับสนุนในเรื่องการบริการวิชาการอยู่ จึงต้องของบสนับสนุนในเรื่องนี้ด้วยเป็นค่าบริการตรวจผล Lab ราคาต่ำ

ขณะนี้ราชภัฏกำลังพัฒนาระบบห้องปฏิบัติการอยู่เพื่อให้ระบบการตรวจวิเคราะห์มีประสิทธิภาพ โดยปฏิบัติการที่เคยทำการตรวจวิเคราะห์นั้น, อาหาร(ตรวจวิเคราะห์วัตถุเจือปน, คุณค่าอาหาร) วิเคราะห์สุรา, วิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

จัดฝึกอบรมฟรี มีโครงการสาธิตการทำปุ๋ยอินทรีย์ โครงการพัฒนาอาหารบางชนิด

โครงการวิจัยอาหารและสมุนไพร

โครงการวิจัยการจัดการเกษตร

และกำลังดำเนินการโครงการเกษตรผลิตอาหารสู่ครัวโลก ผสมผสาน
เกษตร พอเพียงตามแนวพระราชดำริ

ประสบการณ์ที่ผ่านมาของคณะอาจารย์ที่ ม.ราชภัฏที่เคยเข้าร่วมกับกระบวนการขับเคลื่อนต่างๆ ของภาคประชาชน หรือแม้แต่ว่ากระบวนการสมัชชาสุขภาพเท่าที่ผ่านมาไม่ได้นำไปสู่ระดับมาตรฐานสู่การปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดการรวมนั้นสูญเปล่า เช่นนั้นการรวมนั้นครั้งนี้มีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะเป็นกระบวนการผลักดันมาตรฐาน พ.ร.บ. สุขภาพ เพื่อให้เกิดพลังการปฏิบัติงานที่แท้จริง

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช

ท้องถิ่นจังหวัดทำหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย อบจ. เทศบาล อบต. ในจังหวัดนครศรีฯ มี ๑ อบจ. ๒๔ เทศบาล ๑๖๕ อบต.

องค์กรปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งทุกองค์กรต่างมีกฎหมายใช้ของตนเอง

การพัฒนาต้องใช้ผลการวิจัยโดยนครศรีฯ ให้ฐานวิชาการที่มหาวิทยาลัยและทีม. ราชภัฏ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นหลัก

มหาดไทย โดยประชา มาลีนนท์ ให้มีโครงการตลาดเข้าสู่ระบบมาตรฐานของท้องถิ่น มี Board จังหวัดดูแล จังหวัดนครศรีฯ ยังหาไม่ได้ส่งตลาดเพชรพระพรหมเข้าประกวดยังไม่ผ่าน

ปัญหาการดำเนินงานที่พบเป็นปัญหาการบริหารนโยบาย/สั่งการซึ่งข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นไม่ทำในเรื่องที่กระทบกับฐานเสียง

มาตรการด้านอาหารทำงานร่วมกันกับ สสจ. และใช้ พ.ร.บ. สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นหลัก

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

สาธารณสุขจังหวัด

งานควบคุมอาหารปลอดภัยมีการปรับโครงสร้างใหม่ โดยเน้นกระบวนการดำเนินงานที่ไม่ใช่การ ตรวจ แจ่ง จบ ต้องมีมาตรการรองรับทั้งการใช้กฎหมายบังคับ และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของแม่ค้าสร้างความตระหนักในสิทธิของผู้บริโภค และประเด็นสำคัญของการตรวจควบคุมก็เพื่อยืนยันความปลอดภัย ปลอดภัยสารตกค้างเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ใช้ระบบการจำแนกคุณภาพโดยการให้ป้ายรับรองจากหน่วยงานราชการ และมีระบบการตรวจสอบรับรองที่ต่อเนื่อง ใช้ระบบสร้างฐานข้อมูล ใส่รหัสบาร์โค้ด เพื่อตรวจสอบกลับในกรณีที่มีปัญหา

การตรวจควบคุมอาหารที่ตลาดหัวอิฐใช้มาตรการกฎหมายให้แม่ค้าที่มาขายของที่ตลาดหัวอิฐต้องส่งตัวอย่างให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ แต่ทั้งนี้ก็มีกระบวนการทางสังคมรองรับโดยการเข้าเยี่ยม พูดคุย ทำความรู้จักกับแม่ค้า และมีการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งขณะนี้ทางฝ่ายรับผิดชอบมีข้อมูลของแม่ค้าในตลาดหัวอิฐหมดแล้ว รู้ว่าใครมาจากไหน ขายอะไร มีแผนผังเป็นที่เรียบร้อย ซึ่งเมื่อตรวจสอบคุณภาพสินค้าแล้วสามารถดำเนินการต่อไปได้

งานด้านตลาดนำซื้อสามารถดำเนินการได้ ๒๐% ซึ่งถ้าจะใช้เกณฑ์จากส่วนกลางยังเป็นการยากที่จะดำเนินการให้สำเร็จ ซึ่งน่าจะมีเกณฑ์มาตรฐานของตลาดนำซื้อของท้องถิ่น โดยใช้เวทีสมัชชาครั้งนี้เป็นเวทีหารือ

โครงการอาหารปลอดภัย แบ่งออกเป็น ๒ แผนงาน

๑. ตรวจตลาดสดทุกเดือน

๑.๑ ตลาดสดประเภทที่ ๑ มีจำนวน ๒๙ ตลาด ผ่านเกณฑ์ ตลาดสดน่าซื้อขั้นพื้นฐาน (ระดับ ๑ ดาว) ตั้งเป้าหมายให้ได้ ๑๐๐% ปัจจุบันกำลังดำเนินการ

ผลการดำเนินการ (๑๒ มี.ค.๕๗) มีตลาดสด ๑ ดาว ๘ ตลาด

๒. รมรงค์ล่างตลาดสดประเภทที่ ๑ จำนวน ๒๙ ตลาด ต้องล้างตามหลักสุขาภิบาล ผลการดำเนินงานปัจจุบันได้ ๖๒ % (๑๒ มี.ค. ๕๗)

โครงการอาหารสะอาด รสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste)

สำรวจข้อมูลพื้นฐานร้านอาหารและแผงลอยทุกอำเภอ ปัจจุบันร้านอาหารในเมืองนครมีทั้งหมด ๒,๐๗๕ ร้าน แผงลอย ๑,๕๗๐ แผง

* เกณฑ์มาตรฐาน CFGT ตั้งเป้าหมายต้องดำเนินการให้ร้านอาหาร และแผงลอยผ่านมาตรฐาน CFGT ร้อยละ ๓๐ (๓,๖๕๕)

ผลการดำเนินการในปัจจุบัน (๑๒ มี.ค. ๕๗) ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๑๔.๐๙ (๕๑๔ ร้าน)

* เกณฑ์มาตรฐานท้องถิ่น (แผงลอยต้องผ่าน ๑๒ ข้อ ร้านอาหารต้องผ่าน ๑๕ ข้อ) ตั้งเป้าหมายต้องดำเนินการให้ร้านอาหารและแผงลอยผ่านมาตรฐาน ร้อยละ ๔๕

ผลการดำเนินการในปัจจุบัน (๑๒ มี.ค. ๕๗) ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๕๘.๕๑ แบ่งเป็น

ร้านอาหารที่ผ่านเกณฑ์	๑,๓๒๙ ร้าน
แผงลอยที่ผ่านเกณฑ์	๘๐๖ แผง

* เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน ๘ ข้อ เป้าหมายต้องดำเนินการให้ผ่าน ๑๐๐%

ผลการดำเนินการในปัจจุบัน (๑๒ มี.ค. ๕๗)

ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๙๑.๕๒ แบ่งเป็น

ร้านอาหารที่ผ่านเกณฑ์ ๑,๘๘๔ ร้าน

แผงลอยที่ผ่านเกณฑ์ ๑,๔๕๒ แผง

* ส่วนในโรงอาหารต้องได้มาตรฐาน ๑๕ ข้อ

การตรวจหาสารปนเปื้อน ๖ ชนิด (ฟอร์มาลีน, สารกันรา, สารบอแรกซ์, สารฟอกขาว สารเร่งเนื้อแดง และยาฆ่าแมลง) จากการสุ่มตัวอย่างอาหารสดจากจำนวน ๒,๕๐๒ ตัวอย่าง อาหารสดที่ไม่พบ ๒,๑๙๖ ตัวอย่าง

สรุปผลสารตกค้างต้องห้าม

บอแรกซ์ ตรวจพบ ๐.๖๕ % สารฟอกขาว ตรวจพบ ๑๕.๐๖ % ฟอร์มาลีน ตรวจพบ ๕ % สารกันรา ตรวจพบ ๒๐.๖๗ % ยาฆ่าแมลง ตรวจพบ ๑๕%

ในการจัดทำมาตรฐานต้องมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องโดยการเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาที่ให้การสนับสนุนวิทยากรโดยให้เป็นระบบการจัดการของกลุ่มเองราชการต้องไม่เข้าไปแทรกการดำเนินงานของสาธารณสุขเป็นการดำเนินงานแบบเป็นทีมจัดการโดยมีการระดมความคิดและพยายามเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับ ปศุสัตว์ ประมง ในกลางปีนี้จะจัดระบบพืชผักที่เป็นอันตรายต้องมีมาตรการควบคุมทั้งระบบโดยใช้ระบบควบคุมตรวจสอบและใช้โค็ด

พัฒนาชุมชนจังหวัด

มีบทบาทเรื่องการประสานความร่วมมือ ผลักดันสินค้า OTOP มีนโยบายการคัดสรร OTOP โดยมีหลักเกณฑ์อาหารต้องได้รับ ออ. หรือสินค้าที่ได้รับการส่งเสริมต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐาน มผช. (มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน)

วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

กำลังดำเนินโครงการพัฒนาอาหารตามนโยบายอาหารไทยสู่ครัวโลก เป็นอาหารกระป๋อง กำลังพัฒนายังไม่ได้รับ ออ.

วิทยาลัยมีองค์ความรู้ด้านอาหารอยู่และพร้อมที่จะสนับสนุนวิชาการด้านอาหารแก่กลุ่มองค์กรที่ต้องการมีผลิตภัณฑ์อาหารของนักศึกษาและมีฐานการผลิตอยู่บ้าง

สถาบันการศึกษาอื่นๆ

จากการประสานงานของกองเลขาคัดสรรสุขภาพ อาหารปลอดภัย ในเมืองนครที่ได้เชื่อมกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ พบว่ามีความสนใจเป็นอย่างยิ่ง และพร้อมให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการ และฝากความห่วงใยในระบบคุณภาพ และการดำเนินการตามมาตรฐานอาหารไม่ว่าจะเป็น ออ. มอก. ISO WTO FDA ซึ่งในระดับชุมชนต้องพัฒนาองค์ความรู้ให้เท่าทันมาตรฐานบังคับที่เป็นระดับสากล หรือต้องมีระบบยืนยันความปลอดภัย

ในขณะที่จุดอ่อนของระบบอาหารภายในมีปัญหาเรื่องการปนเปื้อนสูงมาก และปัญหาเรื่องจุลชีววิทยาอาหารยังเป็นจุดอ่อนที่เราขาดความตระหนัก ในระบบอาหาร ต้องควบคุมทั้งด้านกายภาพ เคมี และจุลชีววิทยาทั้งนี้สถาบันการศึกษาทุกแห่ง สามารถช่วยพัฒนาระบบนี้ได้ และให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการหรือแม้แต่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารก็สามารถให้การสนับสนุนได้

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

กำหนดการ

สมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๕๗

“อาหารปลอดภัยในเมืองนคร”

ณ ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

ร่วมกับจัดโดย จังหวัดนครศรีธรรมราช - ภาควิชาสหเวชศาสตร์สุขภาพ
จังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช -
ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน ภาคใต้ นครศรีธรรมราช
ด้วยการสนับสนุนของ สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรช.) และ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ (สสส.)

วัน	เวลา	รายการ	สถานที่
๒ ก.ค. ๕๗	๘.๐๐ น. - ๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน	ลานตะเคียนหน้าศาลากลาง
		รับเอกสาร และคู่มืออาหารกลางวัน	
	๙.๐๐ น. - ๙.๔๕ น.	พิธีเปิดสมัชชา	ลานตะเคียนหน้าศาลากลาง
		๑ ผู้สมัชชาว่าด้วยระบบอาหารในเมืองนคร	
		๒ นโยบายว่าด้วยอาหารปลอดภัย	
		๓ กรณีศึกษาว่าด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนคร	
		๔ กลไกขับเคลื่อนสู่อาหารปลอดภัยในเมืองนคร	
		ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช	
		ประธานเปิดประชุมสมัชชา	
	๙.๔๕ น. - ๑๐.๓๐ น.	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชนำเสวนา	
		แนวทางร่วมขับเคลื่อนสู่อาหารปลอดภัยในเมืองนคร	
		๑ ระบบนโยบาย (สำนักงานจังหวัด, สำนักงานกลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช)	
		๒ ระบบผลิต (เกษตรจังหวัด, ปลูกสัตว์จังหวัด, ประมงจังหวัด, ผู้ประกอบการ ฯ)	
		๓ ระบบแปรรูป (อุตสาหกรรมจังหวัด, ผู้ประกอบการ ฯ)	
		๔ ระบบบริการและจำหน่าย (พาณิชย์จังหวัด, ผู้ประกอบการ ฯ)	
		๕ ระบบคุ้มครองผู้บริโภค (สาธารณสุขจังหวัด, คุ้มครองผู้บริโภคจังหวัด, ตัวแทนผู้บริโภค ฯ)	

๑๐.๓๐ น. - ๑๒.๓๐ น. สัมภาษณ์กลุ่มย่อย
ระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางพัฒนา
สู่ระบบอาหารปลอดภัยในเมืองนคร

กลุ่มที่ ๑ ระบบการผลิต ลานตะเคียน
กลุ่มที่ ๒ ระบบแปรรูป บริการและจัดจำหน่าย ลานตะเคียน
กลุ่มที่ ๓ ระบบคุ้มครองผู้บริโภค ลานตะเคียน

๑๒.๓๐ น. - ๑๓.๓๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวันที่ลานตลาด
นัดสุภาพหน้าศาลากลาง

๑๓.๓๐ น. - ๑๔.๓๐ น. ประมวลสรุปภาพรวมทั้ง ๓ กลุ่ม
ห้องประชุมพัฒนาชุมชน ศาลากลาง

๑๕.๐๐ น. สรุปสัมมนา ประกาศข้อตกลงร่วม
ลานสัมมนา ตลาดนัดสุภาพ
"ขับเคลื่อนอาหารปลอดภัยในเมืองนคร" หน้าศาลากลางจังหวัด
ต่อยอดพิธีเปิดตลาดนัดสุภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗

@ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๓๐ น. มีบริการตรวจสอบสารเคมีห้ามใช้ ๕
ชนิดจากตลาดพืชผลหัวอิฐและตลาดสดอื่นๆ

@ วันที่ ๒ - ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๗
มีตลาดนัดสุภาพว่าด้วยอาหารปลอดภัยในเมืองนคร
ที่สนามหน้าศาลากลาง
มีบริการตรวจสอบสารเคมีตกค้างในเลือดและสารเคมีห้ามใช้ ๕ ชนิด
แก่ประชาชนทั่วไป

กลอนหน้าฉากมโนห์รา เปิดสัมมนาสุขภาพเมืองนคร ประเด็นอาหารปลอดภัย

@ ก่อนจะเปิด สัมมนา
สักเคียว ก่อนถี
จุกจิก บู้บี้ ทรัพย์สิน
@ คำว่าสัมมนา มันแปลว่าอ่านโหร
เพื่องให้ท่านมา พุดจาแบบเรา
เรื่องสุขภาพ ประเด็นอาหาร
เชื่อว่า กินเมืองคอน แม่เห
อาหารปลอดภัย
@ เราต้องสืบสาน
คุณค่ามากมาย
อาหารปลอดภัย
โบราณกาลก่อน
@ กินเมืองคอน
ถ้ากินเมืองคอน
เมืองคอน ก่อนบี้
เศรษฐกิจ พอเพียง
จึงมีตำนาน
@ บา สวน ประมง สัตว์
ทำด้วย กินเองด้วย
จึงเป็นตำนาน แม่เห
กลุ่มอำเภอใด
@ ก่อนจะเปิดสัมมนา
ฟังเรื่องดี ๆ
คุณหมอปัญญา
อ้อ เพราะฉะนั้น

เชิญพามา ทางนี้
ใครจะทำ ไหร ๆ
ต้องขออภัย ให้สุดก่อนโหมเรา
ถึงไม่เข้าใจ ก็ใช้หมันเหมา (เหือ ๆ)
จะเอา ไม่เอา ประเด็นอะไร
เมืองคอน โบราณ มีตำนานยิ่งใหญ่
แล้วไปนอนเมืองไพร
อยู่ในเมือง นคร
คำโบราณ ไว้ให้ได้
คล้าย ๆ บุญสม
ต้องอยู่ในเมืองคอน
พูดไว้เป็น ตำนาน
แต่ถ้านอน ไทรบุรี (เฮ้อ เพราะไม่มีใจ)
นอนไทรบุรี
สารเคมี ไม่ล้างผลาญ
ไม่โหมมาก ฮากนาน
ว่าอาหารปลอดภัย
ไม่เร่งรัด ให้รวดเร็ว
ไม่ใช้หวัง แต่ทำโหม
ว่าอาหารปลอดภัย
ได้ทำโหร มาเล่ากัน
โปรดหันมา ทางนี้
อย่าบู้บี้ สรวอดรรค์
จะพูดเรื่องสำคัญ
ต่อไปนี่ พอชื่นคนศรี
แล้วปรบมือต้อนรับ หมอปัญญา

@ทุ่งสง ทุ่งใหญ่

ลิขิต จวง

เจิมพระเกสร

อำเภอเมือง

ท่าเสา ขนอม

ไม่มางานนี้

สถานภาพ เชิญว่าพร้อม

ท่าประมง เชิญสมัคร จัดการ

โลกมาก สาขานาน

นา สวน ปศุสัตว์

ปลอดภัยไว้ก่อน

ประมงน้ำเค็ม

จะยังอื่น ฮาวฮิด

ประมงน้ำกร่อย เมืองคอน

ช่วยเหลือเมืองคอนด้วย

เขากินเมืองคอน

เมืองนครศรี

ด้วย

ทุกคนต้องช่วย

เขาไม่นับถือ

พวกเกือเป็นหนอง

บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗

หัวโหร ช่างกลอง

ทั้งพระพรหม และบางชั้น

ชะวอด ชำคัญ

แหลมมา ให้ทัน เปิดงาน

พร้อมด้วยพรหมคิริ

อำเภอเมือง กิษอื่น

เร่งรัด ให้เร็ว รื้อ รื้อ

สารปนเปื้อน ออให้

ประมงน้ำเค็ม

ถ้าปลอดภัย กันทุกที่

ออให้ รื้อ รื้อ ที่จะรวม

ให้ชื่อสวน สูงศรี

ไปบ่อนใหญ่

ออให้ เกือบ เป็นหนอง

จะเสียชื่อ คนคอน

มันมีศีลธรรม

คำสั่งจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ ๐๕๖ / ๒๕๔๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗

จังหวัดนครศรีธรรมราชร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช และเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จัดงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗ ประเด็น "อาหารปลอดภัยในเมืองนคร" ในระหว่างเดือนมกราคม - กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยการระดมความคิดเห็นสืบค้นสิ่งที่ดีว่าด้วยอาหารปลอดภัยพร้อมหาแนวทางการพัฒนาส่วนกันในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายกระจายตัวของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับระบบอาหารในเมืองนครทั้งหมด ๒๖ เขต แล้วรวบรวมข้อเสนอจากเวทีสมัชชาสุขภาพพื้นที่เข้าสู่เวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัด ในวันที่ ๒-๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ ณ ห้องประชุมและลานหน้าศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อเชื่อมร้อยภาคีคนนครสู่สุขภาพว่าด้วย "อาหารปลอดภัยในเมืองนคร" ๒) เพื่อค้นหาสิ่งที่ดีว่าด้วย "อาหารปลอดภัยในเมืองนคร" พร้อมกับแนวทางพัฒนาต่อทั้งในระดับพื้นที่ ในจังหวัด และสู่สมัชชาชาติ และ ๓) เพื่อร่วมนำเสนอสิ่งที่ดีพร้อมแสวงหาแนวทางการพัฒนาสู่ "อาหารปลอดภัย" ในจังหวัดและสู่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การเตรียมการและดำเนินการดำเนินงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงขอแต่งตั้งคณะทำงานจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗ ซึ่งมีรายนาม ดังนี้

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช	ประธานที่ปรึกษา
๒. รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช(นายภาณุ บุญรักษา)	ที่ปรึกษา
๓. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๔. พัฒนาการจังหวัดนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๕. เกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา

๖.	ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาคใต้ นครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๗.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ที่ปรึกษา
๘.	ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๙.	ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๑๑	ที่ปรึกษา
๑๐.	ปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๑๑.	ประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๑๒.	ประชาสัมพันธ์จังหวัดนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๑๓.	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๑๔.	หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช (สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช)	ที่ปรึกษา
๑๕.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๑๖.	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช	ที่ปรึกษา
๑๗.	ดร.สุปรานี มนุรักษ์ชินากร สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ที่ปรึกษา
๑๘.	นายสุรินทร์ รักษาแก้ว ผู้สื่อข่าว ๘ ว สวท.๙๓.๕ MHz	ที่ปรึกษา
๑๙.	นายประพันธ์ สุวรรณ รายการเพื่อบ้านเพื่อเมือง สวท.๙๓.๕ MHz	ที่ปรึกษา
๒๐.	นายแพทย์ปัญญฯ พงษ์พานิช คณะทำงานเครือข่าย สสส.นครศรีธรรมราช	หัวหน้าคณะทำงาน
๒๑.	ร.ต.พิชิต ชูสุวรรณ ประธานชมรมร้านอาหารจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒๒.	นายสมพัฒน์ กาญจวัฒนกิจ ชมรมร้านอาหารจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒๓.	นายขจร ทิพาพงศ์ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม่เรื้อรัง อ.ฉวาง	คณะทำงาน
๒๔.	นายจิรวิทย์ จำปา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒๕.	นางสาวสมมาลี ชูโหลต ส่วนกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	คณะทำงาน
๒๖.	นายธนิศ สมพงศ์ ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	คณะทำงาน
๒๗.	นายวิฑูรย์ นิสมะเดชา โครงการฝึกหัดครูเครือข่ายหลังชุมชนพลังแผ่นดิน	คณะทำงาน
๒๘.	นายชุมพล ชูพงศ์ ชมรมไม่ผิด สัมโอบคตสารพิน อ.ฉิด	คณะทำงาน
๒๙.	นายฉันท ชูแสน ชมรมไม่ผิด สัมโอบคตสารพิน อ.ฉิด	คณะทำงาน
๓๐.	นางวาสนา กล้าอยู่ ชมรมไม่ผิด สัมโอบคตสารพิน อ.ฉิด	คณะทำงาน
๓๑.	นายชาติ ศิลปรัตน์ ประธานชมรมสมบุไพร อ.ฉวาง	คณะทำงาน
๓๒.	นายสมพงศ์ สงวนพงศ์ คณะทำงานเครือข่าย สสส.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๓๓.	นายปิตรี ระวีวงศ์ คณะทำงานเครือข่าย สสส.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๓๔.	นายเลิศ ภูษะรินทร์ ชมรม อสม.บางขัน	คณะทำงาน
๓๕.	นางจิตตรา แซ่ชี ชมรม อสม.บางขัน	คณะทำงาน
๓๖.	นายสัมพันธ์ กิมเต็ง ประธานชมรม อสม.บางขัน	คณะทำงาน
๓๗.	นายธีระวัฒน์ แดงกะเป่า นักวิชาการสาธารณสุข ๕	คณะทำงาน
๓๘.	สถานีอนามัยที่ ๑๑ บ้านสวนป่า	คณะทำงาน
๓๙.	นายอภิรักษ์ หอแก้ว นักวิชาการสาธารณสุข ๔	คณะทำงาน
๔๐.	สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุ่งสง	คณะทำงาน
๔๑.	นายสุทัศน์ รักษาผล นักวิชาการสาธารณสุข ๖ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๔๒.	นางวันฉัตร จำเริญศรี นักวิชาการสาธารณสุข ๔ ศูนย์ สช. ภาคใต้	คณะทำงาน
๔๓.	นางสาวศิริพรภรณ์ จำเริญงาม นักวิชาการสาธารณสุข ๔ ศูนย์ สช. ภาคใต้	คณะทำงาน
๔๔.	นางสมมาลี อุคมาภิรักษ์ คณะทำงานเครือข่าย สสส.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน

๔๑.	นางจำ ชูพรรณธราช	โรงเรียนเกษตรกร บ้านควนชะอิก อ.หัวไทร	คณะทำงาน
๔๒.	นายพิพัฒน์ หนูชัยแก้ว	โรงเรียนเกษตรกร บ้านควนชะอิก อ.หัวไทร	คณะทำงาน
๔๓.	นายวิชาญ หนูกัน	นักวิชาการสาธารณสุข ๗ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๔๔.	นายอนุรักษ์ เกษรสิทธิ์	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเสนาสาสมัคร อ.ฉิด	คณะทำงาน
๔๕.	นายมานะ ชวชัย	ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	คณะทำงาน
๔๖.	นางช่อเพ็ญ นวลขาว	นักวิชาการสาธารณสุข ๗ ศูนย์ สช. ภาคใต้	คณะทำงาน
๔๗.	นายสุพล ฤทธิ์แก้ว	นักวิชาการสาธารณสุข ๖ ศูนย์ สช. ภาคใต้	คณะทำงาน
๔๘.	นายมนคร ธีระกุล	ตัวแทนผู้ประสานกลุ่มแม่อาสาในเทศบาลนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๔๙.	นายอดิสร จุฑคง	กลุ่มแม่อาสาในเทศบาลนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๕๐.	นายชวน อดิวิจารณ์	กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ม่วงทอง อ.ฉาง	คณะทำงาน
๕๑.	นายถาวร พัดฉับ	กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ม่วงทอง อ.ฉาง	คณะทำงาน
๕๒.	นายสำเริง พลพิชัย	กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ปากชะ อ.ฉาง	คณะทำงาน
๕๓.	นายบุญลพ พรหมชาติ	นักวิชาการสาธารณสุข ๗ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๕๔.	นายสุพล ทรัพย์แก้ว	นักวิชาการสาธารณสุข ๗ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๕๕.	นายสุวิทย์ ออชชุติศักดิ์	กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้ง มวลัยลักษณ์	คณะทำงาน
๕๖.	นางสาวหะซันน้า พงศ์สิทธิ์	อาจารย์ ๓ ระดับ ๘ โรงเรียนเชียรใหญ่	คณะทำงาน
๕๗.	นางกนก นามโชติ	อาจารย์ ๓ ระดับ ๘ โรงเรียนฉางสาครประชาสรรค์	คณะทำงาน
๕๘.	นายสมจิตร ชูทธิสวาท	ผู้จัดการกลุ่มตลาดสด ตลาดวัดใหญ่	คณะทำงาน
๕๙.	นายวิเชียร เพชรทอง	ผู้ช่วยผู้จัดการกลุ่มตลาดสด ตลาดวัดใหญ่	คณะทำงาน
๖๐.	นายเปลี่ยน ภูเกาะทวด	ชมรมไร่นาสวนผสมหมู่บ้านปากบั้ง อ.ปากบั้ง	คณะทำงาน
๖๑.	นางเกษร ปูกระ	ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๖๒.	นายพอล หลอสุชาติ	หมู่บ้านโรดรี ชุมชนคูขวางเขต ๓	คณะทำงาน
๖๓.	จ.ส.อ. สมาน ไทรทอง	หมู่บ้านโรดรี ชุมชนคูขวางเขต ๓	คณะทำงาน
๖๔.	นายบุญธรรม เทอดเกียรติชาติ	อธิการบดีมหาวิทยาลัยชุมชนศิลปวัฒนธรรมบ้านศรีวิชัย	คณะทำงาน
๖๕.	นางอัมพร เสนาคำ	ส่วนกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	คณะทำงาน
๖๖.	นางสาวสุติมากร ชลสาคร	ส่วนกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	คณะทำงาน
๖๗.	นางสาวสุนิษา อังศ์วัฒนกุล	หัวหน้างานคุ้มครองผู้บริโภค สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๖๘.	นางจรรณพร สิงห์บุญ	นักวิชาการสาธารณสุข ๖ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๖๙.	นายสำราญ ปิศากุลดิกล	หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๗๐.	นายชินพร อ้นทอง	ประธานชมรม อสม.ชะอวก	คณะทำงาน
๗๑.	นายนิพนธ์ ภูวัฒนพันธ์	ประธานชมรม อสม.ฉาง	คณะทำงาน
๗๒.	นายพิสันต์ เพชรภรณ์	นักวิชาการสาธารณสุข ๗ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๗๓.	นายพอลจิตร รักเกียรติ	เจ้าหน้าที่งานปกครอง ๔ กลุ่มส่งเสริมการปกครอง	คณะทำงาน
๗๔.	นายวรุณ ผดุงกิ่งตระกูล	หัวหน้างานพัสดุ สสจ.นครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๗๕.	นายสมนึก เหมมณี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ๗๖	คณะทำงาน
๗๖.	นายนิวัฒน์ บุญญาภิรักษ์	สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๗๗.	นายชัยณรงค์ แก้วจำนงค์	อาจารย์ ๒ ระดับ ๘ โรงเรียนเสนาสงคราม	คณะทำงาน
๗๘.	นางกุลศานต์ เจริญสม	นักวิชาการสาธารณสุข ๕ ศูนย์อนามัยที่ ๑๑	คณะทำงาน
๗๙.	พระมหาหิมา ธรรมภาโม	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๘๐.		เจ้าอาวาสวัดศรีรัตนพราราส	คณะทำงาน

๔๒. นายธรรมสารี เนาวพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านร่อน	คณะทำงาน
๔๓. นายสำรวม แก้วเกษจันทร์	อาจารย์ ๒ ระดับ ๘ โรงเรียนบ้านร่อน	คณะทำงาน
๔๔. นางสาวมารศรี บุณพันพคุณ	อาจารย์ ๒ ระดับ ๘ โรงเรียนบ้านร่อน	คณะทำงาน
๔๕. นายพงษ์รัฐ กอธกัณ	สท.สถานศึกษา	คณะทำงาน
๔๖. นายเนติญ อุปันท์	ศบ.สพท.บศ. เขต๑	คณะทำงาน
๔๗. นางภาณี เนตรกลาง	ชมรมแม่เฒ่าเพื่อสุขภาพ	คณะทำงาน
๔๘. นางระภา มากชุมพล	ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางอีตศ.คณะทำงาน	
๔๙. น.ส.อรสา ฤทธิดี	ชมรมรักสุขภาพ ม.วลัยลักษณ์	คณะทำงาน
๕๐. น.ส.ณัฐวรรณ ชฎาภาญจน์	ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ร.ร.สถานศึกษาประชาสรรค์	คณะทำงาน
๕๑. น.ส.สุภาพิศ สามีพิมพ์	ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ร.ร.สถานศึกษาประชาสรรค์	คณะทำงาน
๕๒. น.ส.บงกช รอดหมับ	ชุมนุมค่ายพักแรมสืบค้นสิ่งดีโรงเรียนเชียรใหญ่	คณะทำงาน
๕๓. น.ส.สร้อยสิริพันธ์ ชูแก้ว	ชุมนุมค่ายพักแรมสืบค้นสิ่งดีโรงเรียนเชียรใหญ่	คณะทำงาน
๕๔. นายทวี สร้อยสิริสุนทร	ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาสัมพันธ์ภาคประชาชน	
	คณะทำงานและเลขานุการ	
๕๕. นายไพโรจน์ สิงห์	คณะทำงานเครือข่าย สสส.นครศรีธรรมราช	
	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	
๕๖. น.ส.อุษาวดี ศรีมั่ง	คณะทำงานเครือข่าย สสส.นครศรีธรรมราช	
	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ	

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งร่วมคิด

ร่วมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและสุจริต เพื่อให้การจัดงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗
ประเด็น "อาหารปลอดภัยในเมืองนคร" ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

สวัสดิ์ แก้วทวนงค์
(นายสวัสดิ์ แก้วทวนงค์)

เครือข่ายสร้างสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ ในนามคณะทำงานประชาสังคม
ด้านสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชในขบวนขับเคลื่อนเพื่อการปฏิรูประบบสุขภาพ
กับสำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ(สปส.)ต่อมาเมื่อสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)ริเริ่มชุดโครงการเครือข่ายสร้างเสริม
สุขภาพระดับจังหวัดจึงได้เชิญชวนเข้าร่วมและดำเนินการในลักษณะ "เครือ
ข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช" ร่วมกับจังหวัดอื่น ๆ ทั่ว
ประเทศ เช่น เชียงใหม่ น่าน แพร่ พิจิตร ขอนแก่น สกลนคร มหาสารคาม
นครราชสีมา สุพรรณบุรี อ่างทอง สงขลา

ขอบปีแรกของเครือข่าย ฯ - พุทธศักราช ๒๕๔๕มุ่งเสาะหาภาคี
ชุมชนชาวบ้านในการสนับสนุนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพซึ่งเกิดกิจกรรมดี ๆ
ที่กำลังขยายผลถึงทุกวันนี้ เช่นโครงการกายบริหารพิชิตโรค(ด้วยท่าอาชีพ
กระจุย)โครงการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข
ที่บางขัน, โครงการสร้างเยาวชนเรียนรู้สุขภาพ, โครงการสร้างเสริมสุขภาพ
ประชาคม มวล., โครงการลานวัดลานศิลป์, โครงการถ่ายทอดการนวด
แผนโบราณ, โครงการส่งเสริมสุขภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและ
ครอบครัว, โครงการทดสอบสุขสมรรถนะที่เมืองนคร กับอีกบางโครงการ
ที่ยังไม่ยุติ

ในปีที่ ๒ - พุทธศักราช ๒๕๔๖ ก็ยังมีโครงการสร้างสุขภาพเกิดขึ้น
จากขบวนการของเครือข่ายได้แก่ โครงการออกกำลังกายเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม
ไทยภาคใต้(มโนราห์พาเพลิน), โครงการรักเพื่อรักกีฬาไม่สรรหาเอดส์,โครงการ
สุขภาพะคนพิการ, โครงการส่งเสริมอาชีพผู้พิการ, โครงการผลิตอาหารปลอด
สารเคมีในชีวิตประจำวันเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพชุมชน พร้อมกับการปรับตัว
สำคัญ ๒ อย่าง คือการเชื่อมประสานระบบราชการได้แก่สำนักงานสาธารณสุข

จังหวัดและศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสุขภาพภาคประชาชนในการจัดพัฒนาระบบงานสุขภาพภาคประชาชนคนนครศรีธรรมราช และการก่อกลุ่มเครือข่ายย่อยเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มเยาวชน, กลุ่ม อสม., กลุ่มผู้สูงอายุ, กลุ่มออกกำลังกาย

ในปีที่ ๓ ของเครือข่าย - พุทธศักราช ๒๕๔๗ ได้ปรับเน้นการประสานภาคีสร้างเครือข่ายควบคู่กับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมโครงการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มองค์กรชุมชนชาวบ้าน โดยขณะนี้มีเครือข่ายเด็กและเยาวชน, เครือข่ายการเรียนรู้ต้นน้ำตาปี, เครือข่าย สอ.-หมอนามัยเมืองนคร, เครือข่าย ศสมช./อสม.เมืองนคร, ภาคีพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในเมืองนครและภาคีเครือข่ายเพื่ออาหารปลอดภัยในเมืองนครที่กำลังก่อตัวจากสมัชชาสุขภาพปี ๒๕๔๗ นี้

พร้อมกันนั้น เครือข่ายยังเป็นหน่วยประสานจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ - ที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ๒๕๔๖ - ที่บางขัน ๒๕๔๗ - ที่หน้าศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยได้รับมอบหมายให้ร่วมประสานรับผิดชอบงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติอีกด้วย

หน่วยงาน องค์กร ชุมชน กลุ่มสนใจในการสร้างเสริมสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นภาคชุมชนชาวบ้าน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองท้องถิ่น หรือกระทั่งรัฐบาล สามารถเสนอแนะและเข้าร่วมภาคีเครือข่าย คิดและพัฒนาโครงการกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพกับเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ที่

สวนสร้างสุขหมากปาล์ม เมืองนคร ๒๐๐๗/๓ ถนนเทวราช ตำบลท่าวังเมืองนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐ โทร ๐๗๕ ๓๔๗๕๒๓

ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสุขภาพภาคประชาชน ถนนพัฒนาการคูขวาง หลังรพ.มหาราช เมืองนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐ โทร ๐๗๕ ๓๔๑๑๕๓-๔

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช (งานสุขภาพภาคประชาชน) ถนนเทพบุรี ตำบลในเมือง เมืองนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐ โทร ๐๗๕ ๓๔๓๐๐๙-๑๐

อาหาร
ปลอดภัยที่เมืองนคร

สมัชชาสุขภาพนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗ เพื่ออาหารปลอดภัยในเมืองนคร

คณะกรรมการเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช
คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช ๒๕๔๗
และภาคีเครือข่าย

ไพโรจน์ สิงบัน, อุชาวดี ศรีมั่ง, ทวี สร้อยสิริสุนทร

สุมาลี อุตมาภินันท์, บัญชา พงษ์พานิช

บรรณาธิการ

ไพโรจน์ สิงบัน, ภัทราวรรณ สิงห์เสวี รูปเล่ม

ที่ปรึกษา

นายสวัสดิ์ แก้วทองดี ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายวงศ์วิบูลย์ กิจวิบูลย์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

นพ.นพพร ชื่นกลิ่น นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

คณะกรรมการวิชาการ

1.นางพนิตนาฏ วิสุทธธรรม	11.นายมานะ ช่วยชู
2.นพ.บัญญัติ พงษ์พานิช	12.นายสินธุ์ แก้วสินธุ์
3.ดร.สุปราณี มนุรักษ์ชินากร	13.นางช่อเพ็ญ นวลขาว
4.นายจิรวิทย์ จำปา	14.นางวิณาพร ลำอาจศรี
5.นางกุลศานต์ เจริญสม	15.นางสุมาลี อุตมาภินันท์
6.นางภาวนา วัฒนา	16.นางสาวสุมาลี สุมาโช
7.นายวิชาญ หนูกัน	17.นายสุธัญย์ รักษาพล
8.นายสมนึก เหมมณี	18.นายธีรวัฒน์ แดงกะเปา
9.นายศิริพงษ์ พลศิริ	19.นายไพโรจน์ สิงบัน
10.นายสพธิศักดิ์ นุ่นช่วย	